

folk

muziek met traditie

Driemaandelijks folkmagazine
Nr. 2 - juni-juli-augustus 2017
Kantoor van afgifte: Brussel X - P4A9123
Jaarabonnement: België: € 20 - Buitenland: € 30

muziekmozaïek
Folk & Jazz

Begijn Le Bleu

“Ik ben écht zot
van muziek!”

Symbio

Zigo

Anna Ghazinoer

Circo Maximo

Souhad Najem

natuurpunt

FESTIVAL DRANOUTER

4 > 5 > 6 > AUGUST > 2017

west-vlaanderen
de gedreven provincie

FESTIVAL OF NEW TRADITIONS

GREGORY PORTER BAZART / DOE MAAR DANIEL NORRGREN / WARHAUS HET ZESDE METAAL

J. BERNARDT / BRIHANG
CC SMUGGLERS / KOMMIL FOO
TAMIKREST / LEYLA MCCALLA
DOLFIJNTJES / ORKESTA MENDOZA
ELIZA CARTHY & THE WAYWARD BAND
STEF KAMIL CARLENS / DAAU
RAYMOND VAN HET GROENEWOOD
CHANTAL ACDA / KIM JANSSEN
GABRIEL YACOUB / SARAH FERRI
COOPE, BOYES & SIMPSON
CHARLIE CUNNINGHAM
MANDOLINMAN

WALLY / TUTU POANE / NOVAR
COCOS LOVERS / MARTIN HARLEY
STOOMBOOT / FEDERSPIEL / SWINDER
TRIO DHOORE / BEARS OF LEGEND
LES POULES À COLIN / EMBRUN
STROGRASS / MIRA / SOPHIE & FIACHRA
BOOM'N VAN DE WEIRELD / OMIRI
NIJGHSE VROUWEN / VARIOMATIC
MCGOWAN & MUNNELLY DUO
LUCA BASSANESE & P.O.P.
LENNY & DE WESPEN / DU BARTÀS
BUKAHARA / DAOIRI FARRELL
FLANDERS ETHNO / ELANOR / GFVP

#DRANOUTERFEST17

WWW.FESTIVALDRANOUTER.BE

Muziekmozaïek vzw

Folk & Jazz

Wijngaardstraat 5 | 1755 Gooik
tel 02 532 28 38
ilse.coppieters@muzmoz.be
www.muziekmozaïek.be

Redactieraad

Hoofdredacteur: Steven Vanderaspolden
Redactie: Ilse Coppieters

Walter Evenepoel
Bart Vanoutrive

Coördinatie: Ilse Coppieters

Fotografie: Bart Denolf
(tenzij anders vermeld)

Media Support (advertenties):

Ilse Coppieters
02 532 28 38

Vormgeving: Brigid Sullivan

Inzending artikelen en reservatie

advertenties uitgave 3/2017

15 augustus 2017

Levering advertentiemateriaal

6 september 2017

Voor verschijning op

5 oktober 2017

Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn bijdragen.

Dank aan alle vrijwillige schrijvers en medewerkers van het Folk magazine

Jaarabonnement

België: € 20 / Buitenland: € 30

Overmaken op bankrekening

IBAN BE82 7380 4183 1068

BIC KREDBEBB

van Muziekmozaïek, Wijngaardstraat 5,

B 1755 Gooik

Telkens met vermelding: ABO FOLK

Info via info@muzmoz.be of 02 532 28 38

ISSN 2294-5938

© Copyright (teksten en foto's): Zonder voorafgaande en schriftelijke toestemming van vzw Muziekmozaïek mag niets uit deze uitgave worden vervoerdigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook. Iedere redacteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn tekst. Publiciteitsteksten en bijhorende illustraties vallen onder de verantwoordelijkheid van de betrokken adverteerder. Teksten en fotomateriaal kunnen door de redactie van Folk magazine geweigerd worden zonder dat deze beslissing dient te worden gerechtvaardigd.

Verantwoordelijke uitgever & afzendadres

Filip Verneert
Wijngaardstraat 5 | B-1755 Gooik

Waw-gevoel

Ik mocht het onlangs nog eens meemaken. Je musicert met een paar mensen, en plots is het er, dat waw-gevoel. Iedereen zit in de flow van de muziek, het spelen komt als vanzelf en je voelt de verbondenheid tussen de muzikanten. Hetzelfde gevoel dat de drive geeft aan jamsessies en Ethno's, aan bals en concerten. Dan besef je hoe gezegend we zijn, dat we de kans krijgen om samen te musiceren. Ik dacht er aan toen ik het interview met de jonge Anna verder in deze *Folk* las. Haar vader vertelt dat het in het Iran van Khomeini verboden was muziek te spelen. Dezelfde ervaringen lees je in verhalen uit verschillende tijden en verschillende landen. Leiders die hun volk onder de knoet willen houden, doen dit vaak door muziek en andere uitingen van kunst en cultuur te verbieden.

Maar dan zie je dat het artistieke bloed kruipt waar het niet gaan kan. De kunst gaat ondergronds, en leeft zo verder. Tradities worden

verdergezet, mensen vluchten de onmenselijkheid en trekken naar plaatsen waar ze wel kunnen musiceren. Ze ontmoeten er andere muzikanten, wisselen melodieën uit, en verrijken elkaar. Soms loopt het minder goed af. Zoals voor de jonge violist Baris Yazgi, die ervan droomde om in België muziek te komen studeren, maar de overtocht naar Lesbos in het gammele bootje niet overleefde.

Aan hem, maar ook aan alle andere muzikanten dichtbij of veraf denken we, wanneer we weer een nieuw nummer van *Folk* klaarmaken. Dat iedereen regelmatig dat waw-gevoel mag krijgen, en het overbrengen op de luisteraars en dansers. Dat we zo allemaal mogen genieten van onze favoriete muziek.

Veel leesplezier bij dit zomernummer. ☺

Steven Vanderaspolden

Talent

- 4 | **Symbio**: Fris Zweeds duo
- 9 | **Circo Maximo**: Folk with a twist
- 14 | **Zigo**: Vijf muzikanten en een uitgebalanceerde sound
- 17 | **Sam Kelly**: Folksinger in hart en nieren
- 23 | **The Lumber Jills**: Jong enthousiasme uit New Brunswick

Interview

- 18 | Een Iraans meisje met een Vlaamse doedelzak
- 24 | Muziekleraar met een droom
- 27 | De wondere wereld van Zimmerman en Terreur
- 30 | Trommelfluit viert zijn 30ste verjaardag met een internationaal festival

Folklink

- 10 | **Begijn Le Bleu**: Een blend van humor, tragiek en ironie

Achtergrond

- 20 | Improvisatie doorheen de tijd, meer doen met folkmuziek (deel 4/4)

Muzikant

- 40 | **SOS Cornemuse**: Online leren doedelzak spelen

Kijker

- 42 | **Brosella Folk & Jazz 2017**

In Memoriam

- 43 | De hommelereld in rouw

32 | Nieuw op cd

- 44 | **Media**
- 46 | **Column**: Dree Peremans

Omslag: Begijn Le Bleu | Foto: © Bart Denolf

Folk wordt gedrukt met bio-inkt op papier afkomstig uit duurzaam bosbeheer (FSC) in een CO₂ neutrale drukkerij. De verzending is onder biofolie.

Bezoek ons ook op www.facebook.com/folkmagazine

Neem een abonnement op Folk
www.folkmagazine.be

foto: © Bart Vanoutrive

Johannes Geworkian-Hellman (draailier) en LarsEmil Öjeberget (accordeon)

Fris Zweeds duo **Symbio**

Het resultaat van wederzijdse bevruchting tussen draailier en chromatische accordeon

Als gepassioneerd muzikant beweegt Johannes Geworkian-Hellman zich op draailier tussen de Zweedse traditie enerzijds en de hedendaagse muziek en improvisatie. Lyrische, melodische lijnen, intense grooves en zingende bourdons kennen voor hem nauwelijks nog geheimen. Hoewel pas halfweg de twintig profileert hij zich steeds meer als een de grote aankomende meester van de nieuwe generatie. Sinds 2011 vindt hij in de accordeonist LarsEmil Öjeberget de ideale opponent om zijn queeste verder te zetten. Ook LarsEmil verkent graag alle onverwachte hoekjes van zijn instrument, van het fragielste geruis, tot het brutaalste gebrul. Gebruik makend van ritmische structuren, gecombineerd met melodie en verschillende harmonieën vanuit folk, pop en jazz, schept hij zijn eigen muzikale stem binnen dit duo.

Beiden muzikanten studeerden aan de Royal Swedish College of Music and de Sibelius Academy in Helsinki. Ze ontvingen vorig jaar de prijs 'Nieuwkomer van het jaar' bij de Swedish Folk & Worldmusic Awards. Hun verschijnen in muziekclub 't Ey op zondag 2 oktober 2016 ging dan ook niet onopgemerkt voorbij. Voor ons meteen een unieke kans om hen even (zachtjes) aan de tand te voelen.

Hoe Johannes besluit om in het land van nyckelharpa en viool uit te pakken op... draailier

"Dat is eigenlijk een heel interessante vraag," repliceert hij. *"Ik begon muziek te spelen toen ik zo'n zes of zeven jaar oud was, meer bepaald klassieke muziek. Mijn moeder is een klassieke pianiste en wou dat ik ook met muziek begon. Heel even werd dat piano, waarna ik overstapte op viool. Sinds dan herinner ik me dat ik heel veel naar muziek luisterde. De muziek bood me toen al*

als het ware een sleutel voor mijn innerlijke wereld. Deze ervaring werd heel belangrijk voor de jaren die erna kwamen. Ik hield ervan om muziek te spelen en ernaar te luisteren maar dacht nooit aan mezelf in termen van muzikant (willen) worden. Zelfs niet toen ik aan de klassieke muziekschool studeerde en daar deelnam aan concerten die toch wel een vrij hoog niveau haalden. Maar op veertien jaar zag ik voor het eerst een draailier tijdens een huisconcert en werd ik onweerstaanbaar geraakt in door de klank van dit instrument.”

De man die toen speelde op dat privéfeestje, onder de artiestennaam Tängman, werd later een goeie vriend. Tot op vandaag verwierf hij geen grote bekendheid, maar Johannes herinnert zich glashelder de magie die uitging van dat instrument en de manier waarop het werd gespeeld. Tängman is autodidact gebleven, hanteert het op een vrij onconventionele manier en staat nog steeds aan de zijlijn van de draailierwereld. “De klank van dat instrument voelde aan als mijn klank, die de manier vertolkte waarop ik me muzikaal wou uitdrukken. Buiten die man kende ik echter helemaal niemand die het speelde. Toen ik ging informeren op school of zij niemand kenden, bleken ze daar zelfs het instrument niet te kennen. Het leken wel totaal verschillende werelden. Zelf zat ik niet in de folkwereld en wist er op dat moment niets over. Ik ging toen zelf op verkenning en zo maakte ik kennis met de Zweedse groep Garmarna die toen vrij bekend was. Dit veranderde mijn leven, ik begon er meer naar te luisteren, wou meer leren kennen van het instrument en startte met opzoekwerk. De folkmuziek kwam mijn richting uit. Ik zag er echt iets in, en begon me er steeds gedreven op toe te leggen. De jaren gingen voorbij en ik kwam tot het besef dat ik via dit instrument een stem gevonden had waarmee ik kan spreken.

Elk instrument kent zijn kwaliteiten en zijn beperkingen. De draailier niet in het minst en ik ben vooral geïntrigeerd door de tot op vandaag nog steeds onverkende mogelijkheden. Maar ik denk er vooral over na in termen van een persoonlijke stem, met zijn positieve kenmerken en anderzijds de zwakkere kanten erkennend. Ik vind dat ik al de facetten ervan moet omarmen. Dat schept net het persoonlijke van die stem. De draailier is tegenwoordig hypermodern en ontwikkelt zich nog steeds verder, en tegelijkertijd behoudt ze die archaische kant. Ik hou van beide facetten van het instrument. Ik zit er aan vastgekleefd en moet er gewoon mee verder.”

LarsEmil's kennismaking met het accordeon

“Ik startte met piano vanaf mijn achtste. Ik volgde dat zo'n vijf jaar. Maar mijn grootvader, die zelf accordeon speelde, inspireerde mij om ook met dat instrument te beginnen. Hij hielp me veel, ook bij de aankoop van instrumenten. Maar er was geen leraar beschikbaar in de streek waar ik opgroeide, dus in de eerste acht jaar speelde ik enkel op gehoor. Mijn grootvader leerde me wat hij zelf gehoord had. Gezien ik koos voor de chromatische pianoaccordeon, kwam mijn voorkennis op piano me natuurlijk goed van pas. Maar toen ik aan het conservatorium startte, was mijn eerste leraar, Pasi Pasanen meteen heel inspirerend. Hij brak eigenlijk alles af om het vervolgens weer op te bouwen, want natuurlijk kende ik technische moeilijkheden, onder meer omdat ik op het gehoor geleerd had. Hij betekende een heel belangrijke stap voorwaarts en hij motiveerde me sterk om met dit instrument verder te gaan. Hij toonde me veel zaken op en met de accordeon. Ik leerde heel wat nieuwe technieken en hij bracht me vooral ook bij hoe verschillend een accordeon kan klinken, als solo-instrument, tussen een strijkersensemble, in een rockgroep...”

Heel wat onvermoede paden openbaarden zich en dat gaf hem een enorme stimulans om ermee verder te gaan.

Een zoektocht naar onverkende mogelijkheden en het verbreden van het muzikale spectrum

De uitdaging waar Johannes zich voor plaatste leidde in de eerste plaats tot een heel ruime voorgeschiedenis op het vlak van muzikale scholing. “Ik speelde veel met andere muzikanten zoals Maria Kalaniemi (accordeon), Mikael Marin (viool) of Jonas Knutsson (saxofoon) en reisde ook vaak om de meest fascinerende draailierspelers in Europa te ontmoeten, zoals Matthias Loibner of Valentin Clastrier,... maar ik ontving ook heel wat inspiratie via muzikanten op andere instrumenten. Voor mij was dat laatste ook heel belangrijk. Wanneer je een instrument leert bij iemand die het pad van dat instrument reeds verkende en van daaruit een menig opbouwde over wat je er wel en niet mee kunt aanvangen, bestaat de kans dat het verhaal stopt waar de meester de grens van de mogelijkheden situeert. Maar als je een muzikant ontmoet die op een ander instrument iets speelt, en suggereert “Doe

eens zoiets!”, dan stelt die me voor een uitdaging.

Ik weet dan niet onmiddellijk of de draailier daar zomaar in mee kan stappen, en blijkt het vaak helemaal niet zo evident. Net hierin schuilt steeds een boeiende uitdaging om met mijn instrument alsnog een uitweg te zoeken. Zo vond ik al heel wat kleine ruimtes tussenin die de klank versterkten en dat is altijd een interessante ervaring. Voor mij is het heel boeiend om enerzijds bij goeie draailierspelers te rade te zijn geweest en daarnaast ook die ontmoetingen met andere instrumentalisten te hebben.”

Johannes komt vervolgens nog even terug op zijn grote voorbeelden. “Matthias en Valentin zijn heel lieve mensen, waar ik veel om geef en die me sterk geïnspireerd hebben. Hetzelfde geldt voor andere muzikanten waarvan ik kennis opstak. Maria Kalaniemi is voor mij een heel belangrijke mentor. Naast een goede muzikante en een bewonderenswaardige persoon is zij ook een grote artieste. Ik vond dit trouwens terug in heel veel mensen, die hier nu even niet vernoemd worden, maar dat ook in zich hebben. De essentie bestaat erin om de juiste inspiratie te krijgen.

Als je geïnspireerd raakt wordt het onmogelijk je vervolgens een halt toe te roepen om een bepaalde richting uit te gaan. Dat is het allerbelangrijkste wanneer je muziek wilt scheppen. Ontmoetingen met muzikanten die je de technische aspecten van je instrument kunnen aanleren, zijn belangrijk. Die mensen nodigden me uit, waren heel genereus, hielpen me, moedigden me aan,... Die houding van : “Als je geïnteresseerd bent in wat ik doe, kom naar hier en dan deel ik wat ik heb met jou!”, apprecieer ik echt heel sterk.”

Symbio, een project in duo met LarsEmil op chromatisch accordeon

“Dit project Symbio ligt me nauw aan het hart”, aldus Johannes. “We leerden elkaar kennen in... 2011!?” Hier grijpt LarsEmil zijn kans om in te vallen. “We volgden een voorbereidend ‘precollege’ jaar aan het muziekconservatorium in Falun. We gingen er niet naar hetzelfde departement, maar zaten wel in hetzelfde jaar. Op het einde van dat jaar ontmoetten we elkaar in de gang. Johannes was er de enige draailierspeler, ikzelf de enige accordeonist en we kregen de ingeving om ter plaatse een en ander eens uit te proberen, voor we de school verlieten,... want misschien zouden we elkaar daarna helemaal niet meer terugzien. Dus stapten we een lokaal binnen, Johannes bracht een nummer aan en we jamden daar een dik uur op. We voelden beiden bijna meteen een sterke connectie aan, hadden precies een

▶ heel gelijklopend aanvoelen, een herkenbare expressiewijze, en dezelfde manieren van denken over muziek.”

“Soms ontmoet je een muzikant, die je niet persoonlijk kent, en waarbij je heel snel een sterke connectie vindt via de muziek”, beaamt Johannes “en daar vloeit dan een al eens een hechte vriendschap uit voort. Dit is wat tussen ons gebeurde. En ik voel echt dat, wanneer ik met jou speel, LarsEmil, je het beste uit mij haalt...”

“... dat voelt net zo voor mij” bekent LarsEmil waarna hij terug het roer in handen neemt. “Daarna stelden we ons allebei kandidaat voor het Royal College of Music in Stockholm en werden we in datzelfde jaar allebei toegelaten. We spraken die zomer af om het resultaat van onze spontane jam verder uit te werken.” “Het was heel interessant om te zien dat we nadat we één keer samen speelden, en vervolgens vernamen dat we op dezelfde school zouden terechtkomen, onmiddellijk het gevoel hadden een ‘band’ te hebben. Het was mij nooit eerder overkomen, dat ik eenmaal met iemand speelde die ik vooraf niet kende en onmiddellijk het gevoel had een duo gevormd te hebben. Na de zomer zijn we intensief gaan samenspelen en begonnen we een eigen repertoire uit te

werken. Het eerste jaar speelden we niet zoveel concerten. Het is vooral vanaf 2013 dat we meer op podia verschenen en ondertussen werkten we verder aan onze composities. Zo’n 95 % van wat we brengen zijn eigen composities. Samen muziek scheppen vormt voor ons beiden de grote ambitie.” LarsEmil wijst er aanvullend op dat ze hun geest heel sterk openstellen als ze samenspelen.

“De draailier is tegenwoordig hypermodern en ontwikkelt zich nog steeds verder, en tegelijkertijd behoudt ze die archaische kant”

Johannes

“Wanneer één van ons een idee of een melodie aanbrengt, zijn we niet geneigd deze te negeren wanneer ze op het eerste zicht niet de stijl van de ander lijkt. Er ontstaat spontaan een constructieve houding om er iets van te maken. We willen het tenminste altijd proberen. Want misschien vormt het de kiem van net dat ongekende pagertje dat we anders dreigen over het hoofd te zien, verbergt het die kleine vonk die iets vernieuwends doet oplichten.”

Met een beurs gaat het soms net iets gemakkelijker en is de tijd rijp voor een debuut-cd

“In 2015 ontvingen we dan een beurs voor ‘jonge ensembles’ vanuit de Zweedse Muziekacademie”, glundert Johannes. “Ze reiken er elk jaar twee uit en toen was er

eentje voor ons gereserveerd. Met die beurs werkten we extra hard en volgden onder meer masterclasses bij Maria Kalaniemi. In het begin vormde ze uiteraard vooral een belangrijke inspiratiebron voor LarsEmil, hij kende haar al langer, maar het werd ook voor mij een heel cruciale ervaring.” “In april van dit jaar (lees 2016) werden we genomineerd als nieuwkomer van het jaar binnen de Zweedse Folkmuziek en uiteindelijk sleepten we ook die prijs in de wacht”, vervolgt LarsEmil. “Daar zijn we behoorlijk fier op en het was een leuke verrassing.”

Net deze week rolde hun kersverse debuutalbum ‘Phoresy’ (zie bespreking in cd rubriek) van de pers’ zodat ‘t Ey pas de tweede concertlocatie is waar dit pareltje aangeboden wordt. Bij hun terugkeer in Zweden wacht hen momenteel nog een tiental concerten waar ze sterk naar uitkijken.

Is er een voorkeur voor welbepaalde podia?

“Er is geen echte voorkeur met betrekking tot de podia die ons aangeboden worden”, aldus LarsEmil. “Ons grote releaseconcert in Stockholm zal bijvoorbeeld een onderdeel vormen van het Stockholm Jazzfestival. Daar zitten we meer in de jazz-zone. Maar we speelden ook al in het Royal Castle, dat eerder een kamermuziek-situatie omvat. We schrijven muziek waar we allebei van houden, dat vormt onze belangrijkste focus. Soms gaat het dan meer in de richting van een akoestische klank of kamermuziek, een andere keer gaan we meer voor de jazz- of popvibraties. Maar de folk vormt uiteraard het centrum, de kern, gezien onze instrumenten wezenlijk uit de volksmuziek stammen.”

Johannes voert aan dat hun klassieke vorming een belangrijk achtergrondgegeven blijft. “Daarnaast hebben we ondertussen veel folk gespeeld en beluisterd. Tegenwoordig zijn er onbepaalde mogelijkheden om op Youtube en Spotify allerlei verschillende vormen van muziek te beluisteren, wat we dan ook ten overvloede doen. LarsEmil heeft daarenboven al veel gewerkt binnen popmuziekproducties. Hij is naast muzikant ook een heel begaafde producer en opnametechnicus. Op ons album deed hij trouwens de mixing en hij werkt ook onze video’s uit. We hebben een speciale connectie, voor ons voelt het heel gemakkelijk om om het even wat te incorporeren. Met sommige mensen heb je het gevoel dat je een welbepaald soort muziek samen kunt spelen, terwijl het met anderen verder gaat. Vanuit ons samenspelen scheppen we haast spontaan nieuwe muziek. Natuurlijk situeert deze zich binnen de folk, maar vanuit verschillende roots. We voelen dat wanneer we spelen mensen die nooit folk beluisteren

foto: © Bart Vanourthe

foto: © Bart Vancouture

toch heel geboeid raken. Anderzijds weet ook het folkpubliek ons doorgaans erg te smaken.”

Tenslotte spelen ze instrumenten die de doorsnee luisteraar in Zweden niet zo goed kent. “Wat ze ervan kennen beantwoordt doorgaans aan het stereotype beeld. Ze kennen te weinig de mogelijkheden van onze instrumenten, en ik vind dat we beiden voortdurend bezig zijn onze instrumenten en technieken verder te ontwikkelen. Zo voegen we nieuwe elementen toe.”

Op mijn vraag of dat stereotiep denken ook geldt voor het chromatisch accordeon, dat tenslotte één van de populairste instrumenten is in Finland en waarmee ook geëxperimenteerd wordt, antwoordt Lars-Emil bevestigend. “Zowel Finland als Noorwegen kennen een heel sterke traditie op chromatisch accordeon. Ook in Zweden zijn er heel wat spelers op dat instrument, maar niet op dezelfde manier. Finland vormt de top, gezien hun oersterke traditie. In Zweden kenden we die ook lange tijd, vooral in de jaren dertig en veertig, maar al een stuk minder in de jaren vijftig, toen de rockscene eraan kwam. Nu is het

alsof enkel bejaarden er accordeon spelen, en dit uitsluitend op de oude, traditionele manier.” “Je hoort ze enkel op midzomernachten, als begeleiding bij het zingen, en daar houdt het op”, verduidelijkt Johannes. Voor Lars-Emil vormt het dan ook een trigger om aan het publiek te tonen dat je er zoveel meer mee kunt doen, en niet enkel tijdens midzomer of op Kerstavond.”

... En de andere muzikale projecten

“Johannes leerde ik kennen via het trio Garizim. Dit was mijn eerste groep ooit en dateert van voor Symbio. Maar beiden lopen goed en ik ben daar heel blij om, want ze zijn allebei heel belangrijk voor me. Garizim vormt echter een heel ander concept. Het gaat eerst en vooral om andere mensen met andere instrumenten, meer bepaald met saxofoon en contrabas. Garizim wordt iets meer beïnvloed door de jazz en is misschien een klein beetje ‘softer’. Ik weet het niet goed, we hebben natuurlijk een hele variatie aan klanken en expressies. Bij al mijn projecten wil ik dat er bergen en dalen in terug te vinden zijn. Ik heb er nog andere. Steeds zijn

“Wanneer één van ons een idee of een melodie aanbrengt, ... ontstaat spontaan een constructieve houding om er iets van te maken”

Lars-Emil

ze heel persoonlijk en worden ze gedragen door de verbinding die ik heb met de specifieke tegenspelers. Zo bijvoorbeeld ook mijn nieuw duoproject met de Finse zangeres en kantelespeelster Maija Kauhanen. Ook met haar staat er volgend jaar een en ander op het getouw.”

Maar ook Lars-Emil is een ijverige veelvraat. “Tijdens onze studies volgde ik een jaar klassieke muziek en leerde daar enkele vrienden kennen die een balkan- en klezmerband, Kizelo Mleko hadden. Ze zochten toevallig een nieuwe accordeonist en sinds 2012 maak ik er deel van uit. Onze muziek kan omschreven worden als heel energieke folkrock en -pop waarmee een frisse benadering van dit genre geambieerd wordt.” Met twee andere vrienden startte hij een jaar geleden ook het Franse jazztrio Les Enchantés, waar het hoofddaccent ligt op Edith Piaf, vermengd met muziek van Yves Montand, Jacques Brel, Serge Gainsbourg en Zaz. Ik heb het altijd heel goed gevonden dat ik ook muziek kon spelen die wat afwijkt van de folk. Het kunnen kennismaken met jazzmuziek en de improvisaties en harmonieën die er eigen aan zijn, betekenden een hele verrijking voor mijn eigen muzikale ontwikkeling.”

Onze accordeonist volgde daarnaast ook drie jaar een opleiding aan het departement ‘Music and Media production’. In die periode had hij ruim de tijd om een aan-

tal composities uit te schrijven die meer aanleunen bij de 'mainstream' popgenres. "Mijn interesse voor elektronische muziek, opname, mixing, mastering en studioproductie zijn ondertussen belangrijk gebleken, daar ik zowat alle studioproductiewerk rond mijn projecten zelf kan realiseren. Ik schreef en produceerde ondertussen muziek voor verschillende artiesten, naast kindermuziek voor radiotheater."

Ook geroepen om eigen expertise over te dragen aan anderen?

"Gisteren gaf ik een workshop draailier in Nederland, terwijl LarsEmil er een workshop ensemble verzorgde. Verder wordt ik soms uitgenodigd naar internationale draailierstages in Spanje, Duitsland, Nederland,... wat ik heel leuk vindt. Daarnaast geef ik ook wat privéles, soms aan buitenlandse studenten, maar uiteraard behelst dit niet onmiddellijk de gewone basis." Hij richt zich duidelijk niet op beginners. "Ik hou ervan, omdat het boeiend is inspiratie mee te geven aan anderen, die ze kunnen meenemen om zichzelf vandaaruit verder te ontwikkelen. Omgekeerd leer ik hierbij veel voor me-

zelf vanuit dit soort lesgeven, omdat ik verplicht wordt na te denken over wat ik zelf aan het doen ben, en op zoek moet gaan, om wat ik doe op de meest klare manier over te brengen. Ik geef dus les, maar niet als een 'klassieke' leerkracht. Mijn hoofdberoep is concanderen. Maar ik leer anderen graag iets bij wanneer mensen bij me aankloppen."

De vraag of er in Zweden veel opleidingsmogelijkheden zijn om als beginner te starten op draailier is het antwoord negatief. "Ik arriveerde in Koninklijke Academie en vond daar interessante leerkrachten waarvan ik veel leerde. Maar een buitengewoon goede draailierleerkracht op hoog niveau is bij ons moeilijk te vinden. Ik kon in elk geval niet de 'meester' vinden die ik zocht. Dus ben ik buiten Zweden op zoek gegaan. Maar alles is mogelijk volgens mij. Als je gewoon gaat voor wat je wilt bereiken, dan kom je er op de een of andere manier. Wat de draailier me ook leerde is dat je als muzikant geen school moet lopen, uitsluitend vanuit de vraag wat je zou moeten doen. Je moet durven gaan voor wat je zelf wilt. Voor mezelf bijvoorbeeld waren Matthias Loibner en Valentin Clastrier de

belangrijkste inspiratiebronnen en idolen, toen ik jonger was, nu nog en ze zullen het altijd zijn. Ik keek en luisterde naar hen en ik voelde dat zij dat in zich hadden waar ik echt van hield, en waarvan ik droomde. Dus moest ik hen zien en op mijn twintigste vertrok ik via Interrail met mijn draailier, naar landen waar ik nooit geweest was, naar mensen waar ik hoogstens een mail naartoe had gestuurd met het verzoek of ik mocht langskomen. En gelukkig waren ze allemaal vriendelijk voor mij en verliep alles voortreffelijk. Dit dwong me om verder te gaan in de richting die ik in wou slaan. Misschien dat wanneer ik een instrument zou gekozen hebben waar je gemakkelijker dingen rond kon vinden, ik wellicht minder dat gevoel zou ontwikkeld hebben dat je moet gaan voor wat je wilt."

"Dus we zijn heel gelukkig dat we kunnen spelen, en leven van de muziek die ons nauw aan het hart ligt, terwijl we musiceren met mensen waar we van houden. Daar doen we het voor!", besluit Johannes. ☺

Bart Vanoutrive

www.symbiomusic.com

Strograss
Brother Earth Tour 2017

27.05 Voorthuizen (NL) EWOB Festival	06.08 Dranouter Festival
03.06 Kortrijk Sinksen Festival	07.08 Leuven Colora Festival
09.06 Ath CC	21.10 Kluisbergen CC
19.07 Gent Gentse Feesten	28.10 Ardoorie De Schaduw
23.07 Knokke-Heist De Bolle	10.11 Hamont-Achel CC
04.08 Bredene CC	More to be confirmed!

NEW ALBUM Info: WWW.STROGRASS.EU

08/10
ADNAN JOUBRAN / BORDERS BEHIND

29/10
HANNAH SANDERS & BEN SAVAGE + SETH LAKEMAN

18/11
SAMURAI / ACCORDEON MASTERS

Alle info op www.tervesten.be

TER VESTEN

foto: © Kenny Coeck

Circo Maximo: Cross-over folk met een eigen modern geluid en een respectvolle terugblik op het traditionele

Circo Maximo

Folk with a twist

Er broeit wat in Beerzel. Daar op het hoogste punt van de provincie Antwerpen, wat ze in Heist op den Berg ook mogen beweren, wordt muziek gemaakt. En goede muziek zoals ik al enkele keren mocht ondervinden. Hier hebben zeven vrienden na omzwervingen in zowat alle muziekgenres elkaar gevonden. 'Folk with a twist', zo noemen de mannen, jongens zijn het niet meer, hun genre. Tijd voor een verhelderend gesprek. Plaats van het gebeuren is het Zimmerplein in Lier.

Heren, goedemorgen, hoe gaat het met Circo Maximo?

Op een vroege zondagvoormiddag niet zo goed, maar met de groep zelf gaat het een flink stuk beter. We zijn al vele jaren bevriend en hoe meer we samenspelen hoe meer we elkaar vinden in iets van een eigen sound. Van 'Folk with a twist' zoals we van start zijn gegaan, groeien we stilaan naar een cross-over tussen folk en pop-rock, waarbij met respect wordt teruggekeken op de traditionele folk die altijd zijn plaatsje zal hebben in ons repertoire. Het eerder ongewone instrumentarium sluit daarbij naadloos aan bij de modernere folk.

Naar ik vernomen heb wordt er hard gewerkt aan een repertoire met naast covers veel eigen, Nederlandstalig werk?

Inderdaad, naast eigen arrangementen en bewerkingen van traditionals, zijn we volop aan het schrijven aan eigen nummers in onze moedertaal. Vooral in deze nummers proberen we een eigen sound te creëren en dat lukt aardig.

Die moedertaal blijkt bij nader inzicht de streektaal van Beerzel? Hoe komen jullie daartoe?

Dat is eigenlijk vanzelf gegroeid, niet dat het uit gemakzucht is want er is wel degelijk heel wat kneedwerk nodig om een nummer te laten klinken zoals we het willen. Alle leden voelen zich daar goed bij en wanneer je over de dagelijkse gang van het leven wil zingen dan blijkt dat voor ons het best te lukken in de taal die we het best beheersen. Na ons eerste eigen nummer 'Soldatenkruis', naar aanleiding van het herdenken van WO I, zijn we op die weg verder gegaan en ondertussen hebben we al een tiental eigen nummers die tijdens een optreden perfect matchen met meer traditionele en instrumentale werken.

Wie schrijft de teksten en de muziek?

De basislijnen worden meestal uitgezet door Jorn, Henk en Bert, maar vanaf dan is het kruisbestuiving waarbij alle muzikanten hun inbreng hebben. Tijdens de repetities groeit zo'n nummer organisch en hierbij wordt vooral rekening gehouden met hoe

het live klinkt. Werkt het voor een live publiek en vooral, voelt het bij onszelf goed aan? Vooral omdat we het moeten hebben van onze live reputatie! Zo worden de nummers opgebouwd, waarbij ieders inbreng naar waarde wordt geschat.

Het groepsgevoel is al enkele keren aangehaald. Is deze bezetting nog de originele en hoe hebben jullie elkaar gevonden?

Jorn en Henk hadden, na bij diverse groepen gespeeld te hebben, hun muzikale aspiraties al een tijdje 'on hold' staan. Toen het terug begon te kriebelen, zijn we begonnen jammen en al snel kwamen daar Bert met zijn ukelele en Kristof met zijn cajon bij. De keuken werd stilaan te klein, met ondertussen nog Arne op viool en Sven op basgitaar erbij. Ons repetitielokaal werd vanaf dan de Boskapel, een oude schuur die ons door een vriend werd aangeboden. Toen bleek dat bij de Nekka-wedstrijd een zanger wel handig was, kwam ook Erik erbij. Zo was de groep compleet. Vanaf dan werd er zeer regelmatig gerepeteerd en kwam een stevig programma tot stand.

Zijn er ondertussen, bij de vele optredens, vooral in eigen streek, concerten die er uit springen?

We mochten al spelen op Lier Centraal op de Grote markt, op Gitanekesfoor en vooral aan Bergfolk, in het voorprogramma van Shantalla, hebben we goede herinneringen. Voor volgend jaar kijken we samen met onze fans al uit naar Na Fir Bolg.

Laatste vraag: Waar zien jullie Circo Maximo over enkele jaren?

In de eerste plaats moet het plezier om te mogen spelen blijven primeren. Dat lijkt ons een gezond uitgangspunt om onze cross-over folk verder te vormen naar een eigen modern geluid met een respectvolle terugblik op het traditionele. En wie weet brengt het toerbusje ons in de toekomst wat verder van onze Beerzelse berg. 🍷

Jo Van Dessel

Begijn Le Bleu

Een blend van humor, tragiek en ironie

Op stap gaan voor deze rubriek is nooit routine, maar om een of andere reden, vermoedden wij dat ons iets speciaals te wachten stond, daar in het Waasland, in die rustige straat in Sint-Niklaas. Vriendelijke ontvangst in de keurige woning, maar toch meteen meegetroond naar een soort paviljoen, achter in de tuin. Een knusse plek met boeken en cd's in de rekken. Een grote massieve tafel met notities naast een brandende kaars en wij daarrond. Het zou ons niet verbaasd hebben mocht hier uit het niets een muze zijn opgedoken om onze gast wat mooie zinnen in te fluisteren. 'Timothy' is zijn voornaam, maar iedereen spreekt hem aan met zijn (ongewone) familienaam 'Begijn'. Sinds enkele jaren wereldberoemd in Vlaanderen als 'Begijn le Bleu' ... ah ja, die van 'Foute Vrienden' op TV.

Het begint al goed: onze gastheer ként het tijdschrift *Folk*!

"Ik ben een trouw lezer. Als ik bij Dirk (van 't Ey natuurlijk) langsga, ligt het blad altijd op mij te wachten om er hier en daar een artikel uit te pikken en vooral om de recensies te lezen, zo blijf ik op de hoogte van alles wat er aan nieuwe dingen op de markt komt".

Op onze vraag wat hij voelt wanneer er over 'Folk' gesproken wordt, volgt ook meteen een veel betekenisvol gebaar. Begijn heeft een stapel cd's uit de kast gehaald en terwijl hij een drankje aanhaalt, bekijken we zijn keuze. We kunnen niets anders dan besluiten dat we in deze rubriek waarschijnlijk nog nooit bij zo'n beslagen folkkenner op de thee waren.

The Waterboys, Sharon Shannon, Clannad, The Pogues, Luka Bloom, Hedningarna... onze ver(be)wondering stijgt bij elk weggeschoven hoesje.

"Een kleine selectie van dingen waar ik heel erg van hou." mijmert Begijn en bij elke naam die we prevelen heeft hij een stuk biografie klaar of de beknopte ontstaansgeschiedenis van de betrokken band. Er zit ook nogal wat 'eigen' folk tussen: Myrddin De Cauter, Wouter Van den Abeele, de folk-cd-reeks van Davidsfonds-Klara, Naragonia, Kadril, Jeroen Geerinck, Mandolinman, Snaarmaarwaar, Marc Hauman (*"Ik heb alles van Marc, superkerel!"*)... maar ook Nick Cave, Tom Waits, Kate Bush, Klezmer, Hongaarse zigeuners en IJslandse volksmuziek liggen op de favorietenstapel.

"Meestal maak ik me dan de bedenking hoe het mogelijk is dat je die dingen nooit op de radio hoort"

Begijn Le Bleu

Is Begijn Le Bleu misschien zelf ook muzikant?

"Nee! Ik kan bij wijze van spreken geen noot lezen. Ik had in mijn jeugd wel altijd een paar gitaren, zo'n goedkope dingen waarop ik wat akkoordjes zat te dzingelen, maar op een bepaald ogenblik was ik echt van plan om het serieus aan te pakken. Ik ging zelfs muzikles volgen en ik kocht me een echt prachtstuk, een Mahoniehouten Martin! De goede wil was er, de motivatie ook, maar toen werd het zo druk met optreden dat er van de goede voornemens niets meer in huis kwam. Er staat dus nu bij ons in de keuken een Mahoniehouten Martin tegen de wand te wachten op betere tijden. Af en toe neem ik haar wel eens vast of zetten de kinderen er zich mee in de zetel wat te amuseren of uit te proberen en zo kunnen de snaren toch af en toe nog eens klinken.

Dat is vandaag. We willen ook wel iets vernemen over de voorgeschiedenis onze 'comedy-man' (*1971). Begijn doet (gelukkig!) geen poging om zijn Waaslandse afkomst te verbergen. De vertrouwde 'Sint-Niklase' klanken bepalen mee zijn persoonlijkheid.

"De liefde voor de natuur zit er al van heel jong in. Vandaar dat ik in het middelbaar voor de richting Landbouw heb gekozen. Al gauw bleek dat deze studierichting niet echt gaf wat ik ervan had verwacht. Als jonge gast moet je kiezen wat je met je leven gaat doen. Ik heb toen eerst twee jaar hogeschool 'PR –Communicatie' gevolgd in

Mechelen. Maar ik heb die studie niet afge maakt. Ik was waarschijnlijk wel een beetje 'een losgeslagen projectiel' in die tijd en dus was het beter dat ik iets zocht, dichter bij huis. Ik dacht dat ik in het onderwijs wel mijn weg zou kunnen maken. De keuze viel op regentaat Engels-Geschiedenis-Godsdienst. Ik vind Geschiedenis heel boeiend, Engels fascineerde me ook en Godsdienst zei me wel wat omwille van het cultuurhistorische, alhoewel het spirituele me ook wel lag.

Alles bij mekaar heb ik ongeveer tien jaar in het onderwijs gestaan. Tussendoor ben ik nog educatief medewerker geweest bij Ziekenzorg om toch terug te keren naar het lesgeven. Lesgeven is in feite de leerlingen 'pakken' met je vertellingen. Dat lukte nogal goed en ik begon regelmatig op te treden als verteller, een beetje neigend naar 'stand-up comedy' zoals dat toen werd genoemd. Ik bleef dat combineren met het onderwijs tot ik in 2005 de publieksprijs van het Cameretten-Festival won in Rotterdam. Ik kon toen eigenlijk van de ene dag op de andere stoppen met die job. Er was een theaterbureau dat met mij in zee wou gaan en zo kon ik een hele tijd toeren in Nederland. Over theaterbureaus zou ik overigens een heel boek kunnen schrijven al zit ik op dat gebied vandaag gelukkig op een goede stal (bij Rumor)".

De voorstellingen volgden elkaar op: na 'de Prins op het witte paard' kwamen 'Flamingo's in de Polder', de familievoorstelling 'Wonderlijke Avonturen van Meneer Prikkebeen' van het Amsterdamse gezelschap Theater Terra en 'Een beschaafde jongen', vrijwel allemaal producties waarin Begijn typetjes vertolkte die met soms surrealistische humor hun vertellingen rondstrooiden. En toen kwam de publieke doorbraak met

de TV-serie 'Foute vrienden'. Luchtig, hilarisch, ongecompliceerd amusement, maar zonder twijfel een wending in de carrière van Begijn.

"Ik wil het niet overdrijven, maar ik heb toch nogal wat succes gehad met mijn verschijning in 'Foute vrienden'. Daardoor heb ik wel een imago dat me niet altijd past. Mijn laatste voorstellingen zijn meer comedy, vroeger was het meer vertellen. Ook omdat ik in het stramien 'gesukkeld' ben met 'Foute vrienden', wordt van mij door het publiek andere dingen verwacht. Ik heb vorig jaar 100 voorstellingen gespeeld. Ik merk dat ik in een commercieel circuit zit. Terwijl ik ook graag 'Ontploft' speel (een ijzersterke, overrompelende vertelling over simpele mensen in de Grote Oorlog, n.v.d.r.)..."

Terwijl we met onze gedachten nog bij de nieuwe projecten van Begijn waren, brengt hij het gesprek opnieuw bij de muziek. Want dat is duidelijk: een leven zonder muziek is voor hem niet denkbaar.

"Ik ben wel écht zot van muziek! Zeker en vast dus ook van folk. Je hoort onmiddellijk de menselijkheid in die muziek, iets organisch ook. Ik heb het ook wel voor blues en de laatste tijd word ik vooral ingepakt door flamenco! Ik heb opnamen van oude films van in de jaren 70 waarop kinderen flamenco leren dansen. Daarop zie je dat het niet zomaar een dansje leren is, maar dat het pure volkscultuur is die in die mensen zit ingebakken. Ik ben daar echt ondersteboven van.

Er is bij mij altijd muziek op de achtergrond, ook als ik schrijf, of wanneer ik me klaarmaak in de kleedkamer. En zeker in de auto! Voor veel collega's is het een opdracht wanneer ze na een voorstelling nog een lange rit naar huis moeten ondernemen. Maar ik kijk daar naar uit: hoho, nog twee uur luisteren naar mooie muziek! Tijdens die ritten langs de lege banen kan ik dan rustig luisteren, onder andere naar al mijn oude lp's die ik heb gedigitaliseerd. Ik krijg ook van Dirk ('t Ey) regelmatig cd's mee om te beluisteren.

Meestal maak ik me dan de bedenking hoe het mogelijk is dat je die dingen nooit op de radio hoort. Het is toch onwaarschijnlijk hoe prachtige muziek gewoon niet in de ether geraakt omdat de samenstellers gedwongen worden uit bepaalde selecties hun keuze te maken. Als je daar niet in zit, dan mag je de beste muzikant van de wereld zijn, je krijgt het niet op antenne! Het gevolg hiervan is dat alles één commerciële pap wordt. Wanneer hoor je nog eens iets anders dan Engels op de radio? Waar zijn die goede Franse, Spaanse en 'noem-maar-op-muziek' naartoe?

Wat me ook opvalt is dat het vandaag soms

allemaal te gemakkelijk gaat. Als jonge gas-ten nu een Fender of een Gibson willen, dan krijgen ze die. Maar het verlangen ernaar, het jarenlang sparen, dat maakte deel uit van een groeiproces. Het zit niet meer in de beleving van "we kunnen samen wat muziek maken". Nu vertrekt er zoveel vanuit de cultuur van het ego. Ik wil beroemd worden, ik wil geld verdienen.

Ik moet mijn best doen om niet boos te worden. Ik sta natuurlijk zelf op een podium, ik zit in het entertainment, ik heb me daar al enorm geamuseerd, maar er is zoveel meer in de wereld dan dat commerciële succes. In het gewone leven ben ik met andere zaken bezig, dan luister ik bv. naar Klara. Als ik dat tegen mijn maten zeg dan zeggen die: "Aai gast, ge zijt zo saai".

Weet je, ik zou het liefst van al met een rugzak van stad naar stad willen trekken en daar in de cafés zeggen: "Hey mensen, ik kom hier iets vertellen, zet u neer en luister". Op die manier wordt het verhaal belangrijker dan de verteller. Terug naar de essentie! Dat merk ik bv. vaak bij veel folkmuzikanten, daar vind ik, zoals ik al zei, dat organische. Ik zeg ook tegen mijn eigen kinderen: leg eens een cd op van Naragonia en een cd van K3 en luister bij Naragonia naar de hartslag die je voelt, luister hoe goed dat klikt en tikt en marcheert en luister nadien eens naar K3. Iedereen mag natuurlijk naar commerciële muziek luisteren, maar er is zoveel meer onder de zon en dat krijgt nauwelijks kansen omdat ze niet opknnen tegen de grote promo-machines van megabands. Het draait uiteindelijk om geld.

Begijn wordt boos om de oneerlijkheid van de opgeblazen toestanden. Gelukkig is hij weer snel zijn zachtmoedige zelf en lacht hij: *"k ben toch content dat ik het eens heb kunnen zeggen".*

Het is een typische karaktertrek van Begijn, zo minzaam en tegelijk zo ontgoocheld om dingen die verkeerd lopen. Het maakt het voor hem ook niet gemakkelijk om het traject uit zetten dat hij de volgende jaren zal volgen.

"Als je niet meer op televisie komt, dan taant je ster heel snel. Maar ik ga wel blijven proberen niet gemanipuleerd te worden, dingen te doen die niet eerst door een filter worden geperst.

Ik ben bezig met het organiseren van 'koerscafés', een gezellige praatvoorstelling met oude korifeeën als Eric Vanderaerden en Adrie Van Der Poel.

Ik wil ook opnieuw aanknopen met die

kleine verhaaltjes. Daarbij moet ik altijd het midden zien te vinden tussen doen wat ik graag doe en hoe ik mijn boterham kan verdienen. Veel muzikanten leiden een reizend bestaan, die staan elke dag op een ander plaats op het podium, maar als je een gezin hebt, dan moet je zorgen dat je met je vrouw overeenkomt, dat je kinderen niets mankeren, dat je een huis kunt afbetalen... daar hangen verantwoordelijkheden aan vast en dus kun je natuurlijk ook niet zuiver je zin doen.

"Ik ben wel écht zot van muziek! Zeker en vast dus ook van folk. Je hoort onmiddellijk de menselijkheid in die muziek, iets organisch ook"

Begijn Le Bleu

Ik zal dus weer met allerlei dingen tegelijk bezig zijn. Ik weet niet hoelang zo iets vol te houden is. Onthouden is (nog) niet meteen een probleem. Voor de laatste voorstellingen heb ik trouwens niets meer opgeschreven. Ik stap gewoon op de Bühne, ik heb wat rode draden en ik begin. Maar ik voel wel dat ik aan mijn conditie moet werken omdat het fysiek altijd maar zwaarder wordt.

Wanneer je Begijn zijn verhaal ziet uitleggen, is er niets te merken van tanende energie en dat het aan creativiteit zou ontbreken is nog veel minder aan de orde. Een stroom van plannen en pittige ideeën krijgen we te horen met brede gebaren, zalige ironie en pure natuurlijke humor. Dit is geen interview, dit is een uniek stuk theater. Maar dan, heel onverwachts zegt hij, haast verontschuldigend: *"Ik ben ook aan het schrijven. Over de wielrennerij".* We krijgen een passus te horen over een tekst rond Gerrie Knetemann: lyrisch, naaldscherp en ontroerend.

En hij besluit met een beschouwing over zijn artistieke bezigheden:

"Wat ik doe is misschien best te omschrijven als 'huis-tuin-en-keukencabaret', het gaat over de dingen van het leven. Ik wil gewoon entertainment maken en na de voorstelling mijn boeltje pakken en verder gaan. Men hoeft mij niet op een troon te zetten. Ik doe mijn ding en dan ben ik weg. Ik ga altijd weer verder. Soms droom ik wel eens over dingen die misschien mogelijk zijn. Of moet ik toch maar eens alles overboord gooien en met iets totaal anders uitpakken...? Ik weet het niet, we zien wel".

Het was een bijzonder gesprek met een heel bijzondere artiest, een man die humor in zijn genen heeft, maar tegelijk militant op de verbale barricade gaat staan, voor eerlijkheid en puurheid. Wie de stap zet naar een van zijn theatervoorstellingen zal schateren en mijmeren. 📍

Walter Evenepoel

folk on stage

Stage voor traditionele volksmuziek
21-25 augustus 2017 in Gooik

concert

Naragonia Quartet 21 aug

GFVP feat. Elias Bachoura & Shalan Alhamwy (B/SY) 22 aug

Folk meets Classics 50 jaar Academie Gooik 23 aug

Groupa (SE/NO) 24 aug

folkbal

20 aug **Katla**

21 aug **AéroKordA**

22 aug **Deya**

23 aug **Aghoea!**

24 aug **Ciac Boum** (FR)

25 aug **Gooikestra & Duo Le Tron-Claeys** (FR/B)

concert: Sint-Niklaaskerk - 20:00 - 7 euro ADD

folkbal: Zaal Familia - 21:30 - gratis

www.stagegooik.be

Vlaanderen
verbinding werkt

VLAANS-
BRABANT

gooik
Hart van het Hageland

mm
muziekmozaiek
Folk & Jazz

Vijf muzikanten en een uitgebalanceerde sound

Tijdens het Gooikoorts-festival van 7 tot en met 9 juli kan je weer veel folktalent ontdekken. Een van de niet te missen groepen is Zigo. De groepsnaam zal jullie nog niet zo bekend in de oren klinken, maar als je hoort wie er allemaal in dit ensemble speelt, dan zal je graag op de eerste rij zitten tijdens Gooikoorts voor het optreden van Zigo. De redactie van Folk was alvast benieuwd genoeg om een interview met deze groep af te nemen.

Oorspronkelijk was Zigo het duo Cavez-Golder op bas en accordeon: Pablo Golder en Sophie Cavez.

Pablo Golder: "Sophie en ik kennen elkaar al heel lang. In 2012 koos Sophie ervoor om basgitaar te leren spelen. We besloten om samen een soort eenmalig project in elkaar te steken met accordeon en bas. In deze bezetting speelden we slechts enkele concerten. We kozen er al snel voor om uit te breiden met extra muzikanten. Eerst groeide de groep aan met **Wout Van Liedekerke** voor percussie. Maar tijdens de tweede repetitie als trio besloten we er nog iemand bij te halen. Uiteindelijk kwam Pablo samen met zijn vriendin Eva op de naam 'Zigo'. Een echte betekenis zit er niet achter."

Zigo ... wat is de betekenis van deze naam?

Florian De Schepper: "Het kiezen van een bandnaam is nooit eenvoudig. Het duurde even voor we iets vonden waarover iedereen tevreden was. De eerste keuze was zelfs 'The Woodies'. Maar daar was Wout niet over te spreken. Uiteindelijk kwam Pablo samen met zijn vriendin Eva op de naam 'Zigo'. Een echte betekenis zit er niet achter."

Pablo: "In 2014 verhuisde Sophie naar Frankrijk en moesten we op zoek naar een andere bassist. De keuze viel op **Jelle Van Cleemputte**. Jelle speelt met Florian en Pablo in de groep 'Les Bandits de Belleville'. Het is pas vanaf 2015 dat **Ambroos** bij de groep kwam. De toevoeging van saxofoon zorgde voor meer vrijheid in melodie en arrangement. En zo zijn we bij de huidige samenstelling van de groep aanbeland."

En dan nu: de 'w-vragen': wie zijn jullie? Waar zijn jullie geboren en getogen? Wie van de benedeleden kreeg muziek met de paplepel mee?

Pablo: "Ik ben half Belgisch-Italiaans van oorsprong en leerde accordeon bij **Didier Laloy** en **Bruno Letron**, maar met een Italiaanse invloed in mijn manier van spelen. Vanaf 2005 verhuisde ik naar België en koos

om van muziek mijn beroep te maken. De broers **Florian** en **Ambroos De Schepper** komen uit een muzikale familie die nauw verbonden is met de folk en studeerden muziek aan het conservatorium. Ook zij zijn professioneel muzikant. **Wout Van Liedekerke** is autodidact op percussie en volgde drumles. Hij is geboren in Gooik en was dus logischerwijs als jongeling altijd te vinden op folkfestivals. **Jelle Van Cleemputte** studeerde bas op het conservatorium waar hij **Florian** leerde kennen"

Tallose keren hebben jullie al met andere muzikanten het podium gedeeld. Dat klopt?

Florian: "Tegenwoordig heeft ieder van ons verschillende bands. Daarin zie je dikwijls dezelfde mensen opduiken. Dat komt omdat we gewoon erg goede vrienden zijn en gemakkelijk kunnen samenwerken en op elkaar rekenen. De folkwereld in Vlaanderen is sowieso een kleine wereld waarin iedereen graag jamt, waardoor nieuwe formaties en groepen ontstaan. Zo bestaat de band 'Re:UNION' eigenlijk uit alle leden van Zigo, maar met aanvulling van **Ludo Stichelmeyer** op drum, **Jonas De Meester** op bouzouki en **Fabiola Augusta** als zangeres.

Florian zag ik vorige zomer nog op Zilleghem folk. Daar speelde hij eigen composities. Mooie nummers en heel eigen muziek vond ik dat. Wie maakt nog eigen nummers?

Pablo: Ja. Florian schrijft inderdaad ook voor verschillende groepen, naargelang de bezetting van die band. Ook **Ambroos** maakt eigen nummers van hip hop tot jazz. In Zigo echter schrijf ik de muziek. Daarnaast schrijf ik ook de nummers voor mijn duo 'I Fratelli Tarzanelli'.

Heb ik het juist als ik zeg dat jullie niet lijken stil te zitten...

Pablo: "Als muzikant sta je beter niet stil, of je wordt voorbij gelopen. Elke dag is uiteraard anders. In sommige periodes heb je misschien veel concerten, in andere moet je

je focussen op het schrijven van nieuwe nummers, het zoeken van concerten, opnemen in de studio enzovoort. We leven niet meer in een tijd waarbij alle optredens zomaar in je mailbox tevoorschijn komen. Ook hebben we allemaal veel bands, dus is onze agenda heilig. Het is heel vaak over en weer mailen en bellen om repetities af te spreken, optredens te regelen, beschikbaarheden te vragen, ... Tijdens een optreden ziet het publiek enkel het resultaat van wat wij tussendoor uitspoken. Het is niet altijd ideaal om zelf én de manager, én boeker, én componist, én muzikant te spelen, maar soms kan dat niet anders. Er komt dus zeer veel bij kijken.

En wat met de arrangementen? Worden die door de groepsleden bedacht?

Florian: Arrangementen worden in groep bedacht of soms in duo door Pablo en ik. Sommige ideeën komen zelfs tijdens een concert. Met andere woorden, er is altijd een zekere vorm van vrijheid en improvisatie rondom sommige arrangementen. We trekken soms van een bepaald skelet dat we naargelang het concert (bv. luisterconcert of bal) kunnen aanpassen.

Een opbouw kun je niet altijd vastleggen in tijd wanneer je merkt dat je nog niet helemaal op de top van je crescendo zit. Het is vaak samen luisteren en aanvoelen waar het nummer naartoe gaat. De leukste momenten zijn deze waarop niemand naar elkaar moet kijken om te weten wanneer de climax wordt bereikt en verder gegaan moet worden in het arrangement.

Wat vind je van de huidige samenstelling van de groep Zigo? Pablo op diatonisch accordeon, Florian De Schepper op gitaar, Jelle Van Cleemputte op basgitaar, Wout Van Liedekerke als percussionist en Ambroos De Schepper als saxofonist?

Pablo: "Zoals de samenstelling nu is, zijn we erg tevreden. Hoewel het tegenwoordig niet meer zo eenvoudig is om een groep van vijf muzikanten te verkopen, lijkt het ons onmogelijk om iemand te missen. We hebben met z'n vijven een uitgebalanceerde sound ge-

foto: rr

Zigo (v.l.n.r.): Wout Van Liedekerke (drum, percussie), Jelle Van Cleemputte (bas), Pablo Golder (diatonische accordeon), Florian De Schepper (gitaar) en Ambroos De Schepper (blazer, sax)

vonden waarbij iedereen een even belangrijke functie heeft.

Is er een frontman?

Pablo: "Een frontman is er op zich niet, hoewel ik de presentatie voor mijn rekening neem en op podium af en toe tekens geef om bijvoorbeeld een thema nog een keer extra te spelen. Ik ben ook degene die de concerten van Zigo regelt. In principe kun je mij dus wel de frontman noemen. Overigens ben ik ook de oudste van de groep en voel ik mij soms als de verantwoordelijke papa".

Het plaatje van de groep lijkt compleet. Mooi geheel! Wat verwachten jullie van de sound, en de mix van de instrumenten?

Pablo: "Onze sound is moeilijk te omschrijven. De melodieën worden eerst geschreven op accordeon. De elektrische gitaar, bas en drums zorgen dikwijls voor een funky groove in de nummers. De saxofoon zorgt dan weer voor een jazzy element, zeker in de solo's. Alhoewel we toch met elektrisch versterkte instrumenten spelen, willen we een organische klank creëren die goed blend.

Kan ik "the groove" verstaan als: "go with the flow?"

Pablo: Nee, 'the groove' is meer het gevoel dat gecreëerd wordt door een combinatie van ritme en goed geplaatste noten. Voor ons is de groove de essentie van de muziek. We willen een moderne sound brengen. We vertrekken vanuit de principes van de folk: het samenspel, het luisteren naar elkaar, de groove en de dansbaarheid. Folk heeft

soms iets primitiefs nodig, zonder negatieve connotatie. Het gaat hem meer om het voelen dan om het cerebrale van de muziek. Uiteraard is over sommige arrangementen en harmonieën meer nagedacht, maar dat hoeft het publiek niet per se te merken.

Pablo, je lijkt een muzikale duizendpoot op je instrument. Dat instrument heeft voor jou blijkbaar geen geheimen meer. Wil je iets meer vertellen over je accordeon?

Pablo: "Leuk dat dat zo lijkt! Maar er zijn altijd nieuwe zaken te leren. Een diatonische accordeon zorgt voor bepaalde limieten en obstructies in het spelen van jazz. Bij de groep Les Bandits de Belleville heb ik de laatste jaren bijvoorbeeld veel jazz-harmonie en begeleiding geleerd. Maar de beperking van dat instrument zorgt soms ook voor een andere manier van schrijven van melodieën waar je bijvoorbeeld als gitarist niet meteen zou op komen."

Zijn ook de andere bandleden van verschillende markten (en stijlen) thuis?

Pablo: "Ja, Jelle, Florian en Ambroos zijn al met zoveel verschillende stijlen bezig geweest dat zij hun instrument erg goed beheersen. Hun speelwijze kunnen ze van stijl tot stijl aanpassen."

Pablo, het lijkt alsof het podium jouw speelterrein is. Je staat er zo relax bij. Er zit letterlijk ook beweging in je muziek. Heel dansbaar dus?"

Pablo: "Ik speel ondertussen al ruim 10 jaar

professioneel. Het podium is dus voor mij een beetje een natuurlijke habitat geworden. In het begin was ik heel erg zenuwachtig en had ik echt plankenkoorts als ik moest optreden. Nu gebeurt dat nog altijd, maar ik heb geleerd hoe ik hiermee moet omgaan. Wat de beweging in de muziek betreft, dat heeft veel – zo niet alles – te maken met de groove, waar we het eerder al over hadden. Muziek zonder ritme, dat werkt niet voor mij, en waar ritme is, is ook dans. Dat moet daarvoor niet op de traditionele manier, zolang mensen niet kunnen stilstaan op mijn muziek, ben ik tevreden!"

Is er een mix van genres, culturen... in jullie muziek. Welk soort muziek is het? Valt dat te typeren?

Florian: We leven in een multiculturele samenleving waardoor muzikale kruisbestuiving vanzelfsprekend is. Als muzikanten zijn we een soort van sponzen die soms onbewust andere stijlen opnemen. In onze muziek komen er zo bijvoorbeeld elementen uit muziek van Oost-Europa en het Midden-Oosten. Maar ook Afrikaanse elementen kunnen gespot worden. We willen in elk geval onze muziek niet bewust gaan limiteren en geen grenzen zetten op de invloeden van andere culturen.

Hebben jullie zin voor avontuur? Zijn jullie globetrotters? Of toch liever op eigen bodem?

Florian: Met Zigo hebben we misschien al meer in het buitenland dan op eigen bodem gespeeld. Het is duidelijk merkbaar dat de

▶ speelmogelijkheden van folkgroepen in Vlaanderen een stuk naar beneden is gegaan en dat vele groepen hun concerten in het buitenland moeten, maar ook willen zoeken. Europa is momenteel het speelterrein van de folkgroepen. Belgische groepen hebben zich duidelijk op de kaart gezet in het Europese folklandschap. Dat wil echter niet zeggen dat we niet wat meer in België zouden willen spelen. In elk geval zijn we graag onderweg en is het altijd een leuke belevenis om als groep in een ander land te gaan spelen.

Aangezien jullie toch wel veel onderweg zijn, zou ik graag eens een leuke anekdote horen. Hebben jullie er zo één?

Pablo: Er gebeuren altijd hilarische dingen op momenten wanneer we in het buitenland spelen. Soms moeten we 12 uur in de auto zitten waardoor iedereen doodop toekomt en er altijd iets fout kan gaan. Op onze tournee in Italië hadden we eens een busje gehuurd.

Toen Pablo en Florian 's morgens vroeg de stad Palermo gaan ontdekken waren, besloten Wout en Ambroos even later om dat ook te doen. Ondanks het afraden van Pablo om het busje daarvoor te gebruiken, kozen ze ervoor om dat toch te doen en

met de hulp van de gps naar het centrum te rijden ... Palermo heeft vele kleine straten, een druk verkeer en maffia-achtige bewaakers van parkeerplaatsen. Dus besloten Ambroos en Wout om voor een ondergrondse betaalparking te gaan. Toen ze even later met de van terug naar huis wilden keren, merkten ze dat de uitgang veel te klein was om naar buiten te kunnen rijden.

Kan ik me levendig voorstellen, lijkt wel voer voor een stripverhaal

Florian: Tja ... hoewel het onmogelijk leek om zonder krassen de doorgang te passeren, was de Siciliaanse parkeervachter ervan overtuigd dat dit toch zou lukken. Na heel wat 'geprobeer' en 'gediscussieer' lukte het hen om via de ingang naar buiten te rijden en de boot die ons van Palermo naar Napels zou brengen nog net op tijd te halen.

Is voor jullie deze groep zo iets als 'thuis-komen'?

Pablo: Zeker. We kennen elkaar intussen heel erg goed. We spelen regelmatig in het buitenland en dan zit je soms lang van 's morgens tot 's avonds bij elkaar. Zo waren we vorig jaar twee weken met een busje op tournee in Italië van Triëste tot Palermo.

Samen komen om te repeteren is altijd leuk. We kunnen gemakkelijk samenwerken en de sfeer zit gegarandeerd goed. We spreken ook vaak af om samen op café te gaan, los van onze muzikale verplichtingen."

Wat mag het publiek in 2017 verwachten?

Pablo: "We hebben net een EP opgenomen met een 3-tal nummers. Verder blijven we werken aan ons repertoire om uiteindelijk ons eerste album uit te brengen. We hebben nog wat concerten in het vooruitzicht, dus we nodigen iedereen uit eens op onze site te gaan kijken en om ons live aan het werk te zien. (vi.belzigo)"

Dat doen we bij deze! Noteer alvast met rode stip in de agenda: Zigo op Gooikoorts 2017 op vrijdag 7 juli om 18u als openingsgroep van het festival! 📍

Lucile Pauwels
vi.be/zigo

Gooikoorts
internationaal volksmuziekfestival

**m'eire
morough**
FOLKFESTIVAL DENDERMONDE

**28 - 29
JULI 2017**

Vrijdag 28 juli

**Pieter
Embrechts**

&

Marijn Devalck

Start optreden: 20.00 uur
VVK: € 17 / € 20 - ADK: € 25

Zaterdag 29 juli

**Aidreann - Faran Flad
Mandolinman - Cecilia
De Schepper-Sanczuk**

Doorlopend demonstraties en animatie

Highland games - Keltische markt - Roofvogels
Kinderanimatie - Pipe Band - Druïden - Whisky
Folkdans met folkacademie Lebbeke

Vanaf 13.00 uur: toegang gratis

Info en tickets: www.folkdendermonde.be

Locatie: Festivaltent in het stadspark @ zwembad Olympos - Leopold II-laan 18 - Dendermonde

Met de steun van de stad Dendermonde en de provincie Oost-Vlaanderen

Sam Kelly

Folksinger in hart en nieren

In 2012 was hij finalist bij Britain's Got Talent, in 2016 won hij de prestigieuze Horizon-award, de prijs voor meest beloftevolle jong talent bij de BBC2 Folk Awards. Vorig jaar zong hij op het Merodefestival, samen met Naragonia. We konden hem tijdens de English Folk Expo strikken voor een kort gesprekje.

Sam Kelly werd 24 jaar geleden geboren in Cornwall. Hoewel hij verschillende instrumenten bespeelt, is hij in de eerste plaats een zanger met een solo carrière, die vaak gevraagd wordt om een gastoptreden te geven bij andere groepen. Wanneer hij op een festival staat, laat hij zich omringen door een groep muzikanten, **The Lost Boys**. Daarnaast zingt hij ook met **The Changing Room**, een groep die zich tot doel stelt de bijna verloren taal uit Cornwall nieuw leven in te blazen via de muziek.

Als kind kreeg hij de liefde voor de folk mee van zijn grootvader. Hij was een ler, die naar Engeland verhuisde om dichterbij de kleinkinderen te wonen. Hij zong de hele tijd lersliederen en speelde de melodieën op zijn harmonica. *"Ik was er niet van weg te slaan. Later op school was ik wel de enige in mijn klas die met folk bezig was. Later in de humaniora heb ik een muziekleraar gehad die me overtuigde om muziek verder te studeren. En nu ik volop met muziek bezig ben, komen al die herinneringen uit mijn kindertijd terug."*

Het behalen van de Horizon Award betekende enorm veel voor Sam. Sinds hij in de finale stond van Britain's Got Talent werd hij bij elk optreden ook als dusdanig aangekondigd. *Sinds ik die BBC-award kreeg, word ik ook binnen de folkwereld als volwaardig beschouwd, en niet meer als dat jong gastje die bekend werd op TV. Sinds kort ben ik ook fulltime met muziek bezig, en dat is en zal ik altijd blijven. Ik voel me erg gelukkig.*

2017 is een druk jaar voor Sam Kelly. In de eerste plaats zijn er de opnames voor een nieuwe cd, die deze zomer uitkomt. Daarnaast werkt hij ook als producer mee aan een paar opnames. *"Een bijzondere is wel die van het project waar ik de laatste maanden veel mee bezig was, Company of Players, dat opgestart werd door Jess Distill. Het project kaderde in de viering*

van 400 jaar Shakespeare en bestaat uit een groep jonge folkartiesten die liederen maakten, geïnspireerd door Shakespeare. Het is een programma waar we een jaar mee getoerd hebben, en dat we in januari 2017 gaan opnemen. Ik zorg voor de productie van de plaat."

De solo plaat is intussen klaar. Op 21 juli kan je het resultaat live horen in Leuven. Daar treedt Sam op tijdens de Beleuvenissen samen met The Oyster Band. Een must voor liefhebbers van goede folk. 🎧

Steven Vanderaspolden

Foto: © Steven Vanderaspolden

folk TIP

Folkie doe mee aan Vethno!

We willen je graag uitnodigen voor een nieuw folk-initiatief: VETHNO, een 4-daagse waarin we bijeenkomen om te jammen en om gezellig bijeen te zijn. VETHNO vindt plaats van donderdagavond 22 juni tot zondagmiddag 25 juni in Diest, op een terrein met een kamphuis en kampeerweide. Je kan kamperen of binnen in een bed slapen. Wij zorgen voor een keukenploeg en een bar. Overdag jammen en spontane workshops, 's avonds vrij podium. Denk aan Pinksterreünie- en/of Ethnosfeer

- >> Inschrijven kan hier: www.facebook.com/Vethno-740142049483470/
- >> Heb je nog meer vragen? Contact.vethno@gmail.com

Een Iraans meisje met een Vlaamse doedelzak

In Zaffelare hebben we een afspraak met Anna. Anna heeft Iraanse roots en een Vlaamse doedelzak. Stof genoeg voor een boeiend gesprek. We worden verwelkomd met kweeperenthe en nougat, meegebracht uit Iran. Mama Parvaneh, papa Abbas en broer Ali schuiven mee aan tafel voor een uurtje folk en zoveel meer. De doedelzak ligt klaar op tafel.

Wie is dat meisje?

Anna: "Ik ben Anna Ghazinoer. In 2000 zijn mijn ouders met mijn broer, die toen nog een baby was, vanuit Iran naar België gekomen. Op 26 februari 2001 ben ik hier geboren. In het Sint-Bavo humaniora volg ik de richting Latijn-Wiskunde. Aan de Poel in Gent ga ik naar de muziekschool en volg daar al zeven jaar Vlaamse doedelzak bij Birgit Bornauw. Ik doe ook nog aan atletiek, discipline sprint."

Muzikale familie?

Anna: "Niet echt, enkel mijn broer speelt piano."
Parvaneh: "Toen mijn man en ik jong waren, (dat was na de revolutie, onder Khomeini) mocht er geen muziek gemaakt worden. We mochten niet zingen, geen instrument bespelen. Alleen in het geheim."
"Ja, muziek zat ondergronds, ik heb wel nog santur gespeeld," treedt Abbas bij.
"Dit instrument kan de vergelijking doorstaan met ons hakkebord."

Waarom doedelzak?

Anna: "Toen ik acht jaar was, wou ik graag een instrument leren bespelen. Ik heb toen even gedacht aan viool maar wou eigenlijk iets écht origineels. Ik had op tv een programma gezien met een doedelzak. Dat zou het worden."

Ali: "Ze heeft zich eigenlijk laten inspireren door een slecht personage in een serie op televisie. Een leerkracht die om de kinderen te pesten doedelzak speelt!"

Anna: "Inderdaad, dat is de aanleiding geweest. Doedelzak zou het worden. Ik wist toen eigenlijk niet veel over dat instrument. Mijn ouders kenden de Schotse doedelzak van vroeger, die is tijdens de kolonisatie door de Britten geïntroduceerd. De lokale bevolking is deze dan gaan nabouwen en zo is de ney-anban, de Iraanse doedelzak ontstaan. Of is het omgekeerd? Daar is men het nog steeds niet over eens! We hebben hier thuis zo een doedelzak. Daar kan ik wel niet echt goed op spelen, je kan dat hier ook nergens leren."

Parvaneh: "Neem, daarvoor moet je naar Frankrijk. Daar zijn een aantal groepen die op onze Iraanse doedelzak spelen."

De ney-anban wordt bovengehaald. De klank is duidelijk Arabisch met een oosters accent.

Anna: "Aan de muziekschool kan je alleen maar Vlaamse doedelzak leren. Ik ben er direct verliefd op geworden."

Abbas: "We waren wel wat verbaasd over die keuze en vele mensen in onze omgeving. Ja, doedelzak is niet bij iedereen gekend. Het is ook geen gemakkelijk instrument. We hebben haar toch laten kiezen en ze doet het goed."

Op algemeen verzoek wordt de Vlaamse doedelzak opgeblazen en klinkt er een stukje klassieke muziek door de huiskamer. Habanera uit Carmen. Wel omgezet naar een scottish.

Anna: "In de muziekschool spelen wel bijna altijd folkmuziek. We zijn met een vijftiental leerlingen van verschillende leeftijden. Ik ben ondertussen niet meer de jongste leerling. Notenleer en AMC heb ik achter de rug. Per week volg ik zo'n drie uur doedelzak. Naast individuele les hebben we ook lessen samen spel. We spelen dan voornamelijk samen met de leerlingen viool en accordeon. Het is niet zo moeilijk om doedelzak te leren, maar om het goed te spelen vraagt het wel wat oefening. Het is niet gemakkelijk om het juiste ritme te vinden, om je gevoel erin te leggen. De noten komen soms niet goed uit. Het riet is ook gevoelig voor warmte en koude. Vandaag is een goede dag om doedelzak te spelen, hier binnen in de huiskamer toch!"

"De Vlaamse doedelzak. Ik ben er direct verliefd op geworden"

Anna Ghazinoer

De doedelzak wordt voor de tweede maal opgeblazen. Ditmaal voor een Vlaamse traditional. 'De klanken van Lusen' (West-Vlaams voor luizen) vullen de ruimte.

Anna: "Zoals ik al zei, is de doedelzak een delicaat instrument. Voor onderhoud of herstellingen moeten we naar de Ardennen, naar het atelier 'd' un Souffle à l' autre van Olle Geris in Theux. Samen met Rémy Dubois bouwt en herstelt ze doedelzakken."

to: © Bart Denolf

Boombal en schoolconcerten

Anna: "Veel optreden doe ik nog niet. Met onze klas spelen we elk jaar een boombal. Onlangs hebben we met de klas samenspel een concert gegeven in de muziekschool. Ik was eveneens geprogrammeerd op het evenement Winterlicht, een Iraans meisje op Vlaamse doedelzak is blijkbaar toch iets speciaals. Naar de Stage in Gooik of naar Flanders Ethno ben ik nog niet geweest. Ik heb er wel al veel horen over vertellen. Binnenkort word ik 16 en kan ik er wel naartoe."

Eén leraar en twee leerlingen

Anna: "Sint Bavo is een school met ongeveer duizend leerlingen, maar er zijn weinig medeleerlingen in folk geïnteresseerd en al zeker niet in doedelzak. Als ik tegen mijn vrienden zeg dat ik doedelzak speel, doen ze eerst wat lacherig, maar anderzijds vinden ze het toch 'wow'!"

Ali: "Ja, tijdens de lessen muzikale opvoeding ligt de focus meer op klassieke muziek, blokfluit, piano. Aan volksmuziek wordt (te) weinig aandacht besteed."

Anna: "In het eerste jaar, speelt nog een jongen doedelzak."

Ali: "En de leraar wiskunde, maar die speelt op een Schotse. Da's ook wel tof."

Anna: "In de toekomst wil ik nog veel beter worden, veel oefenen, veel concerten doen, super top worden. Ik wil wel graag bekend worden, maar er niet mijn beroep van maken. Ik wil chirurg worden."

Dat zal pas origineel zijn, een doedelzak spelende chirurg. Ik kijk er alvast naar uit en maak nu al een afspraak om in 2027 terug te komen voor ons volgende gesprek. 🍷

Lus Colpin

foto: © Bart Denoff

Anna Ghazinoer: "Ik volg al zeven jaar Vlaamse doedelzak bij Birgit Bornaauw"

CULTUUR CONTENTEMENT

Wat vind jij belangrijk voor cultuur en hoe waardeer jij de inzet van jouw gemeente?

Het Forum voor Amateurkunsten, FOV, OKO, VVBAD en VVC werken samen met hoogleraar Ignace Glorieux (Vrije Universiteit Brussel) aan een burgerbevraging rond lokale cultuur tevredenheid. De koepels zijn vooral benieuwd naar de verwachtingen van inwoners over heel Vlaanderen en Brussel, en naar de appreciatie van ondersteuning en initiatieven die hun gemeente voorziet.

Er gebeurt lokaal al heel wat voor amateurkunstenaars, verenigingen, kunstinstellingen, bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra. Maar wat kan beter? En waar kan jouw bestuur in de toekomst extra op inzetten?

We horen het graag! Surf naar www.cultuurcontentement.be en geef jouw mening. De resultaten worden eind 2017 bekend gemaakt.

Improvisatie doorheen de tijd

Meer doen met folkmuziek

[deel 4/4]

In de vorige nummers van *Folk* kon je Debbie Lambregts' uiteenzetting lezen over improvisatie en de creatieve invulling van folkmuziek. In dit laatste deel gaat ze dieper in op historische improvisatie.

Binnen het kader van mijn thesis heb ik mij, naast improvisatie in de folk, eveneens verdiept in historische improvisatie (middeleeuwen en renaissance). Hiertoe heb ik gedurende één academiejaar les gevolgd bij **Bart Spanhove** (*Flanders Recorder Quartet, Vier op 'n Rij* – docent blokfluit en artistiek onderzoeker aan het LUCA te Leuven). Er werd vertrokken vanuit relatief vrije en weinig risicovolle improvisaties over bourdons (gerelateerd aan de periode van de middeleeuwen) om te evolueren naar meer georganiseerde en risicovolle improvisaties over grounds (gerelateerd aan de periode van de renaissance). De grote lijnen waarin improvisatie zich doorheen de (westerse) muziekgeschiedenis ontwikkeld heeft, verlopen van horizontaal naar verticaal en – recht evenredig hiermee – van breed naar eng.

Met 'relatief vrij' wordt bedoeld dat er, omwille van het ontbreken van harmonie (het verticale), nog weinig gebondenheid is aan allerlei harmonische regeltjes, maar dat er wel enige beperking is door de bourdons. Om meer dynamiek in de muziek te verkrijgen kan men van dit gegeven overigens handig gebruik maken door te spelen met dissonantie (spanning) en consonantie (ontspanning) t.o.v. de bourdons. De consonante tonen bij uitstek zijn – rekening houdend met de stijlperiode van de middeleeuwen – het octaaf, de kwint en de kwart (de eerste tonen van de boventonen-reeks), terwijl de dissonante noot van dienst de boven- en ondersecunde vormt. Het spreekt voor zich dat deze dissonant een element vormt dat kan worden ingeschakeld wanneer men extra spanning wenst te creëren. Tertsen zijn – in tegenstelling tot in renaissancemuziek – nog niet erg gebruikelijk.

Hoewel het concept In-Out (cfr. artikel 3) verder niet echt van toepassing is binnen dit type van vrije improvisatie, betekent dit niet

dat er geen gereedschap meer voorhanden is om de muziek beweeglijker te laten klinken. Zo kunnen volgende zaken voor boeiende materie zorgen:

- beperkingen
- contrast
- motiefverwerking

Een middel om vrije improvisaties te gaan verengen is het opleggen van beperkingen, zoals bv. de sext vermijden of slechts van de noten si, do, re gebruik maken of ... (vul zelf maar in). Deze methode werkt niet alleen een bewustere verwerking van de materie in de hand, maar biedt bovendien een goede concentratietraining en stimuleert de creativiteit sterk. Hierbij aansluitend blijkt het spelen in andere toonaarden dan die gebruikelijk zijn voor doedelzak in g, enorm leerrijk te zijn, omdat hiermee de noodzaak ontstaat om buiten de comfortzone van het motorische en auditieve geheugen te stappen en de grenzen van het instrument af te tasten. Het inlassen van beperkingen is tevens een zeer dankbaar hulpmiddel om toe te passen wanneer men merkt dat men tijdens het improviseren steeds vastloopt op dezelfde noten of passages. Contrast inbouwen vormt in feite een uitbreiding op het werken met beperkingen, aangezien je als muzikant twee kaders met een contrasterende beperking (hoog-laag, snel-traag, binair-ternair enz.) tegen elkaar uitspeelt.

Tenslotte kan er tevens beroep worden gedaan op verscheidene motiefverwerkings-technieken (verplaatsing, ornamentatie, uitbreiding, verkorting, augmentatie, diminutie, omkering, kreeftgang en kreeftom-

kering) die ons in staat stellen één bepaalde module (een heel kort fragmentje van zo'n 4 à 6 noten) bij herhaling telkens weer te variëren. Bovendien kunnen deze technieken naar hartenlust met elkaar worden gecombineerd en kan er tevens aan motief-splitsing gedaan worden. Motiefverwerking vormt een uiterst dankbaar gereedschap omwille van:

- de enorme recyclage- en toepassingsmogelijkheden,
- de toegankelijkheid (werkelijk iedereen – zelfs een beginnend muzikant – kan ermee aan de slag),
- de grote stimulans tot creativiteit,
- het verzekerde spelplezier.

Van deze technieken is er overigens één die ten allen tijde dient te worden toegepast, omwille van zijn sterke improvisatorische karakter, namelijk: ornamentatie. Met name de *rappel* is een zeer 'doedelzakidio-matische' versiering.

Deze *tools* blijven bruikbaar – en in feite wenselijk om een goed resultaat te be-

komen – binnen meer georganiseerde improvisaties, zoals grounds. Deze ostinate (herhaalde) baspatronen die met hun vaste metrum en toonaard de basis van een improvisatie vormen, luiden het begin van de tonale harmonie in en beperken de bewegingsruimte sterk, mede doordat men genoodzaakt is verticaal te denken en rekening

te houden met de basnoten en de daarmee samenhangende harmonieën. Om het speelcomfort tijdens het improviseren te vergroten is het dan ook raadzaam gedurende de oefensessies een verzameling van goede en bruikbare motiefjes aan te leggen m.b.v. nota's, opnamen en/of het geheugen. Dit laatste is in feite het meest efficiënte middel, aangezien de fragmentjes op die manier meteen worden eigen gemaakt. Tijdens het werken met grounds kan in de eerste plaats vertrokken worden vanuit één of meerdere geraamten – bestaande uit

Dans- en folkmuziek heeft door de eeuwen heen in wezen niet zo'n fundamentele verandering ondergaan

een akkoordnoot op de eerste tel van de maat in een progressie die overeenkomstig de regels van de tonale harmonie verloopt – waaraan de rest van de improvisatie – bestaande uit (louter) akkoordnoten, voorslagen, doorgangs-, wissel- en/of afspringnoten – wordt 'opgehangen'.

Tot slot dient nog te worden vermeld dat dankzij improvisatie niet enkel allerlei muzikale en cognitieve vaardigheden worden getraind, maar tevens affectieve competenties (zoals durven en loslaten) worden ontwikkeld.

Samenvatting

Het notenbeeld mag dan met de tijd wel geëvolueerd zijn en naast modale folk bestaat er inmiddels ook tonale folk, maar verder heeft dans- en folkmuziek door de eeuwen heen in wezen niet zo'n fundamentele verandering ondergaan. De melodie is steeds de uitvalsbasis gebleven binnen dit genre. De manier waarop muziek wordt geconserveerd is echter wél drastisch veranderd, wat tot gevolg heeft dat er nu in veel mindere mate wordt geïmproviseerd. Daar waar tijdens de Oudheid, de Middeleeuwen en de Renaissance hoofdzakelijk op het gehoor en het geheugen werd gewerkt, wordt nu alles op partituur gezet. Ook folkmuziek is daar in min of meerdere mate aan ten prooi gevallen. Dit is jammer, aangezien folk in feite een genre is dat zich zeer goed leent tot improvisatie.

Argumenten pro vinden we o.a. in:

- het tijds- en ruimtekader van improvisatie. De etnomusicologie stelt dat in heel wat westerse en niet-westerse etnische tradities bourdons en improvisatie met elkaar verweven zijn. Ondersteuning in de vorm van bourdons sluit immers uitstekend aan bij muziek van dergelijke horizontale aard.
- de kennis die vergaard werd via de improvisatiestages en interviews (cf. artikel 3). Hieruit blijkt duidelijk dat er in modale en zelfs tonale folk steeds wordt vertrokken vanuit de melodie. M.a.w.: de harmonie (waar die al aanwezig is) wordt uitgebouwd op basis van de melodie en niet omgekeerd. Dit horizontale kenmerk en het repetitieve karakter van folkmuziek maken improvisatie een dankbaar en zelfs onmisbaar middel om de muziek dynamisch en boeiend te houden.
- historische improvisatie.

In tegenstelling tot folkmuziek kent een ground een verticaal model waarbij de harmonie (en niet de melodie) de basis voor improvisatie vormt. Ondanks dit wezenlijke verschil kunnen er tussen beide modellen twee belangrijke parallellen getrokken worden. Ostinat bassen zijn omwille van hun repetitief karakter ideaal

Motiefverwerking - voorbeeldjes

Voorbeeldmodule 1:

- Uitbreiding:

- Omkering:

- Kreeftomkering:

Voorbeeldmodule 2:

- Verplaatsing:

- Verkorting:

Voorbeeldmodule 3:

- Diminutie:

als middel om te leren improviseren en laat het nu net zo zijn dat folk eveneens gebaseerd is op dat element van herhaling. Daarnaast stammen grounds, net als folkmuziek, uit een mondelinge overleveringstraditie die er, in combinatie met het efemer karakter van muziek, voor zorgt dat uitvoeringen steeds gepaard gaan met een zekere graad van vrijheid en flexibiliteit.

Om de muziek dynamisch en boeiend te maken, kunnen volgende tips worden aangewend:

- Stilte. Het inlassen van stiltes houdt de luisteraar geboeid.
- Chromatiek. Het hier en daar aanwenden van een chromatische noot, zoals de *blue note* (b5), zal een improvisatie pittiger doen klinken.
- Contrast. Het tegen elkaar uitspelen van contrasten maakt de muziek dynamischer.
- In/out-principe. Door binnen of juist met

De melodie is steeds de uitvalsbasis gebleven binnen dit genre

opzet buiten de lijntjes van het model te kleuren, worden spanning en ontspanning met elkaar afgewisseld.

- Ornamentatie. Versieringen dragen van nature de eigenschap in zich om muziek een improvisatorisch karakter mee te geven.
- Motiefverwerkingstechniek. D.m.v. augmentatie, diminutie, omkering, verplaatsing (bv. sequensen), ornamentatie, uitbreiding, verkorting etc. kan één enkele module meermaals herhaald worden en op die manier samenhang creëren, zonder verveling te wekken.

Efficiënte hulpmiddelen die ondersteuning bieden tijdens het improviseren zijn de volgende:

- Modules. Om het speelcomfort tijdens het improviseren te vergroten is het raadzaam gedurende oefensessies een verzameling van goede en bruikbare motiefjes aan te leggen waarop men later kan terugvallen.

- Beperkingen. Wanneer een improvisatie steeds weer vastloopt op dezelfde noten of passages is het opleggen van beperkingen een zeer dankbaar hulpmiddel om de creativiteit te stimuleren.
- Geraamtes. Door voor één en dezelfde grond verschillende geraamtes te hanteren, wordt er vermeden dat de melodie steeds rond dezelfde noten blijft draaien.
- Imitatie. Muziek beluisteren en proberen naspelen trekt een onbewust leerproces op gang dat het eigen improvisatiespel enorm kan bevorderen.
- Zang. Van alle muziekinstrumenten staat de stem het dichtst bij de mens en vormt zij de basis van alles. Wanneer we niet in staat zijn om de muziek die in ons hoofd speelt via de zangstem tot uitdrukking te brengen, dan zal dit zeker niet lukken via een ander instrument. Het is van groot belang om tijdens het oefenen (al dan niet inwendig) te zingen om zo het voorstellingsvermogen en het inwendig gehoor te verbeteren. ☺

Debbie Lambregts

BOSOUND

Piet Bogaert

Geluidsversterking

voor **livemuziek,**
bedrijfsevenementen
en **feestelijkheden**

Zottegem

0477 36 01 85

Väsen (S)

Patrick & Friends (S) • Brabants Volksorkest (S)
Joe Mullen (IRL) • Peter Ceulemans (S)
Ashels (S) • I Fratelli Tarzanelli (S) • Onoir (S)
Folgazàn (S) • Boreas (S) • Lumber Jills (CAN) • Brisk (S)
Orchèstre International de Vieille à roue des Flandres (S)
Alma Fiddles (S) • Tamburellisti di Torrepaduli (S)
EmBRUN (S)

ZILLEGHEM

FOLK 2017

28-29-30 JULI

Kasteel van Loppem
Steenbrugsestraat 26 • Loppem

Tickets vrijdag: VVK 10 euro ADD 15 euro • zaterdag: VVK 25 euro ADD 35 euro
zondag: VVK 25 euro ADD 35 euro • combi: VVK 45 euro ADD 60 euro
gratis toegang tot 14 jaar

Info & tickets www.zilleghemfolk.be

foto: © Steven Vanderaspolden

The Lumber Jills (v.l.n.r.): Jaylee, Machaela, Amélie en Janelle

The Lumber Jills

Jong enthousiasme uit New Brunswick

We zagen ze voor het eerst op het Schots Weekend vorig jaar. Vier meisjes uit New Brunswick, Canada die direct de harten van alle aanwezigen veroverden. En kijk, deze zomer zijn ze terug in het land, op Zilleghem Folk.

The Lumber Jills zijn Amélie de Arcos, Janelle Melanson, Jaylee Hebert en Machaela Osowski. Alle vier afkomstig uit Moncton, New Brunswick. Oost Canada dus, de streek van de Acadiens. En die cultuur willen deze (overigens perfect tweetalige) meisjes ook uitdragen.

Ze leerden elkaar kennen tijdens de vioollessen bij Stacey Reed, het klikte en ze besloten in juni vorig jaar om een groep te vormen. The Lumber Jills waren geboren. Je mag van deze meiden veel vioolmuziek en stepdance verwachten, maar ook piano, want Machaela is bijna een heel orkest op zich. In deze groep beperkt ze zich tot viool, piano, zang en stepdance, maar ze speelt evengoed harp, gitaar, thin whistle, en nog een rits instrumenten..

Toen we hen ontmoetten in Bilzen hadden ze net hun vijfde optreden in hun bestaan achter de rug. Het kan vlug gaan in zo'n

jong leven. Het overvalt hen allemaal een beetje. Janelle: *"In Canada hebben we tot nog toe vooral aan competities meegedaan. Dan speel je daar op viool, met begeleiding van piano, alle andere muzikanten zijn concurrenten. Wat een verschil met hier voor een volle tent te staan met allemaal enthousiaste mensen."* Amélie valt haar bij: *"Ik had*

nooit gedacht dat je zoveel plezier kon maken op een podium door alleen maar viool te spelen."

Amélie zit in haar laatste jaar humaniora, en gaat daarna verder in de muziek. Machaela en Janelle zien hun vioolspel als een – weliswaar heel belangrijke – hobby en studeren nog (biochemie, ingenieur). Jaylee begon de dag na hun terugkeer van hun trip door België te werken bij een Canadese luchtvaartmaatschappij.

The Lumber Jills, vier meisjes die na Canada en België klaar zijn om de wereld te veroveren met hun aanstekelijke Acadien muziek. En die verovering begint het laatste weekend van juli op Zilleghem Folk. Je kan ze aan het werk horen op vrijdagavond in de concertzaal en op zondagnamiddag onder het Duvelddroomschip. 🍷

Steven Vanderaspolden

www.zilleghemfolk.be

ZETDUIVELTJE Folk magazine 2017/1

Bij deze foto van Colin H. Van Eeckhout op pagina 32 van de vorige Folk stond de naam van een verkeerde fotograaf. De correcte credit bij deze foto is © **Damon De Backer**.

Muziekleraar met een droom

Bij Muziekpublique waren ze al veel gewend. Het Brusselse folk- en wereldmuziekcentrum, met concertzaal, wereldmuziekschool en muzieklabel, is een kruispunt van topmuzikanten vanuit alle windrichtingen die er hun talent delen met leerlingen en concertgangers. Sinds dit jaar geeft de Irakese Souhad Najem er lessen kanoun. Voor folkies kan je de kanoun beschrijven als een soort van Oosters Hakkebord. Zijn passie voor lesgeven werd al snel legendarisch. Hij ontwikkelde zijn eigen internationaal geroemde methode en staat zijn (heel) jonge en oudere leerlingen 24 op 24 bij met raad en daad. Hij is dan ook telkens mee met de allerlaatste technologische trends. Maar wat hem nog het meest bijzonder maakt, is zijn enorme hart dat overstroomt van menslievendheid. Een gesprek met een man met een visie.

De kanoun is iets minder bekend in onze kontriën, maar in de Arabische en Turkse muziektradities kan je er niet omheen. Letterlijk betekent kanoun 'de wet'. Met drie en een halve octaaf heeft het instrument het grootste bereik van elk orkest en dient

het als referentie-instrument voor de medespeler. Het is een draagbaar trapeziumvormig tokkelinstrument dat op het eerste zicht veel weg heeft van een 'platte harp'. Maar vergis je niet. Onze piano is de directe erfgenaam van de kanoun.

Wanneer ben je kanoun beginnen spelen?

Souhad: *"In 1987 schreef ik me in aan het Muziekinstituut van Bagdad. Ik was toen 17 jaar oud. Ik ben groot geworden in een muzikale familie. Mijn vader speelde ùd en muziek is altijd aanwezig geweest. Maar voor mijn 17de speelde ik geen enkel instrument. Ik kreeg de smaak snel te pakken en legde me naast de lessen toe op zes à acht uren zelfstudie per dag. Ik luisterde aandachtig naar opnames van mijn voorbeelden Abdelfatah Mansi en de grote Egyptische grootmeester Mohammed Abdu Saleh, en ik speelde hen na."*

Je bent naast een uitstekend muzikant ook bekend als gepassioneerd leraar. Werd je zelf geïnspireerd door je leraren?

Souhad: *"Ik wil niet arrogant klinken, maar het feit dat ik nu les geef, is eerder een reactie op de ongeïnteresseerde manier waarop ik zelf les heb gekregen. Mijn leraren keken vaak niet eens terwijl hun leerlingen oefeningen speelden. Ze stonden een praatje te slaan of met een sigaret in de mond door het raam te staren. Ik legde me toe op zelfstudie, uit noodzaak eigenlijk."*

Op die manier ontwikkelde ik mijn eigen oefeningen die een antwoord boden aan de lacunes van mijn leraren en gaandeweg kwam mijn eigen leermethode tot stand. Het was mijn kleine geheim (lacht). Na drie jaar aan het instituut hoorde ik bij de beste leerlingen en kwamen de andere leerlingen steeds vaker bij mij terecht met hun vragen. Ik speelde nog maar twee jaar kanoun en ik was al leraar! Ik werd gevraagd door het

Foto: © Marc Gysens

Sinds dit jaar geeft de Irakese Souhad Najem lessen kanoun bij Muziekpublique.

De kanounmethodes van Souhad zijn standaardwerken! Zij worden gebruikt aan academies en conservatoria in de Arabische wereld en Turkije. Aan de hand van 420 pagina's kan je je opwerken in 6 niveaus. Maar minstens even belangrijk vindt hij de interactie met zijn studenten. *"Ik wil mijn studenten onmiddellijk een antwoord geven als ze een vraag hebben. Daar moeten ze niet een hele week op wachten."* Eerst ging het via telefoon, daarna was er Skype en tegenwoordig sturen zijn leerlingen hem voortdurend video's door via WhatsApp en Telegram. Hij feliciteert hen en geeft de meest precieze correcties door. Hij geeft ook les op afstand aan leerlingen in de Verenigde Staten, Oman, Egypte, ...

Interview

Instituut voor Schone Kunsten van Bagdad om er les te geven. Heel gek, 's morgens was ik leerling en 's avonds leraar. Ik was de jongste leraar in het hele instituut."

Het doorzettingsvermogen en passie van Souhad gingen niet onopgemerkt voorbij. In de jaren '90 van de vorige eeuw brak een mooie periode voor hem aan. Hij bleef les geven, maar werd ook een veelgevraagde gast in het Nationale Televisieorkest van Irak. Daardoor werd hij een bekende muzikant in het hele land en reeg de tournees aaneen. Zo speelde hij ook op festivals in het hele Midden-Oosten, Noord-Afrika en ook in Europa.

Souhad: *"Het was een mooie tijd waarin ik vriendschappen sloot die stand houden tot op de dag van vandaag. Ik had het economisch goed en genoot van mijn jonge gezinnetje en de creatieve vrijheid die ons te beurt viel. We durfden te experimenteren met moderne muziek. Keyboards en zo. Ik was de eerste kanounspeler van Irak die rechtop ging spelen. (lacht) Dat hadden ze nog nooit gezien."*

De mooie tijden sloegen om begin jaren 2000, toen de spanningen in het land begonnen op te bouwen. Souhad kreeg in 2002, net voor de Amerikaanse invasie, een aanbod om in Tunesië in te staan voor het Masterprogramma kanoun. Gezien de omstandigheden in Irak weigerde hij het aanbod niet. In Tunesië werd hij een hoogaangschreven leraar. Maar dat weerhield hem er niet van les te geven aan iedereen die het wilde.

Hij richtte zijn eigen kanoun-instituut op met 35 leerlingen die hij zelf heel persoonlijk opvolgde. Dat viel niet bij iedereen in goede aarde, want bij de Arabische lente in 2011 kregen hij en zijn leerlingen steeds vaker te maken met bedreigingen van radicalen die muziek als zondig beschouwden. Opnieuw stortte de wereld van Souhad in. Samen met zijn familie probeerde hij het even opnieuw in zijn thuisland, maar daar was de situatie niet veel beter.

Souhad: *"Naar Europa gaan was mijn enige optie. Vrienden hadden me gesproken over België en dat de mensen er heel gastvrij waren. Samen met mijn gezin en met mijn kanoun op de rug kwam ik hier aan. Ik werd niet meteen als vluchteling erkend omdat ik zo lang in Tunesië had gewoond. Lange tijd zag het er niet goed uit. Maar ik ben de Belgische staat en het Belgische volk enorm dankbaar omdat ik uiteindelijk toch papieren heb gekregen."*

Na je mooie parcours in Irak en Tunesië kwam je terecht in een nieuwe wereld

Hayat Belfaqir is de moeder van de 6-jarige Yasmine die sinds dit jaar les volgt bij Souhad Najem. *"Yasmine houdt heel veel van haar leraar en ze is verzot op zijn waardevolle aanmoedigingen. Souhad wordt gedreven door zijn liefde voor het instrument en zijn droom om het in België toegankelijk te maken. Wat heel bijzonder is aan zijn methode is dat hij de leerlingen op het juiste moment de juiste oefeningen en tips geeft en dat hij de leerlingen zo nauw opvolgt. We versturen hem voortdurend video's en hij beantwoordt die meteen. Zo moeten we niet telkens een week wachten. De vooruitgang van Yasmine is spectaculair! We zijn heel blij voor haar en we wensen dat ze op haar jonge leeftijd met dit Oosterse instrument een boodschap van vrede en liefde kan uitdragen."*

waar je instrument onbekend is en de cultuur heel anders is.

Souhad: *"Ik ga je niet alle moeilijkheden opsommen waar ik mee te maken heb gekregen. Tegelijk ben ik ook heel dankbaar en wil ik iets terug geven aan dit land. Mijn droom is om de kanoun een referentie-instrument te maken in België dat je zal kunnen leren aan het conservatorium, net zoals viool en piano. Ik mag toch dromen hé? (lacht) Ik ben al goed op weg. Ik heb nu al 27 leerlingen in Brussel en Luik. En het blijft toenemen!"*

Bij Muziekpublique hadden ze waarschijnlijk niet gedacht dat het zo storm zou lopen voor jouw instrument. Wie zijn zoal je leerlingen?

Souhad: *"Een groot deel van mijn leerlingen is van Marokkaanse en van Arabische achtergrond. Maar ik heb ook leerlingen met een Vlaamse of Waalse achtergrond. Ik heb net een nieuwe leerlinge uit Japan! Ik werk graag met jonge leerlingen. Sommige leerkrachten kijken daar op neer, maar ik ben er net heel trots op. Ik heb leerlingen van 6 en 7 jaar. Die*

kindjes leren zoveel bij in korte tijd. Ze zijn als een spons. De rol van de leraar bestaat erin hen juist te kneden. Wat ik hen nu meegeef, dat blijft en dat gaan ze hun hele leven meenemen."

Denk je dat je een rol kan spelen in onze samenleving waar spanningen tussen de gemeenschappen steeds vaker oplopen?

Souhad: *"Ik probeer mijn bescheiden bijdrage te leveren door mensen hier kennis te laten maken en hen te verwonderen met de pure schoonheid van de Arabische muziektraditie. Ik wil het vreedzame beeld laten zien van onze cultuur, zowel aan mensen met een Arabische achtergrond als aan de autochtone Belgen."*

Sinds vorige zomer maak je ook deel uit van het

Ensemble 'Refugees for Refugees'. Daarin speel je met muzikanten uit Tibet, Afghanistan, Pakistan en Syrië. Hoe klikt dat?

Souhad: *"(heel serieus) Ik heb in mijn leven in heel veel groepen en orkesten gespeeld, maar RFR is de beste groep waarin ik ooit heb gespeeld. Het klikte vanaf het eerste concert met de andere muzikanten die ik on-*

Interview

- ▶ *danks onze verschillen en taalbarrières als familie beschouw. Het zijn stuk voor stuk professionele muzikanten met een groot hart en er is veel wederzijds respect."*

Deze zomer kan je Souhad Najem met Refugees for Refugees aan het werk zien op verschillende podia. Onder andere op Trefpunt (Gentse Feesten) op 16 juli en op 29 juli op Sfinks Mixed.

Inschrijvingen voor het schooljaar 2017-18 bij Muziekpublique zijn alweer open vanaf eind augustus. 📍

Bart Van Besien
www.muziekpublique.be

MUZIEKPUBLIQUE

Loes Debuysere is doctoraatsstudente aan de Universiteit van Gent. "Door mijn thesisonderzoek in Tunesië kwam ik voor het eerst in contact met de kanoun en vond het meteen een prachtig klinkend instrument. Een Tunesische kennis raadde me aan les te volgen bij Souhad. Zo geschiedde! Souhad is constant bezig met z'n muziek en je hoeft nooit lang op feedback wachten! De video's helpen enorm om ook thuis vooruitgang te boeken. Daarnaast is Souhad's methode flexibel, zodat ik (gezien ik een drukke agenda heb) op m'n eigen tempo verder kan bijleren... Ik heb al een vijftal muziekstukken geleerd, wat zeker niet mis is op een half jaar. Ook mijn huisgenoten merken de vooruitgang! Het is zeker een aanrader om lessen bij Souhad te nemen!"

folk TIP

Folkexpo 2017

Wil je graag met je muziekgroep op het podium staan van een folkfestival of club? Schrijf je dan in voor de tweede folkexpo georganiseerd door de **Folkfestivalkoepel** in samenwerking met het Folkforum en Muziekclub 't Ey. Met wat geluk ben jij een van de groepen die op **zondag 19 november** in Muziekclub 't Ey mogen spelen voor organisatoren en folkliefhebbers. Dé ideale plek om je muziek aan hen te laten horen.

Jaarlijks bezoeken meer dan 50.000 muziekliefhebbers festivals zoals Gooikoorts, Labadoux, Na Fir Bolg, M'eire Morough, Zilleghem Folk, Folkfestival Ham, Boombalfestival, Maxifolk,... Elk festival voert een eigen programmatie en heeft een eigen uitstraling met muzikanten uit binnen- en buitenland. Folkbands en muzikanten krijgen tijdens de Folkexpo de kans om hun muzikale kunsten te tonen aan een publiek. De showcase is vrij toegankelijk voor folkliefhebbers en organisatoren van folkevents die folkgroepen willen ontdekken. Elke band krijgt 20 minuten om het publiek te overtuigen.

Al meer dan 10 jaar werken een aantal zomerse folkfestivals in Vlaanderen samen onder de Folkfestivalkoepel. Met de jaarlijkse folkfestivalkalender, het uitwisselen van ervaring, folk op eenianders agenda prikken en meer folkaandacht in de media krijgen als resultaat.

Inschrijven? Stuur dan vóór 15 juni een mail naar Rik Couchez (rik.couchez@telenet.be) met een korte bio, een overzicht van de muzikanten, enkele opnames en een technische fiche. Een jury vanuit de Folkfestivalkoepel selecteert in het totaal 6 groepen uit alle inzendingen die op de folkexpo van 19 november om 14.30 uur mogen optreden. Eind augustus worden de geselecteerde bands bekendgemaakt.

Organisatie Folkfestivalkoepel
in samenwerking met Folkforum en Muziekclub 't Ey

Dankjewel

aan alle organisatoren, culturele centra, muzikanten, vrijwilligers,... om er een schitterend Feest van de Folk van gemaakt te hebben in 2017.

Op meer dan 100 plaatsen kon je genieten van allerlei folkoptredens. Ook in 2018 is er terug een Feest van de Folk dus noteer alvast de nieuwe datum van **27 april tot 6 mei 2018**.

Like Folkmagazine
op facebook

Maak je vandaag nog fan van de facebook-pagina van Folk en blijf op de hoogte van alle nieuwtjes in de folkwereld.

De wondere wereld van Zimmerman en Terreur

De kans is groot dat veel jongere Folklezers bij het horen van de naam Tucker Zimmerman vragen "Tucker wie?". Moeten we de oorzaak van deze onterechte onbekendheid zoeken in de bescheidenheid van deze toch wel iconische liedjesmaker, wie zal het zeggen?

Wanneer je het curriculum van deze kleinzoon van een Beiers architect (en vioolbouwer) die uitweek naar de VS leest, is er nochtans geen reden tot misplaatste nederigheid: op zijn vierde speelde hij al viool, als jonge knaap deed hij daar nog piano en trombone bovenop, studeert op hoog niveau muziekgeschiedenis en treedt op met gerenommeerde jazz-ensembles en big-bands. In 1964 (hij is dan 23 jaar) heeft hij genoeg gitaartechnieken onder de knie om in de geest van de ontluikende folkgolfeen paar honderd liedjes neer te pennen, zichzelf nog knap begeleidend op mondharmonica, want ook daar weet hij weg mee. Zijn rusteloze geest brengt hem enkele jaren naar Italië waar hij studeert aan de Academia Sancta Cecilia. Later duikt hij op in Londen waar hij met andere kanjers uit de folk samenspeelt. De grote Derroll Adams trekt hem zelfs aan als pianist. Het is het begin van een lange vriendschap. Eén van de bekendste nummers van Adams is 'Oregon', een lied dat Tucker schreef voor zijn vriend. Zimmerman was er in 1991 bij in Kortrijk, op de legendarische tribute voor de 65ste verjaardag van Derroll.

Ondanks het feit dat hij bijzonder veel liedjes maakt is hij karig om ze in te bekijken, we komen aan een achttal albums. Tucker is intussen 76 en heeft zich in het landelijke Stockay-Saint George gevestigd, in de buurt van Luik.

Toen op de redactie de leuke cd binnen dwarrelde met een leuk hoesje onder de titel 'de wondere wereld van Tucker Zimmerman' was onze nieuwsgierigheid geprikkeld, niet in het minst omdat de vertaler/zanger ook geen onbekende was. Enkele jaren geleden mochten we immers al eens op bezoek bij gitaarbouwer Marc Terreur in het Waasland. Daar konden wij ons vergewissen van 's mans vakmanschap, maar op deze plaat ontpopt hij zich ook als vakkundig tekstschrijver en zanger. Daar moet de Folklezer meer over weten!

Hoe komt een gitaarbouwer uit Sint-Niklaas terecht bij een Amerikaanse folk-pionier die zich verborgen houdt in een afgelegen Waals dorpje?

Oei, dat is een verhaal waar je bijna een hele Folk mee kunt vullen! Eerst moet ik dan zeggen hoe ik fan geworden ben. Mijn zeven jaar oudere broer Edi heeft me als kind laten kennismaken met het titelloze "black album". Daar was ik helemaal wég van. Toen Tucker Zimmerman in 1973 kwam optreden in onze Stadsschouwburg wou ik dan ook ab-so-luut mee. Wonder boven wonder (ik was maar twaalf jaar oud) mocht dat van mijn ouders, maar eerlijk gezegd denk ik dat Edi daar misschien

niet zo blij mee was (lacht). Ik herinner me in ieder geval dat ik een paar rijen verder naar achter moest zitten – alléén – terwijl mijn broer het optreden volgde in het gezelschap van zijn vrienden. Als "straf" heb ik hem dan maar die LP afhandig gemaakt, en in de decennia die volgden heb ik de "zwarte plaat" bijna letterlijk grijsgedraaid.

Maar je vraag was hoe ik bij Tucker zelf ben terechtgekomen? Wel, je herinnert je misschien van ons vorige interview dat ik op dat moment bezig was aan vertalingen van liedjes rond het thema 'tijd'? Twee van die liedjes kwamen van Chautauqua, een album van Tucker uit 2005. Wat ik aanvankelijk niet wist, was dat die cd tot stand is gekomen onder de muzikale leiding van Jan Hautekiet en Patrick Riguelle. Lang verhaal kort: Jan bracht me in contact met Tucker. Die vond mijn versies goed en nodigde me uit om een (zeldzaam) concert van hem bij te wonen. Het gesprek achteraf leidde tot een bezoek bij Tucker en zijn vrouw Marie-Claire thuis, en van daaruit is het allemaal verder geëvolueerd.

Heeft Zimmerman veel voor kinderen geschreven of is dat onlangs gekomen met het grootvaderschap?

Voor zover ik weet had Tucker nog nooit specifiek voor kinderen geschreven. Ik had het met hem al eens gehad over de mogelijkheid van een samenwerking, maar we wisten niet goed hoe. Tijdens één van onze gesprekken bleek per toeval dat hij kort

foto: © Joris Vergauwen

Marc Terreur en Tucker Zimmerman, samen op het podium bij de release van de cd 'De Wondere Wereld van Tucker Zimmerman'.

na de geboorte van zijn eerste kleinkind, in een soort roes een hele reeks Songs For Juliette had geschreven en opgenomen. Hij liet me die demo's horen, en ik vond ze simpelweg schitterend. Dat ikzelf enkele maanden eerder voor het eerst grootvader was geworden (van Jasmijn) was de link die we nog zochten. Bijna vier jaar later is deze cd het resultaat: De Wondere Wereld Van Tucker Zimmerman.

Is de kinderliedjesmaker dezelfde muzikant als de singer songwriter?

Toch wel, vind ik. Op basis van zijn eerste album, Ten Songs uit 1969, hebben sommigen Tucker als 'protestzanger' geklasseerd maar zijn werk is ook en vooral poëtisch, kwetsbaar, intelligent, humoristisch, fijn- en diepzinnig... en wordt gekarakteriseerd door een nieuwsgierige, soms inderdaad kritische, maar ook vaak argeloze blik op de wereld. Allemaal kenmerken die ik eveneens in deze zogenaamde kinderliedjes terugvind. En dat 'zogenaamd' zeg ik heel bewust, omdat volwassenen ze blijkbaar net zo zeer appreciëren. Al was het maar vanwege de vele dubbele bodems die in de teksten verscholen liggen en zich pas vanaf een zekere leeftijd aan de luisteraar blootgeven.

Heb jij de liedjes geïnterpreteerd of vertaald?

Dat verschilt enorm. Omdat de oorspronkelijke teksten zulke meesterwerkjes waren, wou ik minstens proberen ze zo getrouw mogelijk te vertalen. Vaak is dat ook gelukt. In andere gevallen bleek het onmogelijk. Je hangt nu eenmaal vast aan een bepaald metrum, aantal lettergrepen, klemtonen... Zeker de reeks Onmogelijke Wezens gaf op dat vlak al eens problemen. Een voorbeeld? Neem nu The Elephantowhale. Een Olifantowalvis bekt anders, en lang niet zo goed. Dan moet je een alternatief bedenken. De 'vertaler' wordt in zo'n geval 'bewerker'. Uiteindelijk kwam ik uit bij De Oliezeekameel. Vanzelf ontstond daarbij een verhaaltje over vervuiling: olie aan de oppervlakte, plastic in de diepte. Maar dan moet je wél zorgen voor het evenwicht: een boodschap mag, moraliseren niet. En zeker even belangrijk: al wijzig je de tekst (in dit geval bijna totaal), je MOET de geest, de stijl, de toon... van het oorspronkelijk werk en zijn schrijver behouden.

Hoe verliep de samenwerking?

De beste samenvatting lijkt me: in een sfeer van vertrouwen – dat nog groeide naarmate het project vorderde. Tucker tekstueel om raad vragen was amper mogelijk, aan-

gezien hij geen Nederlands spreekt. Dus liet hij me vooral mijn zin doen. Het feit dat zijn (Nederlandstalige) bassist Jef Van Gool zijn zegen over mijn eerste vertalingen had uitgesproken, heeft daar allicht toe bijgedragen. Maar ook in de arrangementen liet hij me los. Een enkele keer kwam er eens een suggestie, bv. omtrent een ritmisch patroon in Min Eén Mariboe In De Zoo (een advies dat ik heb opgevolgd). Ik herinner me ook dat hij liever geen mondharmonica wou in De Bizolaan, maar daar heb ik voet bij stuk gehouden. En Tucker was dan grootmoedig genoeg om mijn inbreng te respecteren. "Okay", zei hij. "It's YOUR album, you decide."

"De cd bevat ook nog allerlei plezante geluidseffecten, waaronder het gesnurk van mijn intussen overleden labrador"

Marc Terreur

Wie is die leuke bende kinderen die de ziel uit haar lijf zingt?

Kinderkoor Mozaïek, ook uit Sint-Niklaas. Geleid door dirigent Bernard Foubert en zijn dochter Marjan. Geweldige mensen, en wat een inzet! Die kinderen trouwens ook, het was echt een plezier om met hen te repeteren, op te nemen en op te treden. Nochtans zijn ze pas helemaal op het einde bij het project betrokken geraakt, en dan nog eerder per toeval. Ronny De Mulder, de coördinator cultuurbeleid van onze stad, had Bernard

over mijn cd-in-woording gesproken, en die zag onmiddellijk potentieel in een samenwerking. Een onverwachte wending die me erg blij heeft gemaakt. Die kinderstemmetjes zorgen echt voor een frisse toets. Ook de afwisseling op zich is leuk: één liedje

wordt volledig gezongen door het koor, in andere ga ik met de kinderen in dialoog, dan weer zing ik helemaal alleen, maar er staan ook twee heerlijke solo-meisjesstemmen op de cd. Janne De Bruyne schittert op Lieve Bal Van Mij, en Suzanne Calmeyn tilt De Muur Van Onze Tuin naar een erg hoog niveau.

Een vraag had ook kunnen zijn, wie zijn die goede muzikanten die de pittige arrangementen spelen, maar die vraag is niet echt op haar plaats want...

Alweer moet ik teruggrijpen naar mijn jonge tienerjaren. Ik was toen zwaar onder de indruk van de eerste LP's van Mike Oldfield: Tubular Bells, Hergest Ridge, Ommadawn. Niet alleen de muziek op zich sprak me geweldig aan, maar ook de lange lijst instrumenten die Oldfield meester was. Dat wou ik ook kunnen. Op geen enkel instrument ben ik een virtuoos geworden, maar door de jaren heen leerde ik wel mijn plan te trekken op van alles en nog wat: gitaar, bas, contrabas, ukelele, mandoline, banjo, dobro, lap steel, wat toetsen, percussie, een fluitje of een streep mondharmonica... Enfin, met deze cd heb ik mezelf een klein feestje gegund. Bovendien heb ik nog een andere droom kunnen realiseren: ik ben bevriend geraakt met een jeugdidool, mocht met hem samenwerken en heb zelfs het podium met hem gedeeld. Ik ben dus een gelukkig man. Dit allemaal gezegd zijnde: de cd bevat ook nog allerlei plezante geluidseffecten, het gesnurk van mijn intussen overleden labrador, backings van mijn liefste, Debby Goris – en ook nog enkele opmerkelijke gaststemmen: mijn Canadese vriend Steve Gillespie zette De Beobongorilla neer, en Danny Marin (een echte stemmetjes-artiest!) liet zich helemaal gaan in zijn rol als Koning Chimpanzebra!

Kopen?

- » De Wondere Wereld Van Tucker Zimmerman kan besteld worden via dewonderewereld@telenet.be
- » Je kan ook al eens genieten op www.youtube.com/watch?v=QMXbe3WdXes

Wie moet zich deze plaat aanschaffen?

Simpel: iederéén (lacht). Dat lijkt een boutade maar ik meen het wel. Natuurlijk richt deze cd zich in de eerste plaats tot kinderen, dus tot iedereen die kinderen, kleinkinderen, petekinderen heeft. Maar zoals op onze website staat: dit is ook stiekem genieten voor volwassenen. Uiteraard mogen fans van Tucker Zimmerman deze plaat niet mislopen (ik hoop nog altijd dat hij ooit zijn oorspronkelijke, Engelstalige demo's van deze liedjes zal vrijgeven). Ik moet deze cd ook aanraden aan alle liefhebbers van folk of rootsmuziek, van intelligente en tegelijk humoristische teksten, van liedjes die ergens over gaan – en dat kan net zo goed de plaats van de mens in de kosmos zijn, of het schabouwelijke gedrag van de Beverluizenneet (wel vier keer zo vadsig als het Varkensvijggooifeest!). Tja, wat kan ik zeggen? Ik ben zwaar enthousiast! En volgens de eerste berichten is het besmettelijk.

Zijn er nog soortgelijke projecten die je toch al drukke gitaarbouwactiviteiten

in de war kunnen sturen?

Ik ben zéér graag in mijn atelier, dus het werk daar gaat onverminderd voort. Ach, voorlopig moet er voor de rest even niets. Eerst afwachten wat er met De Wondere Wereld nog gaat gebeuren. Komen er nog spin-offs? Een muzikaal prentenboek, samenwerking met scholen, optredens? Dat kan allemaal. Verder moet deze cd ook gepromoot worden, dat vraagt veel mailtjes en telefoontjes. Af en toe valt er dan een leuke verrassing uit de lucht: zo heeft winkelketen Dreamland besloten om onze cd in al zijn vestigingen aan te bieden. Hoe dan ook val ik voorlopig nog niet stil, vrees ik. Een koper van de cd heeft me al gewezen op de kinderliedjes van Tom Paxton, en wie weet maakt Tucker ooit nog een vervolg? Vergeet ook niet mijn tijdproject, dat door De Wondere Wereld wat op een zijspoor is geraakt? Het zou toch zonde zijn mocht dààr niets mee gebeuren? Als je erbij stilstaat, ze hebben daar een mooi woord voor: toekomstmuziek. ☺

Walter Evenepoel

foto: rr

Er staan ook heerlijke solo-meisjesstemmen op de cd. Hier schittert Janne De Bruyne op *Lieve Bal Van Mij*.

Na Fir Bolg

Folk- & Rock- & Kleinkunstfestival

K'S CHOICE - LUKA BLOOM
ODE AAN BOBBEJAAN - YEVGUENI
 GUIDO BELCANTO - JAN DE SMET - BARBARA DEX
URBAN TRAD - THE POGUES TRIBUTE
RADIO OORWOUD - SONGS DIE VAN ONS
HILBILLY MOONSHINERS - AMBROZIEN
TARANTINO BAND met GEORGES BAKER
KADRIL - JORSI - DE KOPERDIEVEN - RADIO TENNESSEE
ED KOOYMAN - SKADILLACS - MIRA - DAN SAN
 PAPAVER - PORTLAND - RA FEDERATION - WILLEM EN FONS - HARMONIE VORSELAAR ...

7, 8 & 9 JULI - SASSENHOUT VORSELAAR

WWW.NAFIRBOLG.BE - +32(0)495 22 01 62

TICKETS	VR.	ZAT.	ZON.	WEEKEND
VVK	25	25	25	50
KASSA	35	35	35	70

TICKETS VIA WWW.NAFIRBOLG.BE & WWW.SUB-MISSION.BE
 GRATIS CAMPING & WC VOOR FESTIVALBEZOEKERS & KINDERANIMATIE - GEZOND & ONGEZOND ETEN
 WESTMALLE & GUINNESS VAN 'T VAT - FESTIVALMARKT

Trommelfluit

viert zijn 30ste verjaardag met een internationaal festival

Trommelfluit bestaat dit jaar 30 jaar, en zet dat extra in de verf met de organisatie van een internationaal trommel- en fijferfestival. Om er meer over te weten had ik, samen met Muziekmozaïek-directeur Filip Verneert, een gesprek met Hans Quaghebeur, de oprichter en bezieler van Trommelfluit.

Hoe is Trommelfluit ontstaan?

Ik ben geboren in Ieper, en van toen ik in het zesde studiejaar zat, loop ik elke keer mee in de Kattenstoet. Eerst als kind, later als lid van een van plaatselijke verenigingen. Op een bepaald moment kregen we het idee om met de muzikanten van Kadril mee op te stappen in de stoet, met onze traditionele instrumenten. Daar bleek dat die instrumenten daarvoor niet echt geschikt waren. De klank draagt gewoon niet ver genoeg. Het is toen dat we beslisten om met een trommel- en fijfergroep te beginnen, wat men vroeger gebruikte om in de stoeten te spelen. Die combinatie vind je traditioneel niet alleen bij militaire gelegenheden, maar ook in carnavals, optochten, stoeten en dergelijke. Ik volgde toen al muziekstages in Galmaarden en Gooik, en daar heb ik een aantal vrienden bereid gevonden om mee in het avontuur te stappen. Trommelfluit was geboren, en sindsdien stappen we elk jaar mee op, als begeleiders van de reus Nicolaas de Kanonnier, die teruggaat op een legende van 1678, exact de tijd waaruit de muziek stamt die we spelen. De eerste keer huurden we nog kostuums, maar we zijn al snel begonnen met onze eigen – historisch correcte kostuums te ontwerpen. Vanuit de kattenstoet zijn we dan ook nog andere optredens gaan doen.

Jullie hebben ook contacten gelegd met andere groepen in Europa?

De traditie van fijfer en trommel bestaat in heel Europa. Van oorsprong is ze typisch Europees, en is ze met de kolonisten meegenomen naar Amerika. Ook in Afrika bestaan er nu trommel- en fijfergroepen. De oorsprong is waarschijnlijk wel militair, omdat de muziek over grote afstand moest hoorbaar zijn, maar de muzikanten namen hun repertoire en instrumenten mee naar huis, naar hun carnavals en andere feesten. Het is zelfs zo dat er vroeger ook trommel en fijfer werd gespeeld bij het carnaval in Binche. Daarvan zijn nu nog alleen de trommelaars overgebleven.

Hoe zijn jullie op het idee gekomen om het festival te organiseren?

In het zuiden van Frankrijk bestaan er al jaren samenkomsten van trommel- en fijfergroepen. Die nodigen ons al een aantal jaar uit. Je ziet dan ook dat het daar echt leeft, dikwijls onder verschillende gedaantes. Nu eens een kleine carnavaleske groep, dan weer een meer deftig en statig ensemble. Daar ontmoetten we de Italianen van Ivrea, en ook de Amerikanen van de Towpath Volunteers. Vorig jaar waren we uitgenodigd om in Amerika te gaan spelen op een internationale ontmoeting en daar heb ik beloofd dat we de volgende ontmoeting in België zouden organiseren.

Hoe uniek zijn jullie in België?

Redelijk uniek. Je hebt wel de oude tradities van Ronse en Mater, met slechts één of enkele trommels en fijfers, maar voor de rest bestaat er echt niet veel meer. **Wim Bosmans** heeft daar onderzoek over gedaan en een degelijk boek gepubliceerd. In Wallonië bestaan er wel nog een aantal groepen, vooral 'Entre Sambre et Meuse' waar de traditie nog levend wordt gehouden.

Filip: Is jullie repertoire zuiver zeventiende-eeuws, of wordt er nu nog muziek voor trommel en fijfer geschreven?

We zijn begonnen met een historisch repertoire uit de 17de en 18de eeuw in Vlaanderen, voornamelijk uit de beiaardboeken. Later zijn we ook buitenlandse nummers beginnen spelen, om het niveau van de trommelaars omhoog te halen. Die buitenlandse melodieën bevatten immers uitgeschreven trommel- en fijferpartituren. We spelen wel nieuw gecomponeerde nummers uit het buitenland, maar eigen composities hebben we voorlopig nog niet, wie zich geroepen voelt is altijd welkom.

Filip: Moet je veel muzikale kennis of techniek hebben om deze muziek te spelen? Die muziek is ongelooflijk plezant, maar daarom niet gemakkelijk. Toen we begonnen, ronselden we heel wat muzikanten op

de folkstage in Galmaarden en Gooik. Kort door de bocht kun je zeggen dat degenen die muziek kenden fijfer gingen spelen, en de anderen roffelden op de trommel. Later hebben we gezien in het buitenland dat er specifieke partituren voor de trommelaars bestonden. Wat een drummer op een hele batterij doet, doet een trommelaar bij ons op 1 trommel. Daar is een eigen alfabet voor ontwikkeld, om die trommelpartituren uit te schrijven. Elke melodie die de fijfers spelen, heeft een eigen trommelarrangement. Dat vraagt dus een opleiding. In Basel (Zwitserland), dat het mekka is voor trommelaars, zijn er ongeveer 30 trommelscholen. Daar moet je 3 jaar studeren vooraleer je met je trommel op straat mag komen. Door onze buitenlandse contacten proberen wij de kennis van trommel en fijfer stelselmatig weer op te bouwen.

Filip: Het festival wordt een mooie kans om het grote publiek er mee in contact te laten komen. Want ik weet Hans, dat je zeer begaan bent met het voortbestaan van deze muzikale traditie. Daarvoor is er continuïteit en vernieuwing nodig. Hoe denk je daarover?

We hebben met Trommelfluit het grote voordeel (en tegelijk nadeel) dat de muzikanten van over heel Vlaanderen komen. Het voordeel is dat we allemaal dezelfde interesse delen, het nadeel is dat het niet gemakkelijk is om samen te komen en te repeteren.

De groep wordt ook stilaan wat ouder,... We hebben nood aan nieuwe mensen die dit repertoire en deze instrumenten willen spelen. Eén en ander noopt mij ertoe te denken aan de toekomst. Indien we dit initiatief, en de traditie van trommelen en fijferen niet verloren willen laten gaan, zullen we op zoek moeten naar jong volk dat de fakkel begint over te nemen.

Na 30 jaar zijn we nu op een moment gekomen dat we moeten kijken naar aanvulling en opvolging van onze leden. Ik ben nu echt op zoek naar mensen die geïnteresseerd zijn om bij ons een opleiding te krijgen en mee te gaan in de traditie van Trommelfluit. Het plezantste zou zijn dat we kunnen blijven rekruteren in de schoot van de stage, want daar zijn we begonnen en daar is ook de juiste mentaliteit voor onze groep. Je zou kunnen zeggen dat we bij elk optreden van Trommelfluit de stage opnieuw een beetje belevan: we maken veel plezier, maar het moet ook muzikaal in orde zijn.

Ik wil hier dus een oproep doen aan wie geïnteresseerd is om met ons mee te gaan. Kennis van een ander folkinstrument is meegenomen maar zeker niet verplicht. Alleen is er wel wat inspanning nodig: de melodieën moeten uit het hoofd geleerd worden, en de techniek van het trommelen moet je ook leren. Mogelijkheden zijn cursussen in bepaalde steden (in de rand van bestaande muziekscholen of jeugdmuziekscholen), workshops voor jongeren, een initiatief ter kennismaking tijdens ons festival.

foto: © Pasquello

Trommelfluit met oprichter Hans Quaghebeur op accordeon: "Bij elk optreden van Trommelfluit beleven we opnieuw een beetje de Stage in Gooik: we maken veel plezier, maar het moet ook muzikaal in orde zijn."

Wie interesse heeft mag mij steeds contacteren!. We kunnen dan bekijken waar en hoe we eventuele lessen en repetities kunnen organiseren. Ik wil er in elk geval mee beginnen, want anders is het binnen dit en tien jaar gedaan. Ik wil echt bekijken wie en hoeveel er reageren op deze oproep, om op maat daarvan een lessenreeks te organiseren. Er zullen tijdens het festival overigens momenten te over zijn om kennis te maken met de verschillende tradities.

Ik kan je verzekeren, dat iedereen die zich bij ons aansloot het zich nog niet heeft beklagd. Er heerst een heel prettige sfeer, en ik denk dat we één van de groepen in Vlaanderen zijn met het meeste buitenlandse optredens, met veel uitwisseling met gelijkaardige groepen. Het festival wordt een ideale gelegenheid om van die sfeer te proeven en te kijken of het iets is voor jou. Als het je aanspreekt, stuur me dan zeker een mail, ook als je nog jong bent. Overigens, historisch gezien waren het vooral jongeren die trossen, want eens ze oud genoeg waren kregen ze een wapen in hun handen.

Filip: Als mensen willen beginnen met trommel of fijfer, hoe groot is de investering voor een muzikant van Trommelfluit?

Dat valt goed mee. Een fijfer is een relatief goedkoop instrument. En Muziekmozaïek kan hier ook iets betekenen door bijvoorbeeld fijfers ter beschikking te stellen. De trossen worden gebouwd door een van de laatste Belgische trossenbouwers in Brussel. We vragen dat wie bij ons komt, de prijs voor de trossen betaalt (zo'n 200 EUR), maar wanneer die om welke reden

dan ook de groep verlaat, krijgt die zijn geld terug. Beginnelingen oefenen op een drumpad van ongeveer € 50, en hoeven daarnaast alleen maar een paar trossen te hebben. Financieel is de investering dus erg behapbaar. Eenmaal men het instrument onder de knie heeft wordt de rest van de *uitrusting*, zoals het historisch kostuum, door de groep geleverd.

Hoe verloopt het World Fife & Drum Festival in september?

Het is eigenlijk een ontmoeting tussen groepen uit de Verenigde Staten, Frankrijk, Italië, Zwitserland en België, die samen komen en de straten en pleinen vullen met trossen- en fijfermuziek. 's Avonds switchen we naar ambiance en balfolk.

De eerste dag (15 september 2017) in Brussel gaan we vanaf 16 uur een optocht houden door de oude stad. Vanaf 18 uur is er een avondfeest in La Tentation, waar er verschillende optredens zullen zijn, met een Galicisch buffet en gratis toegankelijk voor iedereen die wil komen luisteren.

De zestiende gaan we naar Leper, waar we in de vooravond een aantal parades door de stad doen, met een optreden op de Grote Markt en 's avonds nemen we deel aan de Last Post.

De zeventiende in Gent beginnen we er iets vroeger aan. Het is dan autoloze zondag. Tegen de middag trekken we vanuit het Trefpunt de hele stad door. Belangrijk om weten is dat alles gratis toegankelijk is, nergens vragen we een toegangsprijs. En iedereen is welkom!

Jullie zijn momenteel ook een cd aan het opnemen

De organisatie van zo'n festival kost handenvol geld. We zijn dan ook op zoek gegaan naar verschillende manieren om het geld bijeen te brengen. We kwamen op het idee een tweede cd te maken met nummers die we spelen op bals of als we jammen in het buitenland. Het zijn allemaal Vlaamse nummers, *standards* vanop de eerste stades, aangevuld met een aantal melodieën gecomponeerd door trossenluiders. De cd zal op het moment van het verschijnen van dit interview pas op de markt zijn. De opbrengst ervan gaat naar het organiseren van het festival. De naam van de cd 'Aghoea!', is tevens de naam van het balproject van Trommelfluit. Kopen dus, die handel! 🍷

Steven Vanderaspolden

Voel je je aangesproken door trommel, fijfer of Trommelfluit?

Ben je niet té oud en wil je even nagaan of dit iets is voor jou? Wil je meer info over trossen- en fijfercursussen of wil je meer algemene info? Stuur dan een mail naar Hans: hans.quaghebeur@skynet.be.

Nieuw op cd

In *Nieuw op cd* geven we een overzicht van wat er allemaal te vinden is op cd in de folkwereld (in binnen- en buitenland). Aanverwante folkgenres kunnen hierbij eveneens aan bod komen.

KV Express Zafon

Home Records – 54:48

Zafon is de derde cd van KV Express, maar is eigenlijk een solo project van Sophie Cavez, met een hele rits gastmuzikanten. Een ervan is vaste KV Express compagnon Jo Zanders op percussie, maar daarnaast vinden we ook oud-speler Karim Baggili (met wie ze al samenspeelde ten tijde van Dazibao), Didier François op nyckelharpa, Grégory Jolivet op draailier, Julien Padovani

op Rhodes en de stem van Fabiola Fernandes. Alle nummers heeft Sophie zelf gecomponeerd en gearrangeerd. Ook neemt ze een aantal instrumenten voor haar rekening. Natuurlijk is dat in de eerste plaats het diatonisch accordeon, dat bij elk nummer duidelijk op de voorgrond staat. Daarnaast speelt ze ook elektrische bas, percussie en neemt ze een paar zangpartijen voor haar rekening.

Het resultaat is een cd vol dansbare nummers (KV Express is niet voor niets de balgroep van Sophie Cavez) die ook een luisterpubliek kunnen bekoren. De composities werden beïnvloed door de boeken van de Spaanse schrijver Carlos Ruiz Zafon. Sophie heeft een zeer kenmerkende stijl van spelen, die mooi vervolledigd wordt door de diverse gastmuzikanten. Ze beheert haar instrument als ware het een verlengstuk van haar handen en is thuis in diverse muziekstijlen. Dat laat ze hier mooi weerklanken, met een repertoire

dat een heel breed dansgenre bestrijkt. Van Bretoense muziek, over Scandinavische polska's tot Ierse jigs en bourrées uit centraal Frankrijk. Mooie afsluiter is Berceuse pour Marius, een slaapliedje voor haar zoonnetje.

Steven Vanderaspolden

Alain Frey Qui c'est qui?

Homerecords 4446132 – 53:07

Terugkeren in de tijd, dat doet iedereen af en toe. Maar er zijn muzikanten die er hun beroep van maken, en zich met graagte wentelen in een of ander tijdsgewricht, waar ze nooit in leefden maar ongetwijfeld grote affiniteit mee hebben. Leon Redbone wees de weg. Tegenwoordig heb je in het Angelsaksische taalgebied lieden als Gregory Page, Pokey Lafarge of C.W. Stoneking. In de 'Francofonie' vind je die natuurlijk ook. Alain Frey is een zanger uit Briey (Frankrijk) maar woonachtig in Luik. Als autodidact speelt hij prima contrabas, gitaar, accordeon. Hij behaalde een 1^e prijs improvisatie aan het Conservatorium van Luik. Frey doet niets liever dan scatten, waar hij dan ook bedreven in is (de mystery track!) De laatste jaren specialiseerde hij zich in dansmuziek (lindy hop, charleston) en tapdans (geeft, als we dat juist hebben, workshops) Frey houdt van de vroege jazz van de jaren 1920-30 en duidelijk ook van de swing jazz van Djano Reinhardt ('Douce musique', Swing gitan'...) Geen wonder dat hij zanger en bassist is bij retroband Les Swing Barons. 'Qui c'est qui?' moet zijn eerste soloplaat zijn. Veertien verhalende, knotsgek kolderske liedjes, waarvoor hij meestal de muziek schreef, terwijl de meeste teksten komen van Lena Mariel die hier backings zingt. In zijn muziek hoor je sterke manouche invloeden via de uitstekende gitarist Samson Schmitt. De basklarinet van Aurelie Charneux neemt een belangrijke plaats in het geluidsspectrum in, naast viool en klarinet. Frey zorgt voor een zomerse, zonnige cocktail op smaak, gebracht met swing, schwung en (verbale) humor. 'Qui c'est qui?'. Ons doet Alain Frey denken aan

de grote Richard Gotainer... die hij trouwens zelf vermeldt in het titelnummer, een staalkaart van Frey's vele vaardigheden. Opnieuw een fijne ontdekking van Homerecords...

Antoine Légat

Cozin Burst

Coast to Coast – 2990889

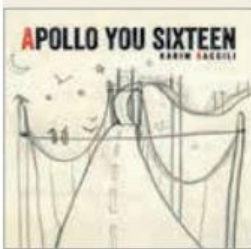
Och, Och, Och, jammer.... zong ik een tijdje terug mee als het epeetje van Cozin na 3 nummertjes stilviel en nu doe ik het weer maar deze keer na het beluisteren van Burst, hun eerste full cd. Dorien Staljanssens (vocals, gitaar, fluit en piano), Muriel Boulanger (contrabas) en Anne Van Steenwinckel (viool) zijn muzikale talenten die ook nog eens beschikken over een prachtig stel stembanden. Gastmuzikanten zijn Jonatan Callens (slagwerk), Koen Gisen (gitaar) en een drietal strijkers. Opener "All these things" start met pizzicato viool en het refreintje prent zich dadelijk in je hoofd en laat je niet meer los. "The clown and the juggler" is een heel vrolijk nummertje, waar naar mijn mening het slagwerk wat prominenter aanwezig mocht zijn. Het liedje eindigt met een tempoversnelling en wat ritmisch getik op een typemachine, wat ik eerder storend dan aangenaam vind. "They don't die", de singel uit de cd is ronduit schitterend! De vocale versiering door overslaande stem in het refrein geeft net dat extraatje aan de zangpartij en is gedoseerd en mooi! Dat het pianowerk van Dorien goed en veel aan bod zou komen kon ik al zien aan de afbeelding op het bijhorende tekstboekje, een fotomontage van handen en toetsen. De piano in 'The lies that undo us' en 'Nothing to say' doen mij een beetje denken aan de filmmuziek van 'The Piano'. Het is rustgevende muziek en de triptiek binnenin de cd-hoes toont ook een rustgevende maar troosteloze skyline van Gent die ook sereniteit uitstraalt. 'On the edge' gaat over dat troosteloze, het gemis aan wijdsde natuur. Het mooie arrangement van gitaar, viool en fluit tonen nog maar eens dat deze

Karim Baggili

TIP

Apollo you Sixteen

Take the Bus, TTB-001 – 2016 – 50:41

Als Belg van Jordaans-Joegoslavische origine verlegt Karim reeds meer dan twintig jaar de grenzen van gitaren- en oudspel en werkt hij onvermoeibaar aan een zelfgecomponeerd repertoire waarin diverse inspiratiebronnen elkaar ontmoeten. Dit leverde trouwens ook al diverse bruisende soundtracks op. Dit is zijn vijfde, voor het eerst niet bij Homerecords uitgebachte album. De opener 'Bella Fi's love', dat door de nadrukkelijk

aanwezige percussie (Vivian Ladière) associaties oproept met het undergroundgeluid van het Tsjechische Jablkon, biedt meteen een voorsmaakje van wat we voorts kunnen verwachten. Pittige ritmes waarbij zijn rijke ervaring met de flamenco zich verbindt met typisch Moorse akkoorden in een wervelend snarenfestijn. Maar dit album reikt verder inclusief een mengeling van grooves en een portie electro (Silvano Macaluso). Tegelijk zoekt hij de herinneringen uit zijn tienerjaren op, en deelt die met groepsgleden van toen. Yuri Nanaï (bas) en Mohamed Al Mokhlis (arabische viool) zijn prominent aanwezig, naast enkele gasten zoals Karoline de la Serna (zang). Haar inbreng versterkt de verstilde tederheid in het mistige 'Missing U' en 'About intuition'. Ook 'Kiss from Lion' en het zinderende 'Apollo Recall' laten ruimte voor een portie dromerige weemoed. Met kawala en darbuka gaat het in 'Balka Bike' terug uitdrukkelijker de oriëntaalse toer op. Een intrigerend indringend spoor wordt getrokken door de afsluiter, die als een versnelde eindgeneriek de voorbije film nog eens samenvat. Heel boeiend!

Bart Vanoutrive

drie dames heel wat in hun muzikale mars hebben. Soms maatschappijkritisch, dan weer wat melancholie maar ook vrolijkheid zijn de ingrediënten van deze plaat. Hier en daar bekt de tekst soms wat minder vlot naar mijn gevoel maar ik ben misschien té kritisch. Burst is een plaatje dat je vooral vrolijk maakt omdat het zeer toegankelijke liedjes bevat die goed klinken en die ook direct in je hoofd blijven hangen. Ik kijk al benieuwd uit naar hun volgende 'The bubble - van muzikale ideetjes - is about to burst'.

Jo Delahaye

St. Grandson Wildfire

Universal Music Belgium – 5737522

St. Grandson is het muzikaal project van singer-songwriter Benjamin Decloedt uit Torhout. In 2012 als gitaar duo gestart, groeide St. Grandson uit tot een band met warme, dromerige indiepop. Na in 2015 een van de winnaars van de talentenjacht 'De Nieuwe Lichte' te zijn geweest op radiozender Studio Brussel, kon de groep reeds enkele mooie plaatsen op het podium van o.a. Pukkelpop, de AB en de Botanique bemachtigen. Aan de discussie of dit wel voldoende gehalte aan folkmuziek bevat, daar gaan we ons niet aan wagen. Wat ik wel weet is dat een liefhebber van de wat meer opzweepende folk, deze muziek enorm zal smaken.

Het album *Wildfire* vliegt er direct stevig in met het hitje *You will find* dat op de radio de nodige airplay gekregen heeft en terecht. Een lied met een hoopvolle tekst die dieper gaat dan je eerst zou vermoeden. Vervolgens kom je bij het liefdevolle *I swear I want* terecht.

Mijn voorkeur gaat uit naar de iets zachtere nummers – of althans naar mijn gevoel – zoals *Wildfire*, *Midnight Swim* en *Lady Gold*, maar het zeemzoete *Growin' Older* steekt er bovenuit. En als ik dan toch een favoriet lied moet kiezen dan is het *Goodbye my dear*. St. Grandson, een naam waar we zeker nog van gaan horen.

Ilse Coppieters

Ludo Vandeau

TIP

Au Lendemain des Belles Choses

Music & Words, CUP 8064 – 2016 – 46:52

Met zijn nieuw solo-album graaft Ludo Vandeau dieper in de wereld van het chanson, reflecterend over de zuchtige verlangens in de mens, de onvervulde geborgenheid in zijn eenzaamheid, leegte en onmacht. Niet toevallig natuurlijk dat hij ook nu weer associaties oproept met de gelaagde, beeldrijke sfeer in de poëzie van Gabriel Yacoub. Eigen nummers vormen een subtiele balans met uitgelezen

bewerkingen van anderen, handelend over de hoop die achterblijft in de sneeuw in 'Dans la neige' (Guy Béart), en het liefdesgedicht 'Elsa' (Louis Aragon/Leo Ferré) en 'Les temps' (Bob Dylan). De heel eigenzinnige interpretatie van dit nummer weerspiegelt de subtiliteit die hij aan de dag legt om het engagement vanuit het pure protestlied te overstijgen. Hier wordt het een reflectie over het gegeven dat de mens niet verandert, vanuit zijn twijfels en onzekerheden. Zijn beschouwingen over de onvolkomenheid van de liefde en de melancholie voortvloeiend uit het onvervulde, leiden evenwel nergens tot een deprimerende sfeer. Tekst en melodie sluiten op deze schijf nog naadlozer op elkaar aan. Hier dragen ook zijn sobere, zij het vaak heel speelse arrangementen toe bij. De opener 'Ton sourire' vormt meteen een prototype van het concept. Heel secuur weet hij zijn gastmuzikanten andermaal perfect te casten in functie van de nummers, meer bepaald Lode Vercamp (cello), Stijn Bettens (accordeon, bandoneon, accordina), Siegfried Van Schuylenbergh (gitaar, dobro, mandoline, banjo), Wim Ramon (elektrische bas, contrabas), Ronald Dhaene (drums, percussie). Ook Ad Cominotto (klavieren, orgel, programmering) en Herlinde Ghekiere (zang) laten zich opmerken. Vooral de in duet gezongen musettewals 'A corps perdu' weet ons hierbij danig te bekoren. Tekst en melodie sluiten in dit geheel nog naadlozer op elkaar aan.

Bart Vanoutrive

Matthew and the Atlas Other Rivers

V2 – 2014-04-03

In oktober vorig jaar had ik het geluk **Matthew and the Atlas** te kunnen ontdekken in het voorprogramma van **Bear's Den** in de AB in Brussel. Ik moet bekennen... ik had nog nooit gehoord van deze Britse songwriter Matthew Hegarty (aka Matthew And The Atlas), al klonk zijn hitje *Elijah* mij wel heel bekend in de oren.

En ja, terwijl voorprogramma's vaak de ondankbare job hebben, te spelen voor ongeïnteresseerd publiek dat wacht op de hoofdact, wist Matthew And The Atlas het publiek te bekoren. Dus diezelfde avond nog ging ik op Spotify op zoek naar het album van Matthew. En zijn muziek stelt niet teleur. Het heeft de sound zoals tegenwoordig wel meer folk-pop-groepen uit Engeland hebben, maar voorlopig vervelen deze groepen (nog) niet. Meer nog, het smaakt naar meer. Ze hebben allemaal hun eigenheid, puurheid, iets andere in teek en andere stemmen. Het album van Matthew is bij momenten melancholisch, gaat over angsten en gevoelens... echte pure (folk)songs dus. Liedjes die er uitspringen zijn er niet, maar dat moet ook niet. *Other Rivers* staat garant voor ontspannende en degelijke muziek.

Ilse Coppieters

Estbel Saar

Nordic Notes, NN092 – 2017 – 45:01

Laat het ons worst wezen of Estbel als geïmporteerde export dan wel als geëxporteerde import moet gevaloriseerd worden. Wij pleiten hier resoluut voor open grenzen. Na de fel gesmaakte, schuchtere eerste stappen, gezet door het duo Hartwin Dhoore (diatonisch accordeon) en Leana Vapper (zang, Estse en lage D doedelzak) werd de tijd rijp bevonden om meer registers open te breken. Voor het 'Bel'(gisch)-luik trok Hartwin zijn broer Ward binnen met virtuos Dadgad-gitaarspel, naast mandoline, banjo, stombox en drums. Kippenvel bezorgende eigentijdse arrangementen, met een subtiel spel van effecten en loops levert dit op. Ook de Est(se) kant werd evenredig versterkt door de inbreng van Sänni Noormets (zang en viool). Naast een verbreding van de instrumentale klanktexturen, biedt ze een complementariteit aan het stemmenarsenaal. Waar Leana, die tekende voor de meeste nummers, de hoofdzang aanlevert, sluit Sänni in de gezongen nummers aan met frisse tweede stemmen en begeleidende vocalen. Zij proeft ook graag van alternatieve genres buiten de folk, wat zich vertaalt in haar creatieve vioolspel, waarin onder meer zangbegeleidende pizzicato's niet mogen ontbreken. Vaak vloeit de inspiratie voort uit toevallige observaties, die het hart beroeren. Noch de vaak verrassend stevige akoestische instrumentals, noch de opwindend begeleide liederen, waarbij de dames zich als ware nachtegaalen ontpoppen, zijn dan ook vrijblijvend. Het vormt dan ook geen paradox te stellen dat bruisend genot hier hand in hand gaan met ingetogen reflectie, finaal aansturend naar een heerlijk gevoel van evenwicht. Dit debuut, meteen uitgebracht door een gespecialiseerd buitenlands label, vormt het resultaat van een intense repetitieweek op het inspirerende eiland Saaremaa, waarvan de cd zijn titel ontleent. Heerlijk die balans tussen traditie en eigentijdse akoestische klankenweelde.

Bart Vanoutrive

Kings of Edelgran

www.kingsofedelgran.be

Intrigerende cd hoest met een mooie afbeelding van in mijn ogen een koud Noors en besneeuwd woud. Door de afbeelding, het lettertype en de symbolen op de achterzijde van de cd was ik onmiddellijk benieuwd om te horen welke soort muziek op de cd zou staan. Want van Kings of Edelgran had ik nog nooit gehoord. Na een korte zoektocht op het internet bleek het tot mijn verbazing over een Belgische groep te gaan opgericht door Josias Delcourt (componist, multi-instrumentalist en zanger) en Jérôme Caudron (componist en multi-instrumentalist). Maar net zoals de cd intrigerend is, is hun website en facebook dat ook. Ze geven maar met mondjesmaat informatie vrij over de groep. Iets zegt mij dat ze eerder de muziek willen laten spreken in plaats van de personen achter de muziek te tonen en dat past ook perfect bij dit concept. Via vi.be kom ik nog enkele extra namen te weten van de groep: Luc Vermeulen (keyboard, zanger), Philippe Vincke (drum), Robin Capeliez (gitaar, stem) en Emmanuel Coenen (gitaar, percussie, stem). Bijna allemaal twintigers uit de ruime omgeving van Brussel.

Maar dan nu over de muziek, die verast van bij het eerste nummer. Mooie muziek met een sound die mij doet denken aan Sigur Ros en Bon Iver. Het soort muziek waarbij je automatisch

in beelden begint te denken, landschappen aan je voorbij ziet komen en je zelfs een film laat afspelen in je gedachten. Meerstemmige zang, nummers die traag beginnen, dan weer luider weerklinken, dan weer zacht. De cd heeft het allemaal en bovenal, het verveelt niet en smaakt zelfs naar meer. Ja dit soort muziek kan mij zeker bekoren. Volgend jaar ga ik misschien naar het hoge noorden en dan neem ik deze cd zeker en vast mee.

Ilse Coppieters

Annelies Monseré

Debris

www.morctapes.com

Noem mij dan maar nostalgisch, maar als ik een lp in de hand krijg in plaats van een cd, dan heeft deze muziek al een streepje voor. Voor mij gaat er niets boven een mooi uitgegeven lp die je vol verwachting op je platen-draaiertje legt. Maar geen angst voor wie geen platenspeler heeft, je krijgt er uiteraard een download coupon bij om de muziek digitaal te beluisteren, maar als ik eerlijk mag zijn, zoek je een platenspeler of haal deze van onder het stof.

Annelies Monseré is een singer-songwriter van eigen bodem die met haar zachte stem liedjes brengt die ze begeleid op voornamelijk de piano of je kan zeggen eerder instrumentale muziek begeleid door haar stem, want het instrumentale primeert naar mijn gevoel. Haar debuutalbum *Helder*

dateert al van 2005 en in 2007 bracht ze een 4-track ep uit met Jessica Bailiff. In 2016 waagde ze zich aan dit bijzondere full album *Debris*. Je kan de muziek omschrijven als delicate muziek zonder hoogtes of laagtes, maar muziek die wel prikkelt en intrigeert. Soms klinkt het alsof je in de kerk staat te luisteren naar een heel uniek concert.

Slechts zeven liederen telt het album, maar het zijn zeven bijzondere nummers.

Ilse Coppieters

Jonas Winterland

Liever uit balans

Universal music België N.V. – 2017-01-27

Op 27 januari van dit nog jonge jaar verscheen 'Liever uit balans', de derde cd van singer-songwriter Jonas Winterland. Een plaat die de sporen draagt van een persoonlijke crisis en die geboren is uit noodzaak. Want als 2016 het jaar was waarin de wereld zot draaide, dan was het voor Winterland het jaar waarin hijzelf krakend tot stilstand kwam.

Fysiek en mentaal opgebrand moest hij de opnamesessies voor zijn derde langspeler tijdelijk onderbreken, om in afzondering te herbronnen. Hij kwam terug naar huis met een herwonnen evenwicht, én met nieuwe liedjes.

Laat Jonas Winterland dan nog een verrassende laatbloeiër zijn, voor velen kwam zijn debuutplaat 'Mensen zijn

gemaakt van dun papier' niet onverwacht. Plots was daar toch weer een soort troubadour die wondermooie teksten combineerde met eenvoudige muziek, niet nieuw maar wel opnieuw verbazend doordringend en ontwapenend.

Hetzelfde gevoel was er bij zijn tweede plaat 'Zwaartekracht en andere verzinsels' waar Winterland voortging op de ingeslagen weg: sterke teksten, muzikale eenvoud, metaforen en verhalen, een soort herbronning binnen een sterk veranderend Nederlandstalig muzieklandschap. En in een snel tempo, te snel zoals achteraf bleek, probeerde Jonas dan al een derde plaat te maken. 'Liever uit balans' is de welsprekende titel en die titel spreekt boekdelen. Winterland heeft de moed gehad om uit te komen voor zijn problematiek waarmee hij tijdens de voorbereidingen van de plaat heeft geworsteld. Maar ondanks de belofte en noodzaak om het vervolgens kalmer aan te doen, volgt toch de plaat en de bijhorende optredens.

Hoofdlid is zonder enige twijfel het autobiografische 'Burn-out (meer wil ik niet)' waarop Jonas een stukje eigen verleden van zich af schrijft en zich verzet tegen de koers van de tijd. "Even uit balans zijn, even onbereikbaar zijn, baas van de agenda zijn". Het lied is als laatste lied op de plaat gezet, als een soort eindboodschap.

De plaat start wel hoopvol met het wondermooie 'Weet je nog, Parijs'. Een liefdeslied pur sang met een tekst waarvan je spontaan hoopt dat het over jou gaat. Misschien heb je dat gevoel ook bij 'Denkers en dromers', handelend over een sterke vriendschap tussen twee mensen.

Op de plaat probeert Winterland anders dan bij zijn vorige platen de 'kleinkunst' of het Nederlandstalige chanson te combineren met elektronica, niet echt vernieuwend maar voor deze artiest wel een hele nieuwe weg. Niet altijd op de voorgrond, maar eerder uitgekend en opgespaard.

Het tempo van de plaat is niet dwingend en stevige rock moet je ook niet verwachten. Winterland legt de nadruk op de poëzie in de tekst en bouwt daar een muzikaal verhaal rond. Soms dwingt het je tot nadenken, soms vraagt het wel volharding om te blijven luisteren, soms haak je misschien af om snel terug te keren.

Jonas Winterland is een ernstig artiest die zich wars van compromissen opstelt en die zijn eerlijke muziek met u wil delen. In zijn leefwereld even meegenomen ontstaat er al snel bewondering en respect en vooral ook sympathie. Want

folk TIP

Folkfestival Ham

Vergeet op 11, 12 en 13 augustus zeker niet naar het Folkfestival Ham te gaan!

Op zaterdag 12 augustus kan je er Lamia Bedioui & The Desert Fish bewonderen. In het septembernummer van Folk volgt een interview met deze bijzondere dame.

www.folkfestivalham.be

Nieuw op cd

zo'n mooie teksten in het Nederlands zijn er lang niet meer gemaakt. En op het podium vallen alle puzzelstukken echt wonderwel in elkaar.

Koen Huygebaert

Blunt Ever.Est

Marista Records – 2016

Voor wie deze groep nog onbekend is, kan je bij de eerste beluistering van hun zesde cd *Ever.Est* onmiddellijk horen dat dit gezelschap uitgesproken maturiteit en vakmanschap bezit. Deze folkrockband presenteert met zijn nieuwe cd de luisteraar een persoonlijke uitnodiging om deze band vlug live te gaan bekijken.

Na 16 jaar is het klaar en duidelijk dat het muzikale en technische samenspel weloverwogen en doordacht is. Tijdens het luisteren kan je in je verbeelding probleemloos een voorstelling maken hoe deze band er live nog een extra dimensie met dynamische power aan toevoegt. Het verwondert ons dan ook niet dat je hen ook op grote podia in Europa kan zien spelen. Sinds 2012 heeft de groep een vernieuwde bezetting: Pieter Nuytens (leadzang, toetsen, gitaar), Yannick Swennen (viool, backing), Jurgen Demeyere (leadzang, gitaar), Stijn Deldaele (basgitaar, backing), Gino Verstraete (drums, backing). Met deze dubbele leadzang kiezen ze voor een sterke dynamische aanpak.

Voor deze cd werd o.a. Didier Deruyter (Ozark Henry) onder de arm genomen. Dat deze schijf een pleidooi is voor creativiteit, blijkt uit al uit het feit dat zowel tekst en melodie van eigen hand zijn. De ervaring die Blunt hier presenteert, blaakt van vertrouwen. Met deze dynamiek bevestigen ze opnieuw hun plaats in de folkrock.

Folkrock verdient met Blunt een duidelijke plaats binnen de folkscene in België. Het doet mij deugd om ook hier opnieuw te ervaren dat folk een genre is dat breeddenkend is en openheid biedt. Eigen creativiteit en individuele interpretaties zijn altijd welkom.

Dirk Fraeyman

Hüsch!

Jetzt, heut und hier

CPL Music CPL011 – 65:47

Tussen de stormvloed van Angelsaksisch geweld bereikt ons zowaar een schijfje uit Duitsland. En dan nog eentje met volksmuziek en liederen uit Thüringen, een deelstaat in het centrum van de Bondsrepubliek.

De folkgroep *Hüsch!* ontleent zijn naam aan een Zuid-Thüringse uitdrukking die zoveel betekent als "hoe mooi zeg!". En 'hüsch' is dit album zeker. Het viertal speelt eeuwenoude nummers uit de eigen regio, aangevuld met zelf gemaakte instrumentaaltjes, op muziek gezette gedichten van Goethe en zelfs een menuet toegeschreven aan Bach. Dit is folk van de bovenste plank, geen muzikale archeologie, ook geen modernistisch gefreak, maar knappe eigentijdse invulling van waardevol gemeengoed, met boeiend luistergenot als resultaat. De groepsleden koesteren hun eigen traditie en bouwen er bewust op voort, zonder de muzikale invloeden van buitenuit te weren als die de muzikale beleving in de hand kunnen werken.

Zo wordt er naast piano, fluit, viool en gitaar ook gemusiceerd op lerse fluit, cajon en vijfsnarenbanjo. Maar evenzeer herwaarderen ze een haast in de vergetelheid geraakt instrument uit hun regio, de *Thüringer Waldzither*. In tegenstelling tot wat men zou kunnen denken, behoort dit instrument niet tot de familie van de citer, maar tot die van de cittern, waarin onder meer ook de Portugese gitaar en de lerse bouzouki kunnen worden ondergebracht. Dit negensnarige instrument is trouwens aan een opmars bezig, want om de twee jaar worden hierover in Thüringen Waldzithersymposia georganiseerd.

Hanna Flock speelt fluit, cajon en piano, maar heeft vooral een schitterende stem. Nico Schneider, Joachim Rosenbrück en Tim Liebert spelen diverse types van waldzither en daarnaast ook banjo, gitaar, viool, mandoline, fluit, harmonica en ook zij zingen niet onaardig. Speciaal zijn hun bewerkingen van liederen in lokale dialecten zoals het Hennebergisch en het Vogtlandisch. Mooi werk!

René Warny

Symbio Phoresy

TIP

Gammalthea, SEWJN36 – 2016 – 47:38

Zelden een debuutalbum beluisterd waarin zowel in de groepsnaam, als in de titel, de essentie van het afgeleverd product zo scherp omschreven wordt. Johannes Geworkian Hellman (draailier) en Lars Emil Öjoberget (accordeon) vormen sinds 2011 zondermeer een symbiotisch duo dat hun instrumenten haast volledig in elkaar weet te verstrengelen, wat de stevigheid van hun instrumentaal weefsel enkel ten goede komt en weer eens

bewijst dat een geheel vaak meer is dan de som van de delen. Johannes ent zijn visie op zijn instrument duidelijk op die van Matthias Loibner en op de Franse school van Valentin Clastrier. Helemaal niet toevallig dus dat de twee nummers die niet van hun eigen hand zijn, uit het repertoire van Gilles Chabernat komen. Met het eerste, de opener 'Noir Animal' schieten ze meteen raak, niet in het minst door tijdens de intro een stevige Clastriaanse groove op te bouwen, waarbij ook Lars Emil zich niets onttrekt. Hij komt regelmatig ook ritmisch heel expressief voor de dag, zoals in hun wervelende versie van 'Le Fil' (eveneens van Chabernat). De rest van deze cd is opgebouwd met eigen 'Symbio'-composities, waarbij melodie en arrangement consequent aan de twee-eenheid toegeschreven wordt. Met nummers als 'Arctic Surfing', meeglijdend over, soms rustige dan weer behoorlijk woelige noordelijke golven, of het dromerige 'MobyDick', tonen ze zich meesters in het verbreden van hun instrumentaal dynamisch bereik. Hierbij wisselen ze voortdurend en haast ongemerkt in het opnemen van melodie dan wel de ondersteunende begeleidingsrol, in de leidende dan wel volgende positie in de dans. Luister maar naar hun gekevel in 'Cirou'. Die energiebesparende samenwerking komt nog sterker tot uiting wanneer we ons op de carroussel van het titelnummer 'Phoresy' laten meevoeren. Dit begrip staat voor het verschijnsel waarbij verschillende organismen elkaar een 'vrije' rit gunnen, waardoor ze beiden op nieuwe plaatsen komen, die ze alleen nooit zouden bereikt hebben. De enigmatische titels die ze kleven op hun creaties bevestigen enkel de magische kracht die elk van hun neo-traditionele toonzettingen uitstralen.

Bart Vanoutrive

Valentin Clastrier & Steven Kamperman Fabuloseries

Homerecords, 4446156 2016 – 46:57

In de Nederlander Steven Kamperman (alt-, si-b en mi-b, klarinetten en sopraansaxofoon) vond de 'uitvinder van de moderne draailier' Valentin Clastrier de ideale speelkameraad voor het duo-project 'Fabuloseries'. De basis leggend met bezwerende bourdontonen en uitdagende ritmes, verweven ze chromatische melodieën, fabelachtige geluiden en doorwrochte improvisaties.

De klassiek geworden zuchtige onmatopeeën (woordvorming door klankna-

booting), gekoppeld aan het ritmisch plukken van een bourdon, vormen de inzet van een nieuwe versie van het oriëntaals gekruide 'Et la roue de la vie (2016)', een samenvatting van de veelzijdigheid waarmee hij zijn 27 snaren bedient. Aanvankelijk bedeesd, vervolgens uitgelaten extravert, vermengt de saxofoon van Kamperman zich steeds meer in het verhaal.

De titel van het album verwijst naar een vijftal 'Fabulo's', gezamenlijke composities, uitgezaaid tussen, vooral door Valentin, afzonderlijk geschreven stukken. Verbluffend blijkt alweer de ongetemperde creativiteit en inspiratie om overdonderende klanktapijten te weven vanuit twee instrumenten, met toevoeging van een subtiele toets elektronica en een loopstation. Nonchalant dienen complexe ritmes zich op om zich vervolgens terug te trekken. Shamanistische, trance-inducerende basgolven worden abrupt doorkerft door snijdende melodielijnen, gekenmerkt door felle interacties tussen de twee instrumenten. Vaak wordt hierbij teruggewallen op klankschema's die verwijzen naar etnische muziekvarianten.

▶ Oppervlakkige beluistering levert de toehoorder wellicht enkel een chaotische, soms pijnlijke cacafone geluidsexplosie op. Aan de gefocuste luisteraar openbaren zich evenwel ongemeen rijke en veelkleurige, vaak enigszins dissonante, klankenpatronen, geschapen door twee instrumentale genieën. Laat je hierin wegzinken naar een heerlijk tonaal universum.

Bart Vanoutrive

Green Moon Tyto Alba

Homerecords.be – 4446151 – 52:12

Tyto alba is de Latijnse benaming van de kerkuil. Deze solitaire vogel vliegt 's nachts met stijlvolle bewegingen laag over de grond op jacht naar kleine prooi. Zo ook gaan de drie jonge muzikanten van Green Moon op zoek naar interessante muziek. Ze verkennen de met mist overtrokken Ierse bergen, overvliegen de weidse landschappen van Noord-, Centraal- en Zuid-Europa en pikken van overal iets mee. Met de inbreng van de gastmuzikanten schalt soms een jazzy trompet mee of geeft een bluesharmonica het volle pond. Net als de overal in de wereld rondvliegende tyto alba kennen de muzikanten van Green Moon geen grenzen. Op de hoes prijkt een tekening van drie lieflijke kerkuilen en binnenin zie je de hoofden van drie jongens die met hun muziek de wereld willen veroveren. Lorcan Fahy speelt viool en mandoline, Téó Crommen gitaar en mandoline en Lucas Deru contrabas. Lorcan is een telg van fiddler Kieran Fahy, ons welbekend van Shantalla, Téó is de zoon van mondharmonica-speler Thierry Crommen en ook Lucas stamt uit een muzikale familie. Dit is hun tweede cd en die mag er best zijn. Twee nummers zijn van de hand van Téó Crommen, maar alle andere composities zijn van Lorcan Fahy. Met zijn drieën creëren ze soundscapes, discreet maar gevoelig ingeleid door de gitaar of de mandoline. Langzamerhand laten ze de spanning aanwassen en gaan ze, met meeslepende tempowisselingen, alle kanten uit. Maar de

melodie primeert meestal en wellicht zitten de Ierse roots van Lorcan Fahy hier voor iets tussen. Toch kunnen de nummers niet in één bepaalde stijl worden ondergebracht en komen de invloeden van overal: Keltisch zeker, maar evenzeer Oost-Europees als jazz, funk en rock. De drie muzikanten ontmoeten elkaar op de muziekstage van Virton, waar hun ouders sessies leidden. Maar Green Moon maakt zijn eigen muziek, origineel en boeiend.

René Warny

Jokke Schreurs Quartet Aquarel – Wannes in jazz

Wild Boar Music – WBM21132 – 40:58

We laten even Jokke Schreurs aan het woord: *“Er is materiaal dat te kostbaar, te levenskrachtig is om het in een museum te laten onderstoffen. Het moet naar buiten, het moet ademen, het moet leven, het moet zich voortplanten. (...) En dus spelen wij nu de muziek van Wannes Van de Velde in jazz. Wij herwerken thema's van Wannes Van de Velde en improviseren erop, zoals we zouden gedaan hebben met composities van Cole Porter of Duke Ellington.”* Dat is het opzet van dit album waarvoor Jokke Schreurs, zelf een uitmuntend jazzgitarist, een aantal knappe muzikanten laat aanrukken: Sam Vloemans op trompet, flugelhorn en percussie; Henk de Laat op contrabas en scat; Luc Vanden Bosch op drums. Het kwartet smijt zich ten volle in 8 composities van de Vlaamse bard. Let wel: hier wordt helemaal niet gezongen, op enkele scapassages na. Verwacht ook geen louter instrumentale versies van Wannes' klassiekers. De liederen blijven wel herkenbaar en mee neurien kan dus sporadisch, maar dit is jazz, met al zijn improvisatorische en solistische vrijheden. Geen gypsy jazz à la Hot Club de France, eerder mainstream, maar dan van de bovenste plank. De muzikanten voelen elkaar perfect aan en spelen met volle overgave. *“Den herder met een schaap”* swingt er lustig op los met knap soleerwerk van de gitarist. *“Mijn Mansarde”* is meer ingetogen, maar bevat ontzettend

mooie muzikale gitaarfrases en hier komt ook de trompettist vol aan de bak. Ook *“Café Breughel”* is slow tempo met alweer de gitarist in de hoofdrol, heerlijke basklanken en inventieve percussie. *“Arabia”* krijgt een bossanova-touch mee en *“De dansende begin”* is een showcase voor de trompettist die hier zijn duivels ontbindt en het nummer een haast big-bandkleur verschaft. *“Jef heeft m'een sjiek gerefuseerd”* begint met knappe percussie en swingt aardig dankzij vooral Sam Vloemans, die ook *“De zwarte rivier”* mee inkleurt met gedempte trompet op een medium tempo en een tussenstuk waarop de bassist en de gitarist hun beste beentje voorzetten. Het album eindigt met de grootste hit van Wannes *“Ik wil deze nacht in de straten verdwalen”*, een mooie afsluiter voor een origineel erfbetoon aan de man die de Vlaamse volksmuziek op een uitzonderlijk hoog niveau tilde.

René Warny

Du Bartas Cinc

Sirventes – 5110515 – 63:30

Du Bartas is een vijfkoppige groep uit de Languedoc en dit is hun vijfde album, vandaar de titel. Alle leden zingen, samen of meerstemmig, zowel in het Occitaans als het Arabisch en spelen ook een of ander percussie-instrument. Via liederen over kleurrijke figuren uit hun mediterrane en Noord-Afrikaanse leefwereld beschrijven zij de bonte 'dagelijksheid' van het bestaan, met zijn momenten van vrolijkheid, maar ook van tegenspoed. Hun muziek baadt in het hele Middellandse zeegebied, een heus continent dat reikt van Zuid-Frankrijk tot aan de Sahara, met typisch Afrikaanse tinten en alomtegenwoordige bluesaccenten. Toch ademt hun sound ook de uitgestrektheid uit van de Languedoc-Roussillon, met zijn kustvlakten langsheen de *Méditerranée*, het middengebergte van de Cevennen en de kalkplateaus van de Causses. De schilderachtige klanken van het Occitaans verlenen aan de liederen een aparte charme. De muzikanten schitteren op accordeon, cuatro (een snaarinstrument dat het midden houdt

tussen een gitaar en een ukulele), oed en Oosterse altviool. De meerstemmigheid is zalig, de hele sfeer is opgewekt en nodigt constant uit tot dansen. Als luisteraar vertoef je zelfs meer dan eens in een uitgelaten latino-ambiance.

Leider van de groep is Laurent Cavalié, accordeonist, theatermuzikant, lid van diverse andere Occitaanse bands, dirigent van een vocaal vrouwenstet, veldwerker en verzamelaar van instrumentale muziek, liederen en poëzie uit de Aude, en meer van dat fraais, een bezige bij dus, maar vooral iemand met de bezieling om een duizendjarige taal, die nog gesproken wordt in 32 Franse departementen en 6 regio's, leven in te blazen. En zijn formatie, *Du Bartas*, staat voor uitbundige meerstemmigheid, gevoelige Occitaanse poëzie, aanstekelijke ritmes, ruime dansbaarheid en tomeloze *Mediterrane joie de vivre*.

René Warny

La Bricole Ne vous faites pas marins

AEPEM 16/05 – 50:33

Dit trio brengt hulde aan Michel Lefevre, een accordeonist en geschiedkundige die een schat aan zeemansliederen uit de streek van Boulogne verzamelde en uitbracht in o.a. *“Chansons, Hymnes et Danses du Boulonnais”*. De door hem opgetekende liederen, dansen en muziekstukken gaan van de 13de eeuw tot 1930, toen de industrialisatie van de visvangst een einde maakte aan deze eeuwenoude traditie.

De verzamelingen van Michel Lefevre zijn standaardwerken voor de beleving van de volksmuziek uit het noordwesten van Frankrijk, maar ook van de algehele Franstalige mondelinge en instrumentale traditie. Tal van muzikanten vonden hierin inspiratie en zorgden zo voor de instandhouding van een waardevol erfgoed.

Ook La Bricole - vooral leadzanger Vincent Brusel - maakte gretig gebruik van dit patrimonium en serveert ons 13 netjes uitgekozen liederen en 1 instrumentaaltje waarin het zeemansleven centraal staat. Dit album doet ons

Nieuw op cd

meteen denken aan de monumentale reeks dubbele langspeelplaten die in de jaren 1980 werd uitgegeven door de Bretoense 'Scop Le Chasse-Marée' onder de verzamelnaam 'Anthologie des chansons de mer'. Intussen is dus een nieuwe generatie zangers en muzikanten opgestaan om de traditie in leven te houden. Terwijl de Chasse-Maree-zangers vaak focusten op werklieiders en meezingers, brengt La Bricole hoofdzakelijk chanson-achtige ontboezeringen over het soms avontuurlijke, doch niet altijd rooskleurige bestaan van de zee-man en zijn entourage. Zanger-mandolinespeler Vincent Brusel wordt kundig bijgestaan door Olivier Catteau op diatonisch accordeon & klarinet en Julien Biget op bouzouki & gitaar, zelf een begenadigd zanger die we kennen van zijn werk met o.m. Valerio, de formatie rond Kieran Fahy en Serge Desauvay. Een kwaliteitsvolle cd met sterke liederen en uitvoerige achtergrondinformatie.

René Warny

Anne-Mari Kivimäki Lakkautettu Kylä A closed down village

Nordic Notes – NN079 – 47:51

Op cultureel vlak lijkt in Finland meer mogelijk dan hier. Of zou een driedelige serie van concerten met daaraan telkens een cd gekoppeld bij ons ook als wetenschappelijk onderzoek kunnen doorgaan? 'The Suistamo-series' is zo'n trilogie die de 40-jarige zangeres en songschrijfster Anne-Mari Kivimäki voor haar doctoraatsthesis aan de 'Sibelius Academy' heeft gemaakt. Het onderzoek peilt naar de muziek en de tradities van een volk dat voor de tweede wereldoorlog in Suistamo woonde, een streek die toen nog bij Finland hoorde, maar momenteel aan Rusland toebehoort. 400.000 mensen moesten indertijd op de vlucht slaan voor de alles verwoestende oorlog die een etnische zuivering als hoofddoel had. 'A Closed-Down Village' is de afsluiter van het project. De plaat werd gevuld

met opnames van interviews, meerstemmige liederen en instrumentale stukken waarin viool en accordeon de hoofdrol spelen.

Anne-Mari Kivimäki zingt, componeert en speelt zelf, maar wordt nog bijgestaan door een reeks 'BFMen' (Bekende Finse Muzikanten) op viool, de typische kantele, percussie, gitaar, klarinet, contrabas, op trompet, harmonium en warme stemmen.

Aan variatie en verrassingen alvast geen gebrek en misschien kan zo iets alleen gerealiseerd worden dankzij die Finse open, rustige, maar krachtige degelijkheid. Het enige dat gemist wordt zijn ondertitels om ook de inhoud van dat mooie taaltje te kunnen begrijpen en de teksten volledig te laten binnenkomen. Misschien helpt het fotoboek wel dat gelijktijdig met de plaat uitkwam, maar jammer genoeg niet samen verpakt zat.

Mieke Evenepoel

Formiga and Cigale Formiga and Cigale

FC01 – 43:17

Rechtstreeks uit een sprookje zouden ze kunnen komen, Formiga and Cigale, twee charmante insecten die hun habitat verlegd hebben naar België. Vanuit de ramen van hun huisjes klinkt stevast het resultaat van hun noeste arbeid: gearrangeerde, traditionele muziek met een Catalaans, Frans en Schots accent. In 2010 hebben ze elkaar ontmoet in Brussel. Het was onmiddellijk duidelijk dat beiden op gelijke golflengte zaten.

Eva Genniaux (La cigale of krekelt uit Frankrijk op harp) speelt de harp is thuis in het experimenteel musiceren en Anna Amigo Vilalta ('la formiga' of 'mier' uit Catalonie, eveneens op harp, bouzouki en doedelzak). Met viool, zang, harp, bouzouki en percussie brachten ze in 2012 hun eerste EP "Made in Brux" uit. 4 jaar later brengen de dames eigen werk en traditionele muziek.

Hun project (en deze cd) is een reis door Europa met ingrediënten uit de traditionele muziek die ons continent rijk is.

Tuuletar

TIP

Tules maas vedes taivaal

Bafe's Factory, MBA 013 2016 – 34:41

Openen doen ze met een vlechtwerk van mystieke klanknabootsingen, deze vier feeerieke dames van Tuuletar ('Godin van de wind'), bestaande uit Piia Säilynoja (die de meeste teksten aanbrengt), en Sini Koskelainen, Johanna Kyykoski en Venla Ilona Blom, die vooral instaan voor de composities, waarin af en toe een fragment uit de traditie opduikt. Enkel een door deze laatste gehanteerde beatbox, naast creatieve lichaams-

percussie vormt de instrumentale begeleiding van deze a capella bezetting. Geen elektronica komt eraan te pas, buiten een gedoseerd gebruik van effecten op de klanken met octavers en reverbs. Schijnbaar spontaan bereiken ze op 'Op vuur en aarde, in water en lucht' een soort natuurlijke resonantie, in een samenzang die voortvloeit uit hun grenzeloze innerlijke vibraties. Hiermee evoceren ze stormen en aardbevingen, watergolven die dansen met vuur, in wat ze zelf een perfecte 'disharmonie' noemen. Zo scheppen ze een geordende chaos, vol emoties en ideeën die enkel stand houden en in balans blijven binnen de besloten ruimte van die vier kleurrijke stemmen. Hun poëtische teksten (in Engelse vertaling in het cd-boekje) sluiten hier uiteraard bij aan. Ze benutten ze vol respect hun taal, het Fins, op een niet eerder gehoorde wijze, uit liefde voor hun wortels, vanuit nieuwsgierige verkenningdrang. Het verbluffende resultaat, waarmee ze onder-tussen de Finse Grammy voor Etnische muziek wonnen, is het product van een intensieve oefening met veel vallen en opstaan, om tenslotte tot die aanstekelijke synergie te komen, waarbij de vocale puzzelstukken perfect in elkaar vallen. Ontwapenende vocale folk. Hop dus...

Bart Vanoutrive

Als moderne troubadours wil dit duo de muziekstukken kneden en hervormen tot deze voldoen aan hun wensen. Met teksten over prinsessen, oorlog, onmogelijke liefde, een moeder die haar dochter vergiftigt, de wind onder een kilt en door de duivel bezeten giges, neemt Formiga and Cigale je mee op hun al dan niet ingebeelde avonturen. Deze neoklassieke muziek en folk heeft een hoek af. Dat zet alles open voor een geentertand live concert.

Dirk Fraeyman

Okra Playground Turmio

Nordic Notes – OKRAPG-001 NN081
45:15

OKRA is ontstaan in 2010 en bestaat uit Päivi Hirvonen (zang, fiddle, jouhikko), Maija Kauhanen (zang, kantele)

speelt ook in Folk'Avant bij o.a. Anna Wikenius, lesgeefster op de stage 2016, Essi Muikku (zang, kantele), Sami Kujala (elektrische bas), Veikko Muikku (accordeon, synthesizer), Tatu Viitala (percussie).

De muzikanten zijn bekende namen binnen de folk- en popwereld van Finland en daarbuiten. Je kan ze horen bij groepen zoals o.a. Mari Kalkun & Runorun, Ronsy, Hohka, Malmo en Folk'Avant. Dat een aantal mensen hier invloeden meebrengen uit de Sibelius Folk Academy is duidelijk merkbaar. Het typische geluid op de cd komt van de kantele, de percussie, samples en de zang. De kantele en de gebogen lier, oude traditionele instrumenten, vormen een nieuwe symbiose met moderne instrumenten en soundscapes. Deze combinatie is een geslaagde, hedendaagse benadering van de traditionele teksten. De muziek presenteert zich als een boom die uitersten van zijn muzikale takken laat bespelen, waarin geprogrammeerde samples worden gebruikt naast eeuwenoude traditionele teksten die je honger doen krijgen om de inhoud van die traditie te bevatten. Ook al is de taal mij onbekend, ze slagen er wonderwel in de alchemie van deze cultuur heel hedendaags te vertolken. Het herkenbare Finse gezang neemt je dromend mee door het frisse getokkel

van de kantele (traditioneel snaarinstrument in Finland dat tot 40 snaren kan tellen) OKRA is een voorhoede van tijdgenoten die trouw blijven aan de roots, en hun traditie een plaats geven binnen de wereldmuziek.

Deze 6-koppige band wil de luisteraar laten meedrijven op de 1000 meren van de Finse ziel. Deze cd werd aangekondigd bij een van de niet te versmaden WOMEX 2016 showcase selection.

Dirk Fraeyman

Les Frères Herrou Beilhadedeg er Releg

Hent Telenn Breizh FH01 – 68:47

Dit is de zevende productie van Hent Telenn Breizh, een vereniging die ijvert voor de instandhouding van de oude Bretoense harp.

De klankkast van dit soort harp is gesneden uit een enkele blok wilgenhout. Ze heeft bronzen snaren die met de nagels worden betokkeld. Een beeldhouwwerk van deze harp bevindt zich op het zuidportaal van de kathedraal van Quimper. Ze wordt ook wel Keltische harp genoemd, omdat ze in alle Keltische landen voorkwam tot in de 18de eeuw. Er zijn echter maar drie middeleeuwse exemplaren bewaard: de Brian Boru Harp (Ierland), de Lamont Harp en de Queen Mary Harp (Schotland). Deze harpen werden gebouwd volgens de sacrale geometrie, een systeem dat ook en vooral in de architectuur werd toegepast. Daarbij spelen de getallen 3, 4 en 5 en de ermee verbonden driehoek, vierkant en vijfhoek een hoofdrol. De sacrale geometrie bereikte een hoogtepunt in het tempelcomplex van Stonehenge en in de Gotische kathedralen.

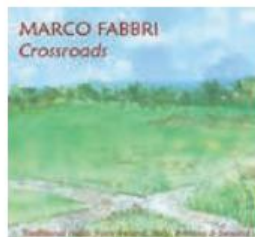
De gebroeders Herrou nodigen ons uit op harpmuziek en liederen gevonden in de archieven van Relec, een oude Keltische site en later een Cisterciënzerabdij. Jean en Mikael leerden harp spelen van hun moeder Violaine Mayor en instrumentenbouw van hun vader Joel Herrou. Van oude traditionele zangers leerden zij het Bretoense repertoire dat ze met hun jeugdige frisheid en virtuositeit nieuw leven inblazen. De twee broers kaapten verschillende prijzen weg, zowel voor zang als voor harp. Ze zijn dan ook veelgevraagde muzikanten op tal van concerten en festivals.

Van de 17 nummers op dit album zijn er 4 instrumentaal. De overige tracks zijn meestal lang uitgesponnen liederen die worden gezongen door Jean Herrou en soms door moeder Violaine. Dompel je onder in mystieke Bretoense sferen met duistere ballades, gavottes, ronds, gwerziou en plinns.

René Warny

Marco Fabbri Crossroads

Eigen beheer – 62:25

Marco Fabbri, geboren in Rome in 1959, speelt viool sinds 1980 en was zo begeesterd door de Ierse volksmuziek dat hij medio de jaren 1980 uitweek naar Belfast om zich erin te verdiepen. Kort nadien werd hij ingelijfd bij de plaatselijke band *Utan* waarmee hij heel Europa doorkruiste. Na zijn Ierse intermezzo keerde hij terug naar Italië, werd een veelgevraagd violist en speelde in tal van folkrock- en wereldmuziekgroepen. Door zijn ervaring en contacten was het een fluitje van een cent om topmuzikanten te strikken voor de eerste cd onder zijn naam, *Crossroads*. Onderaan het hoesje staat te lezen: tradi-

tional music from Ireland, Italy, Brittany & beyond, waarmee de lading volledig wordt gedekt.

Fabbri is een uitmuntend violist. Met verbluffend vakmanschap kruipt hij in de huid van de meest volleerde Ierse fiddlers en in alle nummers zit voldoende vaart om te wedijveren met de beste speelmannen uit het genre. Bovendien neemt hij er geen genoegen mee voor de hand liggende klassiekers op zijn setlist te plaatsen. Zijn voorkeur gaat uit naar recent gecomponeerde jigs en reels van artiesten als Sean Ryan, Josephine Keegan, Paddy O'Brien en Charlie Lennon, stuk voor stuk notoire, meermaals gelauwerde componisten. Marco Fabbri grasduint ook in zijn eigen tarantellabagage en speelt wat Bretoense en Zuid-Franse pareltjes.

De muziek op dit album bewaart wel een typisch Ierse aanpak, in de eerste plaats door de voorliefde van deze getalenteerde fiddler, maar ook door de inbreng van een leger rasartiesten die hem vakkundig bijstaan op gitaar, whistle, fluit, uilleann pipes, accordeon, mandola, banjo, bodhran, enz. Ik vernoem hier slechts enkele van die toppers: John en Paul McSherry, Kevin Crawford en Christy Leahy. Een puik album dat menig liefhebber van voornamelijk Ierse folk ongetwijfeld zal bekoren.

René Warny

Jitka Šuranska Trio Divé Husy

Indies Scope LC-19677 – 46:36

Moravië is een van de drie regio's van Tsjechië. Vertrekkend vanuit de muzikale rijkdom van haar streek sloeg de Tsjechische zangeres en violiste Jitka Šuranska haar eigen pad in zonder haar

roots te verloochenen.

Na wat omzwervingen als soliste en in diverse groepen en projecten, vond ze in 2014 twee geestesgenoten om haar droom te verwezenlijken. Met Martin Krajiček (mandoline) en Marian Friedl (bas, cimbalon, fluit) vormt ze het virtuoze Jitka Šuranska Trio. De inbreng van de drie leden is gelijkmatig en ook beide heren nemen solozangpartijen voor hun rekening. De zang klinkt soms strak traditioneel en neigt elders naar de easy listening. Op zich is daar niets verkeers mee, want het kwaliteitsniveau ligt stevast buitengewoon hoog. En elk nummer steekt zo vakkundig in elkaar dat geen enkele track op een andere lijkt en de aandacht nooit verslapt. Meer dan eens hoor je ook jazzinvloeden.

Alle leden hebben trouwens elders zoveel ervaring opgedaan dat ze hier tot een perfecte symbiose komen. De leidster van het trio heeft niet alleen een aantrekkelijke stem, ze zingt ook met veel overgave en overtuiging. De mandolinespeler is tevens musicoloog, componist, arrangeur en muzikale duizendpoot (hij speelt eveneens gitaar en banjo), studiomuzikant en docent. Hij is ook thuis in de mariachi en de klezmer. Hier gebruikt hij zijn instrument op zo'n knappe manier dat het perfect album tot stand bracht. Of hoe je met volksmuziek en een flinke dosis verbeelding en talent heel genietbare folk kunt maken.

René Warny

Washwishni Rima Khcheich

Jazz in Motion Records 2016

Mooi uitnodigend hoesje, deze cd met Arabische lettertekens, wat meteen mijn nieuwsgierigheid opwekt. Ik hou van Arabische muziek en ritmes, de sfeer die het met zich meebrengt. Ik ben ondertussen al 25 keer of meer in

Wist je dat?

- » Wist je dat het **Folkmagazine** een website heeft waar je
- » de net besproken cd-recensies telkens kan nalezen
- » op de archiefpagina de oudere magazines (vanaf 1 jaar) opnieuw online kan bekijken?

Ga dus zeker eens kijken op www.folkmagazine.be

Nieuw op cd

Marokko geweest want ik heb daar een broertje wonen. De muziek in Marokko is wat minder 'klassiek' dan in andere Arabische landen maar ik hou van de eenvoudige berbermuziek en vooral de "Gnawa". Laat ons dit maar de Arabische blues noemen. Er is trouwens elk jaar in Essauira - een heel mooi kuststadje met Portugese vestingmuren - een Gnawa-festival waar er gedurende een week gemusiceerd en gedanst wordt en de lucht er ruikt naar gegrilde vis, vlees en geestesverruimende aroma's!

Op WASHWISHNI krijgen we een mix van Arabische muziek en westerse invloeden. Rima Khreich (1974) is een Libanese zangeres die conservatorium volgde, waar ze de klassieke Arabische muziek en zang studeerde. Binnenin de cd-hoes zie ik dat de arrangementen overwegend van Maarten Van Der Grint en Tony Overwater zijn en dan weten we onmiddellijk dat we hier jazzy getinte muziek krijgen voorgeschoteld.

Maarten Van Der Grint is een Nederlandse Jazz-gitarist die zijn opleiding deels in New York genoot en die de Jazzliefhebbers onder ons wel zullen kennen van het Van Der Grint-Herman Quartet. Tony Overwater is een Nederlandse Jazz-bassist, die zich heeft verdiept in de klassieke Arabische muziek. Hij slaagt er wonderwel in om klassieke Arabische melodieën een moderne jazzy tint te geven, maar sommigen zullen hem beter kennen van "Kikker heeft de blues", zijn muziek op de gekende kikkerverhalen van Max Velthuis.

De muziek die we hier op deze cd horen heet "Huwashahat", het zijn Arabische gezangen en betekenen zoveel als 'psalmverzen'. De liederen bestaan uit meerdelige strofen afgewisseld met een refrein. De muziek werd oorspronkelijk gespeeld op Oud (luit) Kamanja (viool die ze rechtop houden) Qanun (hakkebord) en ritme op Darbuka en Daf. Hier horen we klarinet, gitaar, contrabas, verschillend slagwerk, trompet en een vioolkwartet.

Jammer genoeg ken ik maar een paar woordjes Arabisch en snap ik niets van wat Rima allemaal zo wondermooi zingt. Ik veronderstel dat het allemaal met verhalen over leven, liefde, verdriet, eenzaamheid en dood zal te maken hebben, maar met de arrangementen van Maarten Van Der Grint en Tony Overwater zullen zowel de jazz-liefhebbers, als de liefhebbers van ballades onder ons wel ruimschoots aan hun trekken komen. "Omar El Khayam" is een nummer dat heel oosters klinkt bij de start en overvloedig in een meer westers klinkend 'chanson' terwij

'Indi Ihsass' echt heel jazzy getint is. Na een paar luisterbeurten kom ik eigenlijk tot de vaststelling dat het helemaal niet erg is dat ik van de taal geen jota begrijp. De muziek en zang slepen je mee in een rustig muzikaal avontuur en zijn een ideale partner bij het lezen van een mooi boek, knus bij het vuur in de zetel.

Jo Delahaye

Geneviève Laloy Allumettes

Homerecords, 44446166 2016 - 46:51

Met 'Allumettes' steekt Geneviève Laloy het vuur aan de lont van haar vierde theaterproject, meteen de startvont voor een deinend liederenparcours in het warme licht van de vlammen. Ook nu weet ze met haar poëtische, sterk doorwerkte teksten, universele betekenissen te verpakken. Deze onderbouwt ze met sprankelende melodieën die op speelse ritmes flirten met jazz, folk, funk, blues en wereldmuziek. Met dit spetterend spektakel voor jong en oud bezingt ze de onnoemelijke veelzijdigheid van vuur, gaande van vuurwerk over vreugdevuren, tot het intieme kaarslicht. Transformaties van een oerlement die warmte en veiligheid, maar evengoed allesverwoestende hitte en angst opwekken. Geneviève verrast hierbij ook met overdrachtelijke betekenissen zoals in haar aanklacht 'Cessez le feu'. Waar ze op het podium een trio vormt met pianiste Marie-Sophie Talbot en bassist Frederic Frouch Dailly, die beide ook de percussie, cajon en zang mee verzorgen, werd voor deze cd geput uit de rijke schare van gastmuzikanten uit haar onmiddellijke omgeving. Vanuit de boeiende, lichtvoetige en gevarieerde orkestratie krijgt elk lied zijn eigen illustratieve inkleuring.

Zo zet ze de traditie van het 'echte' Franse chanson verder, met een vurigheid die uitnodigt om mee te zingen,... en te dansen. Ook met deze bloemlezing van grote en kleine verhalen weet ze ons tot de laatste noot te boeien. ☺

Bart Vanoutrive

WWW.TEY.BE • BELSELE • SINT-NIKLAAS

MUZIEKCLUB

ZOMER > NAJAAR 2017

FOTO: STEPHAN VAN ELEGH

VR > 16 JUN > 21U00

CONCERT

BRISK

GLOEDNIEUW KWARTET FOCUS OP KELTSCHIE MUIZIEK

VR > 23 JUN > 20U00

IERSE JAM

IN MEMORIAM JAM

TER NAGEDACHTENIS VAN DIRK DE BLESER

ZA > 24 JUN > 20U00

VERJAARDAGSCONCERT

ARANIS 15 JAAR!

"SMELLS LIKE ..." EN EEN OVERZICHT VAN VOORGAANDE PROJECTEN

ZO > 2 JUL > 10U30

MUZIKALE FIETSTOCHT

FESTIVÉLO (INFO: LOKEREN.BE/FESTIVÉLO)

START MARKT LOKEREN VIA SINARI EN BELSELE EN TERUG...

16 - 20 AUG > 16U00

GRATIS MUIZIEK ONDER DEN BOOM

TEYRRASFOLK

MET O.A. ROLAND VAN CAMPENHOUT, HANS MORTELMANS, E.V.A.

ZA > 23 SEP > 21U00

CONCERT

COMAS

DE HERGEBORTE VAN EEN KELTSCHIE FOLK SUPERGROEP

ZO > 01 OKT > 16U00

CONCERT IN KERK BELSELE

COOPE, BOYES & SIMPSON

AFSCHEIDSTOERNEE (!) A CAPELLATRIO I.S.M. CC SINT-NIKLAAS

ZA > 07 OKT > 21U00

CONCERT

TONDO

GILLES CHABENAT, MAARTEN DECOMBEL & FRED POUGET

ZO > 08 OKT > 16U00

JAM

MUSIC FROM THE WICKLOW MOUNTAINS

JAMMEN MET IERSE MUIZIKANTEN

ZO > 15 OKT > 16U00

CONCERT

FROMSEIER ★ HOCKINGS

DEENSE FOLKPRUJWINNAARS

ZO > 22 OKT > 16U00

CO-VOORSTELLING/CONCERT

ESTBEL

UNIEKE FUSIE TUSSEN ESTLAND EN VLAANDEREN

KOUTERMOLENSTRAAT 6B • 9111 BELSELE • 03/772 11 93 • WWW.TEY.BE

RAADPLEEG ONZE WEBSITE VOOR DE VOLLEDIGE PROGRAMMATIE EN RESERVEER KOSTELOOS VIA WWW.TEY.BE

Viaanderen
verbodend werkt

KEYMUSIC

SOS Cornemuse

Online leren doedelzak spelen

Velen kennen Rémi Decker als virtuoos doedelzakspeler en drijvende kracht achter Griff. Rémi is echter ook een bevolgen lesgever, die zijn kennis over het instrument graag deelt met anderen. Onlangs begon hij aan een reeks YouTube video's over het bespelen van de Frans/Belgische doedelzak onder de titel SOS Cornemuse. Een reden om op bezoek te gaan en hem erover aan het woord te laten.

Hoe ben je op het gedacht gekomen?

Ik geef al een tijdje geen reguliere lessen meer, maar toch krijg ik nog regelmatig vragen van mensen, vaak uit het buitenland. Mensen die in hun land geen leraar vinden, omdat er geen zijn, of omdat het te ver weg is, of om welke reden dan ook.

Op het internet vind je veel lessen voor een heel uiteenlopende reeks van instrumenten, maar raar genoeg geen voor het Frans/Belgische type doedelzak dat wij bespelen. Vandaar dat ik dacht: "we gaan er eens werk van maken".

Drie jaar later, in januari dit jaar, had ik wat tijd en heb ik mijn eerste video opgenomen. Ik liet me inspireren door de boekenreeks *for dummies*. Die aanpak sprak me wel aan. Het is geen diepgravende literatuur, maar onmiddellijke hands-on, je komt meteen to the point en je kan direct aan de slag.

Mijn eerste video was heel eenvoudig opgenomen, hier bij me thuis, met een fototoestel op statief en draaien maar. Het ging echt over de meest elementaire aspecten: hoe neem je het instrument vast, hoe blaas je de zak op, hoe krijg je er geluid uit. Ik heb die video uitgestuurd naar verschillende mensen om naar hun eerste indruk te vragen en tot mijn grote verbazing heb ik heel veel reacties gekregen. Niet alleen van doedelzakspelers, maar ook van vrienden die bezig zijn met geluid, beeldopnames, theater en dergelijke meer. Ze gaven me allemaal goede tips om bijvoorbeeld de geluidskwaliteit te verbeteren. Iemand anders gaf me de raad alleen te laten zien hoe het moet, en niet de negatieve voorbeelden te geven, kortom allemaal heel bruikbare tips.

Maar die video is nooit op je kanaal verschenen

Inderdaad. De tips die ik kreeg maakten me snel duidelijk dat het onderwerp zelf helemaal niet gemakkelijk in een video over te brengen is. Alles wat je tijdens een les doet, met een leerling tegenover jou, die je constant verbetert en bijschaaft, kan je niet zomaar in een 1-richtingsvideo doen. Dit onderwerp vraagt een veel diepere voorbereiding, en dat heb ik even terzijde gelaten. Ik heb mijn eerste lessen eerder gericht op een aantal veel voorkomende vragen: hoe speel ik twee keer dezelfde noot na elkaar, hoe speel ik een vibrato, hoe leg ik accen-

foto: © Steven Vanderaspollen

ten en dergelijke meer. Dat vraagt een veel minder interactieve aanpak.

Het resultaat zijn een aantal korte video's van een drietal minuten, waarbij ik eerst uitleg waar het precies over gaat, het daarna stap voor stap voor toon, en tenslotte een klein stukje speel, waar het onderwerp uitgebreid in aan bod komt.

Ik breng de video's op een hedendaagse manier, zonder folklore en dergelijke. Ik benadruk ook dat het mijn manier van spelen is, een manier die kan verschillen van andere spelers en leerkrachten.

Ik herkende veel van de lessen die ik 10 jaar terug van jou kreeg.

Het is ook de neerslag van 10 jaar lesgeven. Je weet dan wel wat er werkt, hoe je iets het best uitlegt, wat aanslaat bij de leerlingen en zo meer.

Welk publiek heb je voor ogen hiermee?
Niet direct een Belgisch publiek. Hier heb je veel mogelijkheden om les te volgen in een academie, of privé bij een leraar, of tijdens een stage zoals die in Gooik of Neufchâteau. Ik richt me eerder naar

Voel je je aangesproken?

Bekijk dan de video's op het YouTube kanaal van SOS Cornemuse. Wie liever in levende lijve de knepen van de doedelzak onder de knie krijgt, kan als beginner bij Rémi terecht in Neufchâteau deze zomer, en op verschillende workshops doorheen het jaar. In Gooik geeft hij dit jaar de stage voor Doedelzak Vergevorderden. Wat je daar kan bijleren, zal je nog niet zo snel op video terugvinden, denk ik zo.

- » www.remi-decker.be/SOSCornemuse
- » www.facebook.com/SOSCornemuse
- » www.youtube.com/user/varioleasbl

landen waar je wel mensen vindt die het instrument willen leren, maar waar er geen lessen gegeven worden. Ik krijg heel veel reacties uit Portugal, Italië, zelfs Rusland. Ik maak die video's ook in het Frans, mijn moedertaal, en laat ze door een native speaker in het Engels ondertitelen. Op die manier bereik ik een groter internationaal publiek.

Tegelijk richt ik mee ook naar mensen die reeds een basis hebben, maar die willen uitbreiden. Op stages krijg ik bijvoorbeeld dikwijls de vraag: "ik weet hoe je een vibrato speelt op do en re, maar hoe speel je die op een fa#?". Daarom toon ik elke versiering, elke techniek die ik aanleer voor alle noten op de doedelzak. Van de lage fa tot de hoge do.

Een ander publiek zijn zij die reeds een gelijkaardig instrument bespelen, maar de specifieke zaken van onze doedelzak willen meekrijgen, de juiste vingerzetting voor elke versiering.

Er zijn nu een negental video's gemaakt, hoe gaat het verder?

Op heel korte termijn komen er geen nieuwe bij. Met wat er nu beschikbaar is, kan je al een heel eind komen qua techniek. Je vindt er alles over herhaalde noten, klemtonen, staccato, glissando en zo meer. Wie die video's gevolgd heeft, kan nu verder met veel oefenen en met repertoire uitbouwen. Repertoire dat je overigens met een beetje zoeken wel vrij vlot kan vinden op het net. 📺

Steven Vanderaspolden

**VERKOOP
VERHUUR
HERSTELLINGEN**

Sauvegardestraat 17
2870 Ruisbroek (Antw.)
Tel. 03 866 47 57 - Fax 03 866 47 67

www.accordeons-viseur.com
info@accordeons-viseur.com

Het Podium van Muziekmozaïek belooft ook dit jaar opnieuw een fantastische editie te worden! Uit meer dan 130 ingeschreven bands werden per categorie zes groepen geselecteerd. Je kan zes dagen lang tijdens de Gentse Feesten de nieuwe schatten uit de categorie folk, jazz, bigband en nederlandstalige muziek (halve finale Nekka) live en helemaal gratis ontdekken. Een professionele jury geeft alle bands tips en feedback en de uiteindelijke winnaar mag enkele mooie prijzen mee naar huis nemen. Ook de winnaars van vorig jaar zijn er te bewonderen: Katla (folk), Marithé Van der Aa Quartet (jazz), Stephan (kleinkunst) en de Sugar Free Bigband (bigband). Kom naar Gent en beleef de gezellige sfeer op het Luisterplein. De jazzgroepen en bigbands bijten de spits af van 17 tot 19 juli, daarna spelen de folk- en nederlandstalige groepen van 20 tot 22 juli. De winnaars worden bekend gemaakt op 22 juli rond 19 uur.

Een overzicht van de groepen vind je op
www.muziekmozaiek.be

Brosella Folk & Jazz 2017

Hier zit muziek in

foto: © R. Dominique

Lynn Cassiers: "Alles in het leven zie ik in relatie tot muziek."

Brosella Folk & Jazz is uitgegroeid tot een vaste waarde in het Belgische festivallandschap. Op meesterlijke wijze combineren ze twee compleet verschillende genres. Zaterdag 8 juli staat in het teken van de folkmuziek, terwijl zondag 9 juli de jazzmuziek floreert. De setting? Het wondermooie Groentheater aan de voet van het Atomium in Brussel. Sfeer en gezelligheid gegarandeerd!

Trots stellen we **Nezar Omran Ensemble** voor. Verwacht je niet aan klassieke folkmuziek, maar aan een eigen interpretatie van de Oriëntaalse Maqam, een traditioneel Arabisch genre. Nezar wordt op jonge leeftijd geprikkeld door de Syrische muziek die hij hoort op de trein en de bus. Zijn uniek talent om te 'zingen' op de trompet brengt hem veel roem, zowel in binnen- als buitenland. Door de oorlog worden in Syrië tegenwoordig intussen nog weinig festivals of concerten georganiseerd. Brosella Folk & Jazz geeft Nezar - én zijn vijfkoppige band uit Damascus - de kans om te spelen voor de 30.000 bezoekers die jaarlijks afzakken naar het Brusselse Groentheater. Want zoals Nezar zelf zegt: "Life is too short and has to be used to exchange experiences."

Ook dit jaar geeft Brosella 'carte blanche' aan twee beloftevolle artiesten die de kans

krijgen om hun droomproject te realiseren tijdens het festival.

Jonathan De Neck is niet alleen een uitzonderlijk getalenteerde diatonische accordeonspeler maar ook een gegadigd componist. Voor deze editie van Brosella Folk & Jazz ontwikkelt hij een eigen muzikale taal, ontsprongen uit zijn contacten met muzikanten van diverse oorsprong. De rode draad? Zijn voorliefde voor 'Latijnse' of mediterrane muziek. **Lynn Cassiers** droomt al jaren van een 'Imaginary Band'. Ze fantaseert over het samenstellen van ensembles met haar favoriete artiesten. Deze zomer krijgt ze van Brosella de kans om haar droom waar te maken. Zal het een kakafonie worden van verschillende stijlen of een prachtige mix tussen gelijkgestemden? Wij gokken op het tweede. Lynn Cassiers en haar 'Imaginary Band' staat op zondag 9 juli geprogram-

meer. Lees ook het volledige interview met Lynn in het magazine *Jazzmozaïek*.

En er is meer. Tijdens de folkdag op zaterdag verwelkomen we ook **Music 4 a While**. Onder leiding van pianist Johan Dupont transformeert deze band weldadige muziek uit de oudheid naar de tegenwoordige tijd. De Finnen van **Okra Playground** brengen een vleugje mystiek naar het Groentheater. Moeiteloos mixen ze traditionele folk-instrumenten met moderne soundscapes. **MANDOLINMAN** ken je vast wel. Maar voor deze editie van Brosella Folk & Jazz lanceert Andries Boone **MANDOLINMAN XL**, waarbij de mannen worden bijgestaan door Stefan Bracaval (dwarsfluit, percussie) en Gwen Cresens (accordeon, bandoneon, mondharmonica). Verwacht je aan een wervelende crossover, van musette tot jazz, en alles daartussen. **Soema Montenegro** is van alle markten thuis. Deze Argentijnse zangeres, dichteres en sjamaan beschikt over een bijzonder, vaak bizar en excentriek klinkend stemgeluid dat veel registers aankan. **East Gypsy Band & Tim Ries** is een *match made in heaven*. Enerzijds heb je een zeskoppige Hongaarse groep die bekend staat om zijn improvisatie en karakteristieke features uit de zigeunermuziek. Anderzijds zitten we met een wereldberoemde Amerikaanse saxofonist die in de studio stond met Paul Simon en Stevie Wonder. Het resultaat? Een oost meets west concert met een levendig ritme, verleidelijke melodiën en veel ambiance.

Op de jazz-affiche van zondag staat onder meer **Bravo Big Band**, **SCHNITZL**, **Alekos Vretos**, **Frank Woeste & Eric Vloeimans**, **Cyrille Aimee** en **Bill Laurance**. Net als vorig jaar verwelkomen we je op **Brosella Kids**, een animatiedorp voor de hele familie. Meer informatie vind je terug op www.brosella.be. 🍷

Aline Peeters

Brosella

Nezar Omran: "Every day I learn from the trumpet how to deal with life challenges. You can communicate with people what you need in simplicity and softness."

foto: nr

Bezoek onze concerten seizoen 17-18

- vr 27/09 **Illuminine - # 2**
- za 07/10 **Orquesta Tipica Ciudad Baigon (RA)**
- za 28/10 **Slagerij Van Kampen (NL) - LIP / STICK**
- zo 29/10 **The Jeggpap Jazzband & special guests -
Hulde- en slotconcert**
- do 09/11 **Kayhan Kalhor (IR) & Toumani Diabate (Mali)**
- vr 17/11 **Ricardo Tesi, Markku Lepistö e.a. -
Accordeon Samurai**
- za 18/11 **Blaudzun (NL) - Tear Gun theatertour**
- za 25/11 **Tutu Puoane - The Joni Mitchell Project**
- vr 22/12 **Sioen - Sioen Plays Graceland**
- vr 12/01 **Wouter Vandenabeele e.a. - Exodus**
- vr 19/01 **Jokke Schreurs Quartet - Wannas in Jazz**
- za 27/01 **Yevgueni - Tijd is alles**
- za 03/02 **Trio D'Hoore en Wör - Flemish Folk Caravan**
- za 03/03 **Lady Linn, Stijn Meuris, e.a. - Murder Ballads**
- za 24/03 **Jef Neve - Spirit Control**
- zo 22/04 **Quinten Dujardin e.a. - Resonance**
- do 26/04 **Frank Vander Linden -
Een nieuw jaar, een nieuwe Frank**

**Volledig programma, info en tickets:
www.ccbelgica.be – 052 20 26 26**

De hommelwereld in rouw

**Op vrijdag 10 maart ging Jean-François
Dutertre van ons heen.**

Jean-François Dutertre werd geboren in Parijs op 31 maart 1948, was een pionier van de Franse folkbeweging en speelde een cruciale rol in de heropleving en bekendmaking van de hommel in de jaren zeventig. Maar hij was ook een draailierspeler en een uitstekend zanger. Met enkele gelijkgestemden blies hij nieuw leven in het hommelspel. Daarnaast ontwikkelde hij een totaal nieuwe techniek om zang te begeleiden.

Tijdens zijn loopbaan in de etnomusicologie-afdeling van het Musée de l'Homme in Parijs raakte hij begeesterd door de volksmuziek. Tussen 1970 en 1972 verrichtte hij veldwerk in o.a. de Vogezen in Frankrijk, in Ierland en in Quebec. Bij het platenlabel *Chant du monde* gaf hij, eerst als producent en later als directeur, vorm aan een anthologie van de Franse traditionele muziek. In de jaren negentig nam hij de leiding waar van het CIMT (Centre international d'information des musiques traditionnelles et du monde). Daarnaast was hij een van de stichtende leden van de befaamde Parijse folkclub *Le Bourdon* en was hij een korte periode hoofdredacteur van het tijdschrift *Gigue*. Hij werkte samen met John Wright, Catherine Perrier, Jean Blanchard, René Zosso... en tal van markante figuren van de Franse folk in de jaren 1970-1980.

Met zijn groep *Mélusine* bracht hij acht albums uit. Onder zijn eigen naam en in samenwerking met andere muzikanten maakte Jean-François Dutertre ruim twintig albums! Hij was ook een grote kenner en beoefenaar van de modale muziek. Zijn *L'épinette des Vosges* blijft tot vandaag de dag een referentie voor alle liefhebbers en beoefenaars van de hommel.

Sinds enkele jaren had hij zich uit het actieve leven teruggetrokken en zich gevestigd in de streek van Nantes, maar hij zette zijn onderzoek verder en analyseerde het veldwerk dat de ATP in 1957 verrichtte in de streek van Gérardmer, waaruit blijkt dat er een chromatische-hommeltraditie bestond in de Hoge Vogezen. In samenwerking met Christophe Toussaint bereidde hij hierover een publicatie voor, waaraan Christophe nu verder werkt.

Jean-François kwam vaak naar ons land, met *Mélusine*, maar ook als stageleraar. Persoonlijk heb ik een aantal zeer leerrijke hommel- en draailierstages gevolgd bij Jean-François. Enkele maanden geleden had ik een laatste contact met hem, toen hij een recensie schreef over de cd *Tout simplement* van ons duo Salon Ambrosine. Jean-François Dutertre was een nauwgezette en edelmoedige pedagoog, een uiterst gevoelige muzikant en een geëngageerde humanist. Hij zette zich in voor de verdediging van de rechten van de muzikanten. Zijn overlijden betekent een groot verlies voor de volksmuziek. Hij was een talentvolle, discrete en vriendelijke man die graag zijn kennis deelde met wie hij in contact kwam.

Hij laat ons een indrukwekkend aantal klankopnamen na. Een erfenis om te beluisteren en te koesteren. 🎵

André Deru
(vertaling René Warny)

Van Ketnet Swipe tot

De Standaard,
donderdag 17 november 2016

Muziek is de beste training voor kindhersen: Luisteren is zilver, spelen is goud

Artur Jaschke, muzikant en wetenschapper, doktert uit hoe de hersenen reageren op muziek. De resultaten zijn zo enthousiasmerend dat Jaschke zijn bevindingen de wereld in stuurt.

'Wanneer we muziek beluisteren en nog meer wanneer we zelf muziek maken, komen alle gebieden van de hersenen tegelijk in actie. Dat mag je gerust beschouwen als fitness voor het brein, je traint de verbindingen tussen al die verschillende gebieden. Die verbindingen gebruik je niet alleen voor muziek, maar ook voor heel wat andere dingen. Daardoor heeft regelmatig musiceren hoogstwaarschijnlijk

ook een positief effect op heel wat andere vakken zoals rekenen, lezen en taal. We wachten nog op de resultaten van een langlopend onderzoek om uit te zoeken hoe dat precies in elkaar zit, maar de hypothese wordt door heel wat wetenschappers gedeeld.'

Een, Van Gils & Gasten,
28 november 2016

Als Melike zingt, dan smelt de sneeuw

Luk Perceval bewerkte 'Sneeuw' van de Turkse Nobelprijswinnaar Orhan Pamuk voor toneel. Melike Tarhan speelt er samen met Frank Focketyn en bracht tijdens Van Gils en Gasten een voorproefje. Een beklijvend momentje en te beluisteren op <https://www.een.be/van-gils-gasten/als-melike-zingt-smelt-de-sneeuw>. Melike was enkele jaren geleden nog aan het woord in ons Folkmagazine (toen nog *Goe Vollek!*)

De Standaard,
woensdag 15 februari 2017

Heel Vlaanderen leert piano spelen

Vlaanderen gaat massaal naar de academie, zoals blijkt uit nieuwe cijfers van de Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten. In 2016 schreven meer dan 177.798 leerlingen zich in. Driekwart is jonger dan achttien jaar. Volwassenen maken een kwart van het aantal studenten uit. 'Meestal gaat het om ietwat oudere mensen met opnieuw wat tijd voor zichzelf, of om mensen zonder kinderen', aldus onderzoeker Ignace Glorieux. 'Maar ondanks de initiële ijver haken na verloop van tijd veel van die deelnemers af. Een instrument leren bemeesteren, vergt discipline.' Dat verklaart misschien ten dele waarom Vlaanderen massaal voor piano en gitaar kiest, respectievelijk 20.135 en 11.612 leerlingen. 'Met die instrumenten kun je zonder veel oefenen snel resultaat boeken, wat niet het geval is bij bv. viool of trompet'.

Brussel deze Week, 16 december 2016
(volledig artikel te lezen op Bruzz.be)

Brusselse smeltkroesband 'Jaune Toujours' bestaat twintig jaar!

De energieke Brusselse fanfareband Jaune Toujours vierde zijn twintigste verjaardag. Een fameuze prestatie voor een groep die in deze snel evoluerende wereld ambachtelijke muziek blijft maken die moeilijk in één genre onder te brengen is.

Jaune Toujours wordt vaak omschreven als een 'smeltkroesband die chanson en levenslied mengt met rock, funk en jazz en een heleboel invloeden uit de Balkan en het zuiden, van reggae, over ska tot latino'. Een hele boterham. Ook na twintig jaar is het nog altijd moeilijk om een etiket op jullie te plakken.

Piet Maris: Klopt, en dat is een voordeel en een nadeel. Een voordeel, omdat we ons altijd kunnen blijven openstellen voor nieuwe stijlen, maar commercieel is het een nadeel als het niet duidelijk is in welke 'platenbak' je cd thuis hoort. Alhoewel, inmiddels wordt al eens gezegd dat Jaune Toujours een stijl op zichzelf is. 'Typisch Jaune Toujours,' hoor ik dan.

In je nummers neemt je het vaak op voor de zwaksten. Moet muziek geëngageerd zijn?

Piet Maris: Het zit in mij om misstanden aan de kaak te stellen. Dus neem ik als zanger vaak een standpunt in. Waarover ik revolteer, daarover schrijf ik. De vluchtelingen bijvoorbeeld, en het feit dat de tegenstellingen alsmat groter worden. Tegelijk probeer ik er ook op te letten dat de boodschap het artistieke niet verdrukt.

Hoe slagen jullie erin om stand te houden?

Piet Maris: Soms was het echt overleven, zeker in het begin. Gelukkig geef ik niet makkelijk op. Ik denk dat het ons gelukt is doordat we zelf veel in handen hebben genomen:

foto: rr

Piet Maris: "Heel veel goedbedoelde initiatieven lopen stuk op de verstarde en versplinterde structuren in Brussel."

we hebben ons eigen label en management, doen zelf de publishing en een deel van de boekingen. Wat ook helpt, is dat we veel verschillende dingen doen. Choux de Bruxelles, het collectief dat we destijds hebben opgericht, bestaat uit verschillende bands. Naast Jaune Toujours speel ik ook in de zigeunerformatie Mec Yec, in een accordeonfanfare en doe ik kindervoorstellingen.

Wouter Vandenabeele...

VRT, zaterdag 28 januari 2017

Ketnet Swipe met ongewone instrumenten

Elke week op maandagavond geef ik mijn draailierlessen aan de Academie te Leper/Dranouter. Het leek een gewone avond te worden, tot ik plots een mailtje ontving van Muziekmozaïek met een dringende oproep: Ketnet zocht jongeren die een ongewoon muziekinstrument spelen. Vreemd dat deze vraag ook bij een draailierspeler uitkomt ☺! Mijn coole draailierkids waren meteen allemaal enthousiast maar een draailierensemble zag Ketnet niet zitten. De moeilijke keuze viel uiteindelijk op Michel Courtens.

Op vrijdag reden Michel, zijn papa Jan en ikzelf richting Ketnet voor een spannend avontuur. Michel was helemaal niet zenuwachtig, alsof hij wekelijks richting Reyerstoren rijdt. Eens in de studio ontmoetten we Wiebe Marivoet die de doedelzak verdedigde en Miel op chromatisch accordeon. Wrappers Sien & Thomas ontvingen ons heel vriendelijk en spontaan. Sien was voor mij geen onbekende folkie, we kenden elkaar nog half van een Stage in Gooik in 2006: zij trachtte de doedelzak te temmen bij Bart De Cock terwijl ik aan het zweten was bij Gilles Chabenat.

Er werden twee Ketnet Swipes opgenomen, *swipen* als in het vliegenscherm wisselen van apps op je smartphone. Het tempo lag hoog, alles moest in één take erop! Eerst werd het

curiosum aan instrumenten voorgesteld, waarbij enkele vooroordelen meteen weerlegd werden (neen, Wiebe hoeft gelukkig geen rokje te dragen om doedelzak te spelen!). Onze muzikanten speelden de pannen van de studio en de Ketnet-wrappers luisterden geboeid, meer nog, ze werden in de Ketnetbattle uitgedaagd om zelf muziek te spelen! In deze battle strijden de wrappers om de eretitel van "wrapper van de week". Wrapper Thomas deed een experimentele dans met een neusblokluit maar maakte muzikaal veel minder indruk dan Sien! Haar strijdwapen was de doedelzak, haar oude liefde, en ze scoorde onklopbaar met een deel van de "Twee Branles" van Wannes Van de Velde! Ze beloofde me achteraf plechtig om opnieuw doedelzak te gaan spelen, als inspiratiebron gaf ik ze alvast een cd'tje van Elanor cadeau ;).

Zo'n uitzending geeft de coolheidsfactor van onze niet-alledaagse instrumenten een flinke boost! Dank aan Michel, Wiebe & Miel voor hun schitterende optreden, aan de crew van Ketnet voor de professionele ontvangst, aan de roadies (ouders ;)) voor de steun en aan Muziekmozaïek om de vraag door te sturen! 🍷

Thomas Hoste

Michel, Wiebe en Miel bij de Ketnet-wrappers Thomas en Sien

Uitzendingen gemist? Je kan ze online herbekijken op:

<https://www.ketnet.be/kijken/ketnet-swipe/ketnetters-met-ongewone-instrumenten>

<https://www.ketnet.be/kijken/ketnet-swipe/wrappersbattle-met-speciale-instrumenten>

Wouter Vandenabeele

Het Laatste Nieuws, 11 januari 2017

"Muziek brengt mensen overal samen"

Geboren en getogen Lokeraar en violist Wouter Vandenabeele bezocht verschillende uithoeken van de wereld op zoek naar muzikale kruisbestuivingen. Hij staat samen met volkszanger Marc Hauman op het podium met de voorstelling 'Oorlogsvensters' over de waanzin van de Eerste Wereldoorlog.

Vandenabeele staat geboekstaafd als 'één van de meest vooraanstaande componisten en arrangeurs van de huidige folk- en wereldmuziekcène'. Als medeoprichter van de intussen opgedoekte folkband Ambrozijn en vooral wereldbigband Olla Vogala, verdiende hij zijn sporen tot ver buiten de grenzen van ons land.

"Mijn muzikale samenwerkingen in het buitenland kwamen er na een artikel in Knack, vele jaren geleden." Nochtans leek een bestaan als professioneel muzikant eerst niet voor hem weggelegd. "Ik volgde wel een opleiding aan de muziekacademie in Lokeren, maar na mijn hogere studies wilden mijn ouders liever niet dat ik muziek ging studeren. Uiteindelijk studeerde ik eerst vier jaar voor burgerlijk ingenieur om uiteindelijk toch over te schakelen op het conservatorium." Een keuze die hij zich achteraf niet zou beklagen, want zijn viool bracht hem in alle uithoeken van de wereld. "Eén van mijn mooiste herinneringen is een bezoek aan een township in Zuid-Afrika dankzij een bevriende zangeres. 'Je moet bij me blijven of je overleeft het niet', vertrouwde haar vriend die me begeleidde me toen toe. Uiteindelijk ben ik er tot 's avonds laat blijven plakken om er op mijn viool te spelen", lacht Vandenabeele.

Recenter woonde hij een workshop bij in Duitsland. "Daar zaten Joden uit Jeruzalem samen te 'jammen' met moslimvluchtelingen uit Iran en Syrië. Voor mij een bewijs dat muziek mensen altijd en overal samenbrengt. Het heeft van mij een positieve mens gemaakt ondanks de harde toestanden die je ook vaak onder ogen krijgt in de landen die je bezoekt." 🍷

Pleidooi voor meer folkmuziek

Door Dree Peremans

Zou folk nog gewoon mogen? Op de radio, bedoel ik. Ik ben weer eens een paar dagen – veel langer moet dat niet duren – in België geweest. Af en toe op allerlei uren naar de radio geluisterd en geen spatje folk te horen gekregen. Misschien luister ik naar de verkeerde programma's, misschien luister ik op foute uren of met foute oren.

Want de oren hebben muren, zong wijlen Guy Béart. Niet dat het bij ons in Frankrijk zoveel beter is gesteld. Wel integendeel, het urenlange geleuter op pakweg France Musique jaagt mij altijd weer naar de stilte van het land. Waarom zou je blijven luisteren naar een uitleg van iemand die het allemaal beter weet en langer weet te rekken dan het stukje muziek waarop een mens vol verlangen zit te wachten. Neen, dan liever de knop om en de buitenlucht in om te genieten van de lente en van muziek die zich in mijn hoofd heeft genesteld. Vandaag is dat muziek van *la mal coiffée* een damesgroep met prachtige Occitaanse liederen. Ik zag ze onlangs in een *salle polyvalante* waar ze een muf en ongezellig theatertje met moeilijke stoelen van hadden gemaakt. Enkele afleveringen geleden heb ik het Occitaans afgezworen en daar had ik die avond spijt van. Mijn argument om me toch maar niet te verdiepen in de diepere finesses van het Occitaans zijn eenvoudig te verdedigen. Ik draai de zaken om. Neem een geboren en getogen buitenlander uit verre streken die naar België komt. Hij/zij krijgt een adres in West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Limburg, Antwerpen of Brabant en wil inburgeren. In de Nederlandse les leert hij/zij keurig Nederlands. In de winkel, het buurthuis, op straat hoort hij vreemde talen spreken die misschien heel van ver met dat nette Nederlands te maken hebben.

Mo vent toch! Wök peizje?

En dan is dat Nederlands nog een officiële taal, terwijl dat Occitaans bij ons een hobby is van nostalgische folkloristen. Dacht ik. Tot ik de vier pronte meiden van *la mal coiffée* zie en hoor. Niks nostalgie en nog minder folklore. Ze zijn een soort Laïs met het enthousiasme van de jonge jaren en de ervaring van de lange samenwerking. Vier dames met prachtige stemmen die hun a capella-zang vrolijk begeleiden met percussie allerhande. Ze zingen teksten van de Occitaanse dichters Joan Maria Petit (in gewoon Frans heet ie Jean Marie) en Leon Cordas (in even gewoon Frans heet hij Cordes). Het zijn twee overtuigde occitananten en dan kan een

naamsverandering her en der wel door de beugel. Dat kennen we wel in Frankrijk. Zo heet de bretonnant Alan Stivell ook heel gewoon Alain Cochevelou.

Het blijft een merkwaardig land, die ene onverdeelde en ondeelbare République Française waar amper anderhalve eeuw geleden de wijnbouwers van de Provence even veel of weinig Frans spraken als de keuterboeren van de Elzas, de vissers van Bretagne, de maquisards in Corsica, de ciderbrouwers in Baskenland. En dan heb ik het nog niet over het Waals dat in de Ardennen wordt gesproken, of over het Normandisch, Bourgondisch, Picardisch, Niçois, Champenois en een handvol andere talen die al jarenlang officieel verboden zijn. De dichters en de zangers zijn ze blijven gebruiken en zo is het goed.

La mal coiffée zingt ze dus ook en ik val voor de onweersaanbare charme van een dameskwartet dat *Terra doça* zingt, als ik *Terre douce* meen te begrijpen.

Sas mans blancas / Ses mains blanches
Son parfum fresc / Son parfum frais
De cos manèl / de corps ami
Son pel manhac / Ses cheveux tendres
E la tèrra devenià doça / Et la terre devenait douce

Verder begrijp ik er niet zoveel van. Vind ik dat erg? Bijlange niet! Ik luister toch ook met gesloten ogen naar Portugese fado waarin ik vooral de woorden *tristeza* en *saudade* herken. Ik geniet toch van de Deen Alan Klitgaard die liederen van een vergeten Deense dichter zingt in een Deens dat niet het mijne is. En van de onverbeterlijke Egyptisch diva Oum Kalthoum die in haar mooiste Arabisch mijn ziel en zinnen beroert.

Taal doet er dikwijls weinig toe. De poëzie is een wapen dat de harten beroert. En ook al zingt de zanger(es) heel andere woorden dan ik in mijn hoofd heb, begrijp ik elke nuance van zijn/haar lied. Als daar een wetenschappelijke verklaring voor bestaat, dan wil ik ze graag kennen. Maar ik kan ook leven zonder die kennis en blijven genieten *la mal coiffée*. Twee volle cd's na mekaar en dan nog eens helemaal opnieuw. Om zeker te zijn.

Ik kan ze u ten zeerste aanbevelen en hoop dat ze in Dranouter of Gooik of waar dan ook mijn aanbevelingen ter harte nemen. ☺

De cd's *l'embelinaire* en *Ou! les omes* verschenen op het label *serventes*.

Zie verder ook www.lamalcoiffée.com

ETHNO FLANDERS 2017

30 JULI - 8 AUG
OOSTENDE

50 JONGE MUZIKANTEN OP WERELDREIS IN OOSTENDE

IN CONCERT:

4/8 OOSTENDE

5/8 GENT

6/8 DRANOUTER FESTIVAL

7/8 FEDASIL (TE BEVESTIGEN)

WWW.ETHNOFLANDERS.BE

Gooikooorts

internationaal volksmuziekfestival

VRIJDAG 7 JULI VANAF 18u00

2017

TERREIN OPEN VANAF 16u30

Zigo (VL) Kadril (VL) Elanor (VL)

ZATERDAG 8 JULI VANAF 11u00

De Lange Zangtafel (VL) Kongero (SE) Rannok (DK)

Trio Dhoore (VL) Lidija Dokuzović Trio (HR)

Coope, Boyes & Simpson (ENG) Het Brabants Volksorkest (VL)

Molsky's Mountain Drifters (US) SurLaBouche (F)

ZONDAG 9 JULI VANAF 10u30

Concertmis en Trommelfluit (VL) Snaarmaarwaar 10 Jaar (VL)

BellónMaceiras Trio (GAL) New Road (IE) MANDolinMAN (VL)

Dreamers' Circus (DK) Het Brabants Volksorkest (VL)

Tsuumi Sound System (FI) Startijenn (BRET)

LOCATIE: Festivalweide Gooik

VOORVERKOOP:

Vrijdag 12 euro - zaterdag of zondag 24 euro - weekend 36 euro

TOEGANG:

Vrijdag 15 euro - zaterdag of zondag 28 euro - weekend 44 euro

KINDEREN tot en met 12 jaar gratis

INFO: www.gooikooorts.be

ORGANISATIE:

vzw Muziekmozaïek Folk & Jazz i.s.m. gemeentebestuur Gooik

Grootste Instrumentenbouwersmarkt Benelux

Gezellige Festivalmarkt met talloze kraampjes

Workshops onder professionele begeleiding:

dans, zang en instrumenten

Kinderanimatie Sjato Miredo met

optredens, spelletjes, workshops en dans

Presentatie: Anneleen van Nylen

